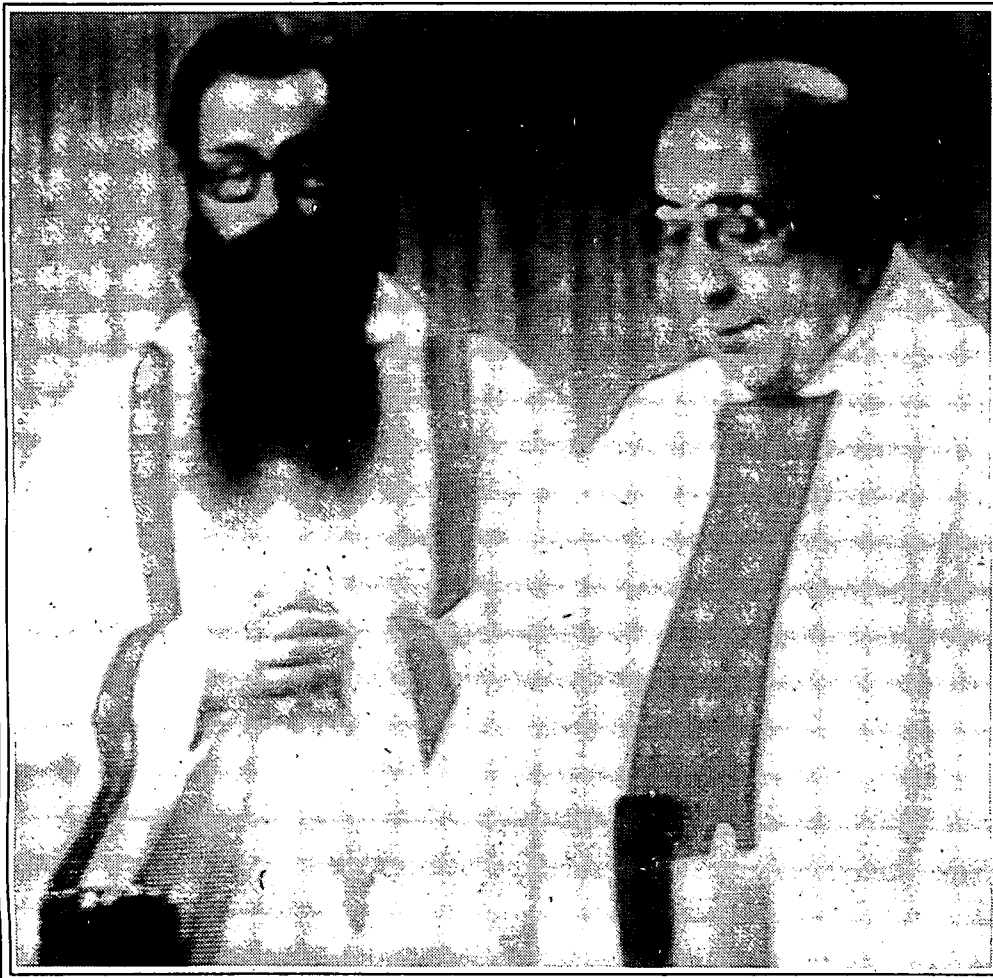

Catalunya Cristiana

setmanari popular d'informació i de cultura religioses

Dijous, 8 d'octubre de 1992 ■ Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona ■ Director: Manuel Valls i Serra ■ Any XIV - Núm. 681 175 ptes.

Mn. Joaquim
M. Martínez
Roura,
iniciador de la
missa televisiva
en català,
acompanyat
durant nou
anys del diaca
mossèn Urdeix.
Des del passat
febrer el
responsable i
celebrant
habitual és el
director de CC.
Mn. Manuel
Valls

Després de tants anys d'emissió

Perilla la missa en català de TVE

La notícia ja ha causat alarma. El pla de reducció de les despeses de TVE —aquest és el pretext, si més no— ha comportat el desplaçament de la Missa emesa per a tot Espanya al segon canal. Però a Catalunya el segon canal emetia la Missa en llengua catalana... Ara no poden, naturalment, ser presentades dues celebracions en un

mateix canal... Quina serà suprimida? Qualsevol decisió que es prengui serà lamentable i lamentada per un sector de telespectadors, sobretot els de parla catalana, ja que, a part de l'espai "El día del Señor" (la Missa), hi ha tres

programes religiosos en castellà. També nosaltres trobem lamentable aquesta situació que incideix sobre una oferta televisiva religiosa ja prou migrada. Pel que fa a la Televisió de Catalunya, el seu únic programa religiós "Signes dels temps", si bé ha millorat una mica l'horari d'emissió, també ha estat desplaçat de TV-3 al canal 33.

LLINDAR

■ Manuel Valls i Serra, Director

De l'homenatge al compromís

En comptes de maleir la foscor, encén una petita llum", diu un proverbi africà. Els fundadors de "Catalunya Cristiana", ara fa 14 anys, en unes circumstàncies gens fàcils, en comptes de maleir la foscor varen decidir d'encendre aquesta petita llum que és el nostre setmanari.

Durant tots aquests anys, mentre d'altres continuaven maleint la foscor, ells ens han mantingut encesa aquesta llum. Una llum que no és l'única, però que és molt important. Uns quants milers de catòlics de Catalunya, amb el seu fidel suport econòmic i moral, han col·laborat a fer possible, cada setmana, que aquesta llum passi de ser una petita flama a ser un far resplendent. L'homenatge retut a Mn. Joan Jarque i a Mn. Francesc Malgosa el passat dia 29 era, doncs, obligat. Un nou equip pren el relleu. Els temps són uns altres. El setmanari s'ha consolidat. Però les dificultats són moltes. I alguns reptes són nous. Necessitem nous ajuts.

Nosaltres no maleirem la foscor i mantindrem encesa, amb totes les nostres forces, aquesta flama. Però no oblidarem que "la nit" existeix. La nit de la descreença i de la descristianització. La nit d'una secularització, explicable i tolerable a uns certs nivells, però que ens exigeix d'estar alerta perquè no arribi, per la nostra irresponsabilitat col·lectiva, a graus extrems.

No som, però, pessimistes. Hi ha llums, com la del nostre setmanari, que ens omplen d'esperança. I pel que fa a mi, si no estigués convençut que a aquestes foscores abans esmentades no hi seguirà una nova albada no em comprometria en aquest projecte. "Vigilants en el crepuscle de l'hora actual i profetes de l'aurora que ens espera", exclamava Pau VI. Jo crec profundament en aquesta aurora.

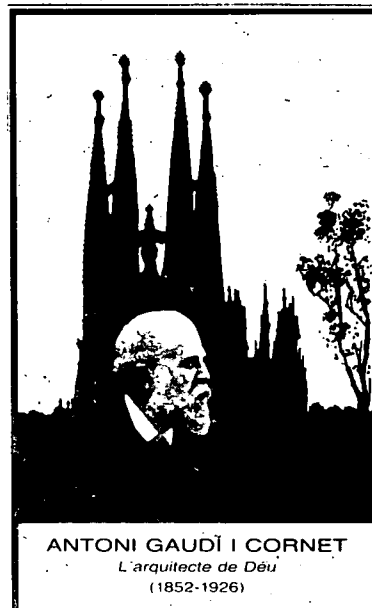
El Concili Vaticà II inicià la gran constitució sobre l'Església amb les paraules: "Lumen gentium", llum dels pobles. La perspectiva, ara, d'un Concili Pastoral per a Catalunya, ens ha de fer sentir novament l'exigència de difondre aquesta llum i fer-la resplendir eclesialment. Que l'Església sigui aquest far lluminós gràcies a les aportacions de tots. "Catalunya Cristiana", amb el seu nou equip, es disposa a treballar de valent per continuar fent-ho possible.

Constituïda una Associació per la beatificació d'Antoni Gaudí

S'ha constituït a Barcelona una Associació pro Beatificació d'Antoni Gaudí, l'arquitecte del temple de la Sagrada Família, de La Pedrera i de molts altres edificis religiosos i civils d'estil modernista coneguts arreu del món.

L'Associació, que és independent de les moltes societats d'Amics de Gaudí que funcionen en molts països, especialment al Japó i als Estats Units, i és també distinta de la Junta d'Obres del Temple, promou entre la generació actual el coneixement de la persona del famós arquitecte que va morir santament i que va viure, especialment la darrera etapa de la seva vida, les virtuts cristianes de manera heroica.

De cara a aquest objectiu, l'Associació, que està formada per arquitectes, artistes i escriptors de diversos països, acaba de publicar en quatre idiomes —català, castellà, anglès i japonès— i amb l'aprovació del bisbat de Barcelona, una estampa amb l'oració per a la devoció privada. Els que la desitgin, vulguin trametre donatius per al treball de l'Associació pro Beatificació d'Antoni Gaudí, c/

Rosselló 340, 4rt., 3a., dr., 08025 Barcelona. Es prega que, els que puguin escriure testimonis de primera o segona mà sobre la persona de Gaudí, ho diguin.

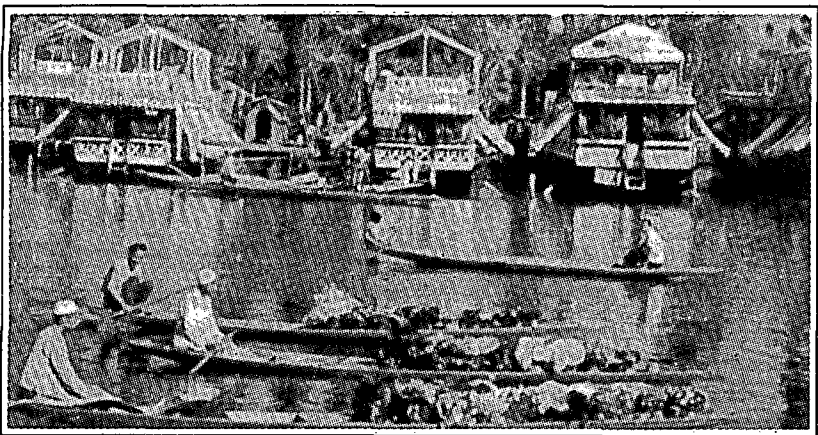

VIATGES I PELEGRINATGES DE
L'ASSOCIACIÓ D'AMICS DE **CATALUNYA CRISTIANA**

Del 9 al 28 de novembre

VIATGE A L'INDIA I AL NEPAL

Veniu
a satisfer
la curiositat de
conèixer un món
plural, exòtic,
ancestral...

DELHI: la vella... la nova...

BENARÉS: ciutat santa de l'hinduisme

AGRA: antiga capital de l'imperi mogol

TAJ-MAHAL: una de les meravelles del món

JAIPUR: capital del Rajasthan

AMBER: per anar-hi amb elefant

AURANGABAD: coves sagrades i monumentals

BOMBAY: la ciutat del pas del temps

PANJIM: una colònia del passat

GOA: Sant Francesc Xavier

...i al Nepal:

KATMANDU

PATAN

BHATGAON

Podeu demanar-ne informació per telèfon, per correu o bé personalment a l'associació

AMICS DE CATALUNYA CRISTIANA:

Pelegrinatges i viatges: Plaça Urquinaona, 11 3er. A. 08010 Barcelona - Telèfon: **301 37 18**

EDITORIAL

Concili, Congrés de catequesi, pla pastoral de Barcelona

En aquest moment, l'Església a Catalunya té davant dels ulls tres convocatòries importants d'acció comunitària. A més llarg termini, el Concili de les diòcesis de tota la tarraconense: un projecte encara no ben concretat, però que ja desperta molta esperança. En fase d'iniciació, el Congrés de catequesi: l'aprofundiment en una tasca fonamental, potser la que compta amb més col·laboradors directes. A punt de ser aprovat, el pla pastoral de Barcelona: un programa concret de treball, d'àmbit més limitat, però que afecta una gran part del país.

Pot semblar que són massa coses alhora o que l'una destorbarà l'altra... En realitat, són tres impulsos complementaris que l'Esperit suscita i que nosaltres hem d'acollir i hem de saber integrar.

El Concili té un sentit ampli, globalitzador. Ens farà adonar que som —de la muntanya a la mar, del poblet al suburbi, de la vila a la ciutat— una mateixa Església, enviada a un mateix poble. Aquesta visió augmentarà la nostra responsabilitat. Per damunt dels compartiments diocesans, se'ns apareixerà una societat travessada de dalt a baix per una crisi de fe, qui sap si de les més agudes del món catòlic. I ens preguntarem: quines probabilitats reals tenen avui els homes i les dones de Catalunya de rebre com cal l'anunci de l'Evangeli? Quins mitjans tenen els creients per créixer en la fe, l'esperança i la caritat? D'aquesta reconsideració de la missió, que és la seva raó de ser, la nostra Església en sortirà rejuvenida.

El Congrés de catequesi ja prepara cristians i cristianes per a la comunicació de la fe. Cal que tots els catequistes s'hi incorporin. La primera etapa és reflexiva, formativa, posa les bases per al ministeri catequètic. Aquest Congrés ja fa via cap al Concili. L'arxidiòcesi de Barcelona ha preparat un pla pastoral que els consells pastoral i presbiteral aprovaran aquesta setmana, en una reunió conjunta. És el fruit del treball d'un any. És un pla d'acció molt directe, que no es perd en disquisicions. Però està animat tot ell per una teologia missionera. L'evangelització n'és l'eix vertebrador. Ara la seva aplicació per tota l'Església —amb la complexitat dels ministeris, de les institucions, dels corrents d'opinió, de les formes de vida cristiana que conviuen a Barcelona— ha de contribuir a assegurar la identitat i la comunió eclesials, que són condicions indispensables per a la missió. El pla es titula: Identitat, Comunió, Evangelització. Serà, sens dubte, una contribució efectiva al futur Concili de tot Catalunya.

Cal que cada u des del seu lloc contribueixi a fer la nostra Església cada dia més viva i més vivificadora.

Opinió

En els meus anys juvenils de militància a Acció Catòlica, l'estudi de la Doctrina Social de l'Església venia a ser com una mena d'"oposició tolerada" al règim de la dictadura. Els textos i les referències bibliogràfiques eren, invariablement, el manual del pare Lloberas, el Codi de Moral Política de Malines, i la col·lecció d'encíclics pontificies des de Lleó XIII fins a la data d'aleshores. Suposo que, encara a hores d'ara, no queda gens clar per als historiadors si aquella relativa permissivitat envers les activitats fetes a l'empar de les institucions d'Església, tenien res a veure amb el Concordat vigent entre la Santa Seu i el general Franco; però ningú no podrà negar la importància que va tenir per bastir tot un quadre de dirigents socials i polítics per al post-franquisme amb idees clares fos quina fos la seva tendència.

Potser el secret rau en la senzillesa

El principi de subsidiarietat

amb què s'exposaven els punts doctrinals en aquells estranyables "cercles d'estudi". Una senzillesa que contrastava, tant amb la retòrica insuportable del règim, com amb la demagògica encara menys creïble de l'oposició exterior. Una senzillesa que va fer que, conceptes com el de "principi de subsidiarietat", ens fos familiar ja des de bon començament, tot i la dificultat que semblava comportar als exegetes euro-polítics d'avui. "Allò que pot fer una societat més petita, que no ho faci una de més gran", aquest és, en síntesi, el "principi de subsidiarietat" que Maastricht ha proclamat, però que ja abans havien proclamat Pius XI (Quadragesimo Anno), Pius XII (Missatges de Nadal, durant la guerra), Joan XXIII (Mater et Magistra i

Pacem in Terris) i Joan Pau II (Centesimus Annus). Ara, la incomprensió dels polítics d'Europa (no dels polítics europeus, que no és el mateix), arriba a extrems gairebé històrics: El "principi de subsidiarietat" de Maastricht es presenta a l'opinió pública com la caixa de Pandora de tots els mals que poden afectar a l'estabilitat dels països signataris (llegeixi's "Estats membres").

Tanmateix, aquesta reacció negativa no ens hauria d'estranyar, si considerem que el leit-motiv de la Doctrina Política de l'Església ha estat sempre la relativització d'allò que els diferents règims polítics intentaven instaurar com a valors absoluts. I el "principi de subsidiarietat" és una autèntica bomba de rellotgeria per fer esclatar l'absolutesa que encara presideix les atribucions de l'Estat modern, per més democràtics que puguin semblar els principis que l'informen. Unes atribucions que l'Estat sap molt bé que poden ser vulnerades no solament en sentit descendent (creixement del protagonisme de les regions històriques, dels Länder, de les "nacionalitats" espanyoles, etc.), sinó, sobretot, en sentit ascendent: Amb el "principi" a la mà, l'Estat només és aquell àmbit potser necessari, però de cap manera suficient, per gestionar allò que una Comunitat Superior de pobles no pot gestionar. L'Estat deixa de ser la "Societas perfecta" per antonomàsia i esdevé només allò que en realitat és: una etapa

històrica provisional en la vida global de les comunitats humanes. El "principi de subsidiarietat" fa por als tecnòcrates estatals de tot arreu perquè instaura, en un àmbit fins ara intocable, el principi de insuficiència constitutiva de tota realització humana. El principi de subsidiarietat fa caure del seu altar veneradíssim la deessa Raó (d'Estat) que el jacobinisme havia col·locat en lloc del dret diví del monarca.

Ignoro de totes totes, si el redactor, o els redactors, del tractat de Maastricht s'han inspirat en cap encíclica pontificia. En qualsevol dels casos, el títol de "Mare i Mestre" que Joan XXIII va donar a l'Església no sembla cap exageració.

■ Jordi Bassas i Ribalta

RESPIR

Caps i barrets

La frase s'ha fet popular i s'aplica a situacions molt diverses: **tants caps, tants barrets**. No es refereix al fet normal i corrent que, en el cas de portar barret, cadascú ha de portar el seu. Per dir només això, no s'hauria encunyat la frase. No es refereix a la propietat, sinó a la diversitat de les opinions dels qui discuteixen sobre una mateixa cosa, dels parers diferents dels qui parlen d'un mateix tema. Per a algú, aquesta diversitat és una desgràcia; per a un altre, serà un enriquiment. Amb franquesa, tant pot ser l'una cosa com l'altra. Allò que ningú no hauria de fer mai és tirar-lo al foc, el barret, és a dir rendir-se, plegar veles, perquè no tots pensem igualment. A mi, no em fa pas cap por que cadascú tingui la seva idea, que cada cap es cofi amb el seu barret. Allò que em faria, no por, sinó pànic, i-me'n fa, és que cadascú volgués, i vulgui, que tothom portés, i porti, un barret com el seu. I enteneu-ho com vulgueu!

■ Miquel Estradé

Director: Manuel Valls i Serra
Director adjunt: Jaume Planas i Pahissa

Redacció i col·laboradors: Joan Carrera Planas; Núria Albert; Montserrat Albert; Josep M. Aragonès; Joan d'Arquer; Jordi Bassas; Pilarín Bayés; Pietat Campmajó; Oriol Camps; Pere Campàs; Salvador Cardús; Ròsa Collé; Francesc Gamissans; Núria Giralt; Joan Guiteras; Jordi Jorba; Pau López; Enric Graupera; Jaume Mora; Antoni Munné; Francesc Nicolau; Núria Oriol; Albert Pera; Antoni Plaja; Tomàs Puntí; Jordi Roigé i Solé; Joan Salvador; Pere Tena; David Vidal; Pere Vives; Miquel Estradé; Francesc d'A. Picas; Pere Saumell.

Corresponsals: Leonard Santacana, CERVERA; Carme Frigola, FIGUERES; M. Caballé, GIRONA; Josep Nadal, IGUALADA; Jaume Montaña, LLEIDA; Enric Badosa, ROSES; Joan Boronja, TARRAGONA; Norbert Miradé, TORREDEMBARRA; Antoni Mirabet, SEU D'URGELL; Joaquim Blanch, TORTOSA; Enric Benavent, VILANOVA I LA GELTRÚ; Antonio Gil,

ANDALUSIA i SUD D'ESPANYA; Glòria Carrizosa i Guillem Farré, BARCELONA; Maria del Pilar Brault, FRANÇA.

Disseny: Josep Samper. Compaginació: Carlos Aguado

Redacció, administració, publicitat i autoedició:

Edifici de la Parròquia de la Mare de Déu dels Àngels, c/ València, 244, 2.

Telèfons: 215 27 39 / 215 27 84. Fax 215 28 05 - 08007 BARCELONA.

Impressora: Publiagraf, S.A. L. Passatge Valeri Serra, 30,

Tels. 454 16 30 / 17 77 BARCELONA. D.L. B.14.387/79

SUBSCRIPCIONS ANUALS

Catalunya, resta de l'Estat espanyol, Andorra, Gibraltar i Portugal 9.100 Ptes.

Reste d'Europa: 17.732 Ptes. □ Amèrica: 21.892 Ptes. □ Àfrica: 21.892 Ptes. □ Àsia: 30.732 Ptes. i Oceania: 30.732 Ptes

Edita: Fundació Catalunya Cristiana, de l'Arquebisbat de Barcelona

Fundadors i membres honoraris del patronat:

Mn. Joan E. Jarque i Jutjar i Mn. Francesc Malsosa i Riera

President: L'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Me Carles i Gordó

President delegat: Mons. Joan Carrera Planas, bisbe auxiliar de Barcelona

Vice-president executiu: Ricard Foraster i Ruiz

Patrons: Josep-Rafael Carreras, Ramon Casals, Antoni Bascompte, Gaspar Vilarrubies, Pere Planellas, Pere Fàbregues, Marcel Coromines, mossèn Joan Pujol i mossèn Manuel Valls

Secretari: Jaume Planas

Gerent: Jaume Roigé i Torrentgenerós

Difusió controlada per O.J.D.

MEMBRE DE LA UCIP

ARA MATEIX

La fe, del revés... la fe, del dret

De vegades tens la impressió que molts es miren la fe cristiana no solament de lluny estant, sinó també del revés. Una lectura així, tot i que parteix de dades reals i que poden semblar versemblants—l'inrevés i el dret es corresponen—resulta aberrant.

Mirar-se la fe del revés és, per exemple, ara que s'anuncia i es mig filtra el nou catecisme catòlic, centrar l'atenció en detalls—allò que abans en deïem la casuística—separats del conjunt, i sobretot, desconeixent l'argument de fons. Quan un no sap gaire de què va la pel·lícula, com ara es diu, difícilment copsarà el sentit d'una o altra de les seves seqüències pescades a l'atzar. Avui, per continuar amb el similitud cinematogràfic, la via còmica s'ha enriquit amb uns nous gags, consistents en la filmació d'un gest de la persona que després és presentat aïlladament i, sovint, alentit o accelerat o repetit. A tots ens fa gràcia veure a la televisió escenes d'aquestes, però tots sabem també que, en rigor, són irrealistes, perquè la realitat de la persona total no dona aquesta imatge. Quan, com en el cas de la fe cristiana, no es tracta simplement de separar el gest de la persona, sinó de voler encabir en la lògica d'una determinada societat una conseqüència, ni que sigui menor, del que ens ha estat revelat per l'Enviat del Pare, la deformació i la dificultat de detectar-la augmenten fins a l'extrem. En primer lloc perquè en aquella lògica no hi entra que Jesús, alhora que el fill de l'home, sigui el Fill de Déu.

Vista del revés, la fe sempre ha donat lloc a molta brometa: sobre parar l'altra galta quan has rebut una bufetada... sobre la virginitat per causa del Regne... avui, especialment, sobre la fidelitat dels esposos i l'acolliment generós dels fills... sobre la preferència del treball a l'especulació, de la innocència a la malícia, de la veritat a l'engany... sobre l'esperança en una vida eterna... I aquests són, precisament, alguns dels grans cims morals de la humanitat. Però, com diu l'Evangeli, la carn no serveix per a entendre'ls: "és l'esperit el qui fa viure" (Jo. 6,63).

Una altra conseqüència de mirar-se la fe del revés és defugir-la com si es tractés d'una desgràcia a evitar, en lloc de veure-la com una gran sort a desitjar. Escoltant—i convé molt fer-ho—les dificultats que moltes persones experimenten per creure, alguna vegada m'ha semblat que l'interlocutor passava dels problemes als pretextos per no fer el pas. Com si encertant un defecte dels creients, posem per cas, quedés legítimament per restar tranquil·lament al marge de la fe, és a dir, com si guanyés... Però, de fet, encara que el pretext fos real, perdia, restava fora del tren de la felicitat. Aquell tron on és més important pujar-hi que discutir-ne la qualitat, perquè la seva qualitat decisiva és només la seva destinació final.

La preocupació dels creients, més que respondre a aquest detall o a aquell altre—que també serà inevitable fer-ho—és anunciar humilment la fe del dret, amb el seu esperit que és vida, amb la seva novetat. També, sense por, amb la seva radical alteritat i, per tant, amb les seves connotacions escandaloses o folles, segons els públics, de què ja parla Sant Pau.

Viure la fe del dret, comporta tenir-la i testimoniar-la com una sort. La sort de no haver restat sol, sinó que he estat introduït en la gran comunió amb Déu i amb els germans per Jesucrist. Quan el tren passava pel meu costat—o una de les vegades que ho feia—he rebut la gràcia de pujar-hi.

Aquest sentit de sort, de gràcia, de felicitat que ens és oferta, d'experiència personal que només pots conèixer fent-la... hauria de ser el color de la imatge de la fe cristiana davant del món. Ara sovinteja massa la imatge d'una opció voluntarista... o de com si el creient fes un favor a Déu en lloc de rebre'l... o àdhuc d'un dogal que convé eludir...

■ J. Carrera Planas

No fa gaire vaig escriure un article agraïnt la delicadesa amb què m'he sentit tractat durant la meua estada a l'hospital en una recent operació. Sense treure ni un punt del meu agraïment per aquesta delicadesa, he de dir que una cosa que vaig sentir a faltar, sobretot en els moments que em trobava més malament, va ser el silenci. Els qui em van venir a veure saben que els ho vaig comentar i que vaig fer el propòsit d'escriure un article sobre aquest silenci tan poc valorat en el món que vivim.

Perquè—això és el que penso—si a l'hospital en determinats moments vaig notar l'absència d'aquesta realitat misteriosa és perquè la nostra societat no en vol de realitats misterioses. Vol que tot sigui palpable, visible, audible. Fins a l'extrem que se'ns ha fet confondre la llibertat amb el desordre, amb el soroll, amb la negació de tot límit (àdhuc l'ètic). Malauradament hi ha força gent que confon el brogit de la xerrameca amb la profunditat de la parla, l'esbojarrament del soroll amb l'esclat de la joia, l'ofegament de la paraula per l'estridència del so amb la companyonia interpersonal.

El silenci

Evidentment hi ha moltes classes de silenci: el de la contemplació amorosa i el de l'utilitarisme asèptic, el de l'admiració i el de la indiferència, el de la plenitud i el de la buidor, el de la compassió i el de l'egoisme, el de la delicadesa i el de la primarietat, el del nostre interior i el del nostre exterior, el de la fecunditat i el de l'esterilitat, el del respecte i el del menyspreu...

Quan he de donar el condol a algú, em costa anar més enllà del silenci de la meua presència. ¿Amb quina paraula puc consolar per la mort d'un fill, d'un pare, d'un amic...? Dues persones que s'estimen, quantes coses es diuen en el silenci d'una mirada! I com manifesta el goig pel goig de l'altre una abraçada sense paraules! Qui ha passat per una malaltia greu sap com s'agraeix una presència silenciosa. ¿Quin poeta, o actor, o conferenciant, o pare, o professor pot no desitjar que se l'escolti en silenci per tal de poder rebre després una resposta realment personal?

A les escoles, el silenci és un veritable problema. Hi ha gent que no entén la prohibició dels auriculars ni a les aules, ni a una excursió al Montseny. I aquest problema escolar és un problema social greu que, segons em sembla, els polítics mai no han associat a l'elaboració d'un futur digne per al seu país, malgrat l'evidència de la relació. Perquè el qui no sap callar no pot saber escoltar; i el qui no sap escoltar no sabrà parlar amb plenitud. I un poble sense paraula plena difícilment pot créixer com a poble veritablement humà, per molt que cultivi la seva llengua. La

llengua es pot manifestar enmig del xivarri. Fins i tot el pot vehicular. La paraula plena—que és la que hauria de posar la llengua al servei de la humanitat tot ennoblint el món—no pot formar-se sense el silenci.

Però el silenci a les escoles, com a tot arreu, no pot ser el silenci del cementiri. El silenci veritablement humà no és un silenci de mort sinó de vida. I la vida, de si mateixa, demana créixer, expandir-se, manifestar-se. Per això el silenci veritablement humà sempre ha d'estar al servei de la paraula. De la paraula sonora o de la paraula expressada en una mirada, un gest, una actitud, un somris, un sacrifici per amor, una renúncia generosa, una paciència confiada...

Per això jo estic content quan a la meua escola sento el remor dels alumnes que baixen les escales parlant amb naturalitat, sense crits, sense xivarri... Allò no és soroll. És la remor musical de la vida. Una altra cosa és quan pugen o baixen mentre altres companys seus estan fent classe. Aleshores els deuen un silenci rigorós.

Les vegades que s'han passat de rosca, jo els he dit: A l'escola hi ha d'haver silenci. I els he afegit: no es tracta del silenci d'una soca. Hauríeu de guardar el silenci que hi ha als hospitals. Als hospitals no es demana que ningú no parli, sinó que la gent ho faci tenint en compte que el soroll pot molestar els malalts.

Després de la meua experiència, ja no els podré dir això. Penso, tanmateix, que ho hauria de poder dir. El silenci exterior hauria de ser una mostra de respecte a l'altre, però—cosa molt important—passant pel més profund de la pròpia consciència, on no hi podem arribar més que a través d'aquella solitud i d'aquell silenci que ens fa concebre i parir el nostre "sí" a Déu i al pròxim.

Està bé que els nostres governants es preocupin que el soroll festiu faci contents els ciutadans quan estem de festa. Però ¿no els hauria de preocupar la pèrdua del sentit del silenci, una pèrdua que pot afectar—que està afectant—negativament operacions tan nobles com pensar, investigar, estimar, respectar, educar, passejar, curar...

Fins a les esglésies sembla que hi hagi por al silenci. Sovint no se li deixa cap espai. Tot ha d'estar ocupat per pregàries i cants en veu alta. ¿Hem oblidat allò que el Senyor va dir a Marta: "Maria ha triat la part millor"?

Jo no sé si són manies meves, però he observat que, en general, les persones que parlen cridant no solen tenir la profunditat humana—i sovint la "cultura", en el sentit més noble de la paraula—que tenen les persones que parlen baix.

Torno a donar les gràcies a les persones que em van atendre a l'hospital per la seva delicadesa i per la seva abnegació. Però deixeu-me acabar reivindicant el silenci, que no solament depèn dels empleats hospitalaris, sinó, en una part molt important, dels visitants, que som tots els ciutadans del país.

■ Pau López Castellote

SABER ESCOLTAR

L'avi i el nét

Sempre m'ha fet una impressió especial el "Salm de les coses petites", escrit pel canonge Carles Cardó. És una bella meditació sobre la immensitat de Déu a partir del gran misteri de l'encarnació del Verb en el si de la Verge Maria. La grandesa de la creació, reflex de la del seu Autor, es referma encara més per l'adveniment de l'Esperit dels pobles.

Tot suposa, doncs, la meravella de l'univers creat. L'àngel, l'home, els altres vivents i les coses rebran una llum especial. Sí, sempre han parlat de Déu. Ara, però, en parlaran amb major eloqüència. Cada bri d'herba, cada gorja d'ocell, cada volva de neu i cada petal de rosa cantaran un càntic nou. També cada gota de pluja, cada

parpella de nen, cada almoïna de pobre i cada còr verge i humil. I cada àngel entonarà el glòria mirant el Crist humanat.

Dic això a propòsit de saber-se adonar de la presència de Déu. Les seves petjades no ens manquen. La mateixa creació és revelació. Encara que la llum clara i segura la tenim en la seva paraula i en la Paraula feta carn. Llavors les criatures manifesten amb més esclat la glòria de Déu. A l'home, ésser de coneixement i de parla, li correspon reconèixer-la i cantar-la.

Una anècdota. L'avi fa al seu nét: "Et dono mil pessetes, si em dius on és Déu". L'infant li respon: "Avi, dues mil, si em dius on no hi és".

■ Joan Guiteras

És clar que la religió cristiana no és solament un vage sentiment sinó una adhesió a la persona de Crist i a tot el que ell va proposar: allò que s'ha de creure —el contingut de la fe—, com s'ha de pregar —l'oració— i el que cal fer —la conducta moral.

Per tal de facilitar l'aprenentatge d'aquestes coses, Jesús ha donat compendis, més llargs o més curts, que es troben a l'Evangeli. Entre ells n'hi ha un al qual s'ha reconegut sempre un gran valor com a resum de la fe i del que ha de ser la vida cristiana: el pàrenostre.

S'hi troba tot. En les primeres paraules, Pare nostre, la condició de l'home, pel que fa a la seva relació amb el Creador: és fill de Déu. d'aquesta magnífica realitat se'n deriven tots els matisos de la actitud religiosa i en concret el desig de tractar Déu com a Pare. I això és ensems un motiu d'exigència —noblesa obliga—, però també de confiança.

Per aquesta raó hom desitja que, també a la terra, Déu sigui conegut i amat: que sigui santificat el seu Nom.

I també per això un s'identifica amb la seva Voluntat i els esdeveniments —i fins i tot els que naturalment costaria d'acceptar— se'ns apareixen així com a manifestació del que Déu considera com el que més convé a les persones que estima.

que què són. I el desig de rebre'ls, ni que sigui només implícit, té la seva eficàcia santificadora.

També hi reconeixem la nostra condició de pecadors: perdoneu-nos les nostres culpes, així com nosaltres perdonem els nostres deutors. És un acte de contrició, que va acompanyat del propòsit renovat d'evitar les faltes en el futur. Per això preguem Déu que no permeti que restem com embolicats en la xarxa de la temptació.

I s'acaba, sol·licitant de Déu que ens deslliuri del Maligne, i amb ell, de tot mal —ja s'entén que és el mal moral—

perquè les altres coses que en diem mals: els sofriments, les malalties, els fracassos, no són pròpiament mals, si bé amb aquella confiança de fills, preguem a Déu que també ens els eviti.

Per això, hi ha moltes persones que tenen tant d'apreci pel pàrenostre, tanta confiança en la seva eficàcia. I per aquest motiu, si manquen els auxilis espirituals complets —cosa que malauradament avui dia succeeix amb tanta freqüència—, moure algú a resar el pàrenostre, pot ser el millor ajut a l'hora de la mort.

■ Ferran Blasi

La pregària millor

S'hi fa un acte d'esperança: es demana que vingui el seu Regne. I aquest, que tindrà la seva plenitud al Cel, comença ja d'alguna manera a la terra: és l'Església, el Poble de Déu, el mitjà universal de salvació.

Hi recordem que el que tenim o podem tenir és seu, ve d'Ell. Per això li demanem el pa quotidià. Ens referim al material, ben cert, però també al de l'esperit. I així, moltes persones, àdhuc sense saber-ho, es mostren obertes a acollir tot allò que Déu té disposat per a alimentar la seva vida cristiana: els sagraments, encara que moltes vegades no sàpiguem quins són ni

• CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES • CARTES •

◆ Al Sr. Jordi Bassas i Ribalta

Sr. Director:

El Sr. Jordi Bassas i Ribalta sempre encerta els temes que toca. Ell sap que alguna vegada l'he felicitat, si bé no tinc cap comprovant que hagi rebut la meua carta. Però aquesta vegada —"Teologia de l'èxit", 2.4.92— l'ha vessada, car ha confós el fer bé cara a Déu els deures que comporta el treball professional amb cercar l'èxit terrenal com a finalitat.

El cristià, com tot altre home, ha de donar glòria a Déu fent sempre el bé, però ha de saber que el seu èxit a la terra pot ben bé ser el fracàs humà. Cal que accepti sempre aquesta possibilitat, amb l'esperança però que, després de la creu, ve la resurrecció. Els sants, que varen saber abraçar-se generosament a la creu de Crist, i tantes vegades varen sufrir la calúnnia i la persecució, un dia són glorificats. Al cel, sempre; i a vegades també a la terra: quan la jerarquia de l'Església universal, que sempre fila molt prim, acaba aprovant la devoció que el poble els tenia ja de molt abans.

Ben afectuosament,

Dr. IGNASI SEGARRA,
pvre.
Barcelona

◆ Una negativa encara no justificada

Sr. Director:

M'ha sorprès llegir a Catalunya Cristiana, núm. 679, amb data de 24 de setembre, dos articles: "La Comunitat de les Benaurances aplega 5.000 persones en el segon Fòrum Liseux 92". I "l'Abadia de Sant Martí del Canigó recull tradició i modernitat. Mil anys d'espiritualitat",

avui a mans de la Comunitat de les Benaurances. Sí, realment m'ha sorprès llegir aquests dos articles dos dies després que el Vicari Episcopal de la Zona del Penedès-Garraf em cridés per comunicar-me la decisió del Consell de Govern de la nostra Diòcesi de no donar entrada a aquesta comunitat, sense especificar cap raó en concret que justifiqués la negativa. I m'ho va comunicar a mi, com a encarregat de la Casa de Colònies de Mediona, —actualment tançada com a casa de colònies—, perquè des de fa més de dos anys, i amb el consentiment del Sr. Cardenal, la vaig oferir a aquesta comunitat perquè hi fundessin un monestir de pregària i d'acolliment. Fins ara em feien passar amb raons. Ara la negativa ja és total.

Es veu que no és de fiar una comunitat que reuneix més de 5.000 persones "per aprofundir l'experiència de la santa carmelitana". Es veu que no és prou recomanable una comunitat que: "en el seu si acull tots els estats de vida, és a dir, germans, germanes, i sacerdots que fan els seus vots en mans del bisbe, i també famílies i seglars solters. La vocació principal de la comunitat és la vida contemplativa, i el seu treball entès com a fruit de la contemplació com a servei a l'Església".

Sento que una experiència nascuda a França fa divuit anys, i que actualment té 50 cases per Europa, Amèrica, Àfrica i Pròxim Orient, no pugui tenir entrada a la nostra diòcesi, privant així que l'alenada de l'Esperit pugui airejar el pensament i el cor de moltes persones que a vegades no troben en les nostres parròquies, ni en els moviments evangelitzadors, el seu lloc i l'aliment de la seva fe. Sento, també, que s'hagi negat a aquest Penedès la possibilitat de ser pioners d'una experièn-

cia, que si en altres llocs està donant el seu fruit, de segur que també en donaria aquí.

MN. LLUÍS BONET RIERA
Sant Pere de Riudebitlles
(Alt Penedès)

◆ Declaracions desafortunades

Sr. Director:

El nostre bisbe de Solsona, desplaçat a Praga, ha reconegut que no és el moment de sol·licitar la Conferència Episcopal Catalana. És propi d'homes savis, canviar de parer. A veure, doncs, si amb el pas del temps reconeixerà, també, com la Conferència Episcopal Espanyola pot ser eficaçment dirigida, en cas de ser elegit, per un fill de Catalunya.

Tenim valors positius i de gran solvència eclesial que farien molt bon paper. Això fóra un gran bé per la nostra terra. Si a ell li desplaça, com diu a les seves declaracions, serien molts i molts els que som catalans fins al moll de l'os, que aplaudiríem la seva elecció i en fariem gran festa. Catalunya es va obrint cada dia més, traspassem fronteres i acudim, per evangelitzar, a totes les parts de la terra.

L'Església és universal, no té fronteres; l'Esperit alena allà on vol i tota potestat ve de Déu. Si Mons. Deix no sap fer declaracions més convincentes, millor que ens deixi tranquils i no enredi la troça. Quan llegeixo els seus aspectes, recordo amb nostàlgia el nostre gran prelat monsenyor Miquel Moncadas.

No és bonica i flairosa la nostra C.C. que fa tant de bé editant-se i adaptant-se a territoris no catalans?

Estimem Catalunya com el

que més i anhelem per ella que sia rica i plena com cantem amb el nostre himne i que els seus prelats, sacerdots, religiosos i laics portin la llavor de l'Evangeli arreu del món.

LL. FOLCH I CAMARASA
Barcelona

◆ Tergiversació d'unes paraules del bisbe José María Setién

Sr. Director:

Un col·laborador habitual del diari AVUI ens obsequiava, el dia 10 d'aquest mes de setembre passat amb un escrit que portava per títol "Setién" i tractava, òbviament, del Bisbe de Sant Sebastià, José María Setién i de les seves declaracions que feien referència a una nova regulació de l'avortament que amplia la llibertat d'aquest acte davant de casos com és ara; que la dona se senti angoixada, deprimida o que l'envaeixi l'ansietat, etc. Aquest senyor criticava el bisbe perquè, diu

que va dir que "és una contradicció permetre l'avortament i condemnar que es mati per altres raons". Aquestes altres raons, que poden ser moltes, aquest senyor les interpreta com als crims d'ETA, quan el Dr. Setién no va mencionar ni un sol cop, mentre que l'esmentat col·laborador de l'AVUI anomena ETA, explícitament, tres vegades i implícitament tot l'article en va ple, demostrant així, que sap desviar l'atenció de l'assumpte que actualment més ens inquieta als que anem a favor de la vida, fins i tot dels no-nats. Per tant, no em veig amb cor d'aportar raonaments vàlids a un senyor que sap dur tant subtilment l'aigua al seu molí i que palesa una llunyania absoluta de la nostra sintonia. Em permeto, això sí, fer-li un suggeriment: Llegeixi, si us plau un article de Miguel Delibes que trobarà a la tercera pàgina del número 677 de CATALUNYA CRISTIANA, setmana del 10 de setembre d'aquest any, 1992.

JOSEP M^o SANS I MANRESA
Barcelona

ACUDIT

El cardenal Martínez Somalo, a la clausura dels Congressos Marians Internacionals

“Trobar Maria és trobar Crist”

HUELVA.— L'enviat especial del Papa, cardenal Eduardo Martínez Somalo va clausurar els Congressos Marians amb la presència dels Reis d'Espanya i d'una immensa multitud de fidels a població d'Almonte del Rocio.

L'Enviat Especial, en les paraules pronunciades dos dies abans de la solemne clausura, va ressaltar el protagonisme d'Espanya i de Huelva a la gesta colombina que commemora els seus 500 anys, dient que en haver emmarcat aquest Congrés en el V Centenari del Descobriment i Evangelització d'Amèrica ratifica “el camí per a una nova evangelització que postula el món d'avui, sota el signe de Maria”.

La Mariologia és doctrina i vida

Així mateix, explicà que la Mariologia és doctrina i vida, “és concepte i reflexió de la fe, que cerca alhora llum, culte i devoció”. La Mariologia, digué, ha trobat el seu fonament, estructura i configuració teològica en la Paraula de Déu “seguint les orientacions del Vaticà II il·luminades pel magisteri de Pau VI i Joan Pau II”. Aquesta Paraula “transmesa en el missatge doctrinal dels Sants Pares i feta vida en el cor de l'Església, en el seu culte diví i en la devoció dels fidels... és alhora un misteri i un model per als cristians, un para-

digma per a tots els que pelegrinen en la fe vers la pàtria celestial”.

Va acabar agraïnt la tasca i col·laboració de les persones i institucions que han treballat en els Congressos, a les autoritats civils, a les jerarquies eclesiàstiques, a la Pontificia Acadèmia Mariana Internacional, a les Societats Mariològiques, a la Comissió Diocesana de Huelva i “a tots els que d'una manera o altra han participat en els actes culturals i religiosos”.

Solemníssima Eucaristia

El diumenge, 27 de setembre, el cardenal Eduardo Martínez Somalo, va clausurar els Congressos Marians Internacionals a la població d'Almonte del Rocio, en un acte que fou presenciat per desenes de milers de pelegrins i congressistes i que fou presidit per SS.MM. els Reis d'Espanya.

Els pelegrins, acompanyats pels congressistes i les Germanats del Rocio arribades d'arreu d'Espanya, esperaven des de primeres hores del matí l'arribada dels monarques, que foren rebuts amb aplaudiments

Ses Majestats els Reis, saluden el poble després de la clausura dels Congressos a la població del Rocio

quan accediren al lloc de la clausura, situat prop de l'ermita, acompanyats per autoritats locals, regionals i nacionals.

El bisbe de Huelva, monsenyor Rafael González Moralejo, va començar l'acte de clausura destacant el bon desenvolupament dels Congressos Mariològics i Maria i agraïnt el seu treball i esforç a les autoritats, con-

gressistes i organitzadors.

Monsenyor Martínez Somalo, que va presidir la Missa de Clausura, va expressar en l'homilia el seu agraïment “a Déu perquè en aquest dies ens hagi permès d'aprofundir en les meravelles obrades per la seva gràcia a la Dona beneïda entre totes les dones”. Explicà, tanmateix, que “desafortunadament, presen-

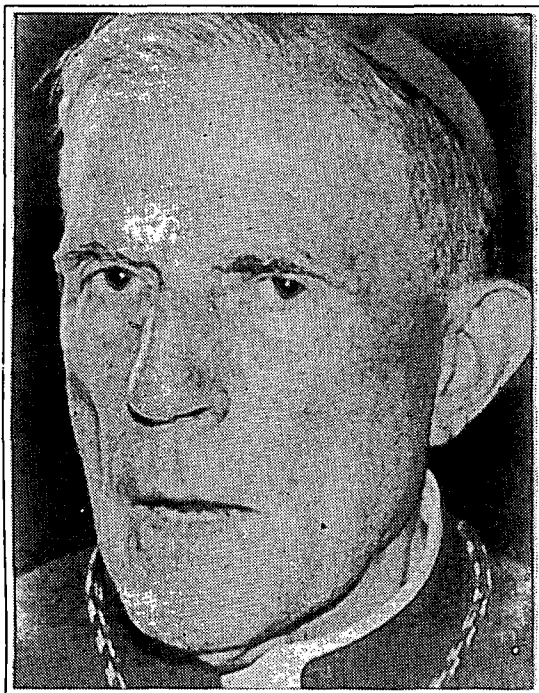
ciem en la majoria de les nacions com moltes persones oblidem que tots estem en camí per les vies del món vers els nostre destí final. Per aquesta raó, res com l'actitud interior de sentir-nos pelegrins pot donar-nos el sentit profund de la nostra vida terrena”.

“La devoció a la Verge del Rocio —digué— tan arrelada entre la gent d'Andalusia, ens recorda que Maria és l'Estrella de l'Evangelització. La Verge condueix sempre a Jesús. Una trobada amb Ella és necessàriament una trobada amb Crist, i per mitjà d'Ell, amb el Déu U i Tri.

El cardenal Martínez Somalo va concloure la seva homilia demanant a la Mare de Déu que protegeixi i inspire “als pares i mares d'aquesta la teva terra perquè siguin sempre exemples de rectitud”, que il·luminin i tinguin cura dels joves “perquè estimin i difonguin la veritat”, vetlli sobre les famílies necessitats i ens ensenyi “la fidelitat a la fe cristiana, la constància per l'honestat i la justícia perquè regnin de veritat l'amor i la pau”.

El Nunci del Papa a Espanya, Mario Tagliaferri, va llegir, una vegada finalitzada l'eucaristia, el missatge de Joan Pau II als Congressos, en què el Summe Pontífex es felicitava per la celebració dels Congressos Marians de Huelva i convidava a tothom a revitalitzar els valors cristians per impulsar una Nova Evangelització.

Ha mort el cardenal Jacques Martin, col·laborador de sis Papes

El cardenal francès, Jacques Martin, estret col·laborador de sis Papes, va morir a Roma als vuitanta-quatre anys d'edat. Després d'haver treballat en la secció francesa de la Secretaria d'Estat durant el Pontificat de Pius XI, monsenyor Martin es va convertir en el seu responsable amb Pius XII, Joan XXIII i Pau VI. El prelat gal fou també prefecte de la Casa Pontificia de Pau VI, Joan Pau I i Joan Pau II, a qui ha acompanyat en tots els seus viatges apostòlics i amb qui eren grans amics.

FILTRANT LA NOTÍCIA

Rússia, un vesper de confessions i sectes religioses

“Darrera la caiguda de l'ateisme a Rússia, hi ha un creixent interès per la fe cristiana, però també s'observa la proliferació de sectes i de grups esotèrics en una situació de buit espiritual”, ha informat l'agència “Aceprensa”.

Un reportatge de “Newsweek” publicat el passat agost, declara que no solament floreixen les confessions religioses tradicionals, sinó també els “Hare Krisna”, els adeptes a la màgia negra i a l'astrologia. “Ara que tenim llibertat, Déu ha començat a actuar, però també actua el diable”, diu un pastor adventista a propòsit de la creixent popularitat dels grups ocultistes.

Per a molts russos, l'Església ortodoxa no ha aconseguit omplir el buit moral. S'han obert molts temples, i milions de persones tornen a la seva fe tradicional, però també és una avinentesa perquè els baptistes americans llencin “croades” des de Moscou a les ex-repúbliques soviètiques.

Sectes clandestines antigues de l'Església ortodoxa, sovint més místiques i dogmàtiques que l'Església tradicional, atreuen també gent cansada i desencisada de la corrupció i del materialisme. Així els Hare Krisna, que diu tenir 700.000 seguidors a Rússia, és un dels grups que creix més ràpidament. Cal dir també que en front de la manca de serveis socials i assistencials, molts

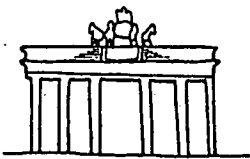
creuen en curanderos místics i estranys, que proliferen per totes bandes.

Pel que fa a la nova presència de l'Església catòlica, els jerarques ortodoxos s'han alarmat, manifesta també “Newsweek”. “Nosaltres esperàvem de l'Església catòlica que ens ajudés a restaurar la nostra presència aquí, però en comptes d'això, ens està prenent els nostres fidels”, ha manifestat Peter Gerasimov, encarregat de les relacions dels ortodoxos amb les altres confessions cristianes. De fet, preocupa a l'Església ortodoxa l'acció de l'Església catòlica, que ha reobert ja tres parròquies a Moscou. Els jerarques ortodoxos se senten ja ofesos quan el Vaticà va nomenar un arquebisbe a Moscou. Tampoc no s'ha vist amb bons ulls l'anada dels jesuïtes. I pel que fa als franciscans, el nou general del orde, Hermann Schalück ha anunciat un viatge a Rússia per entrevistar-se amb el patriarca ortodox rus amb l'intent de mantenir relacions amistoses i de mútua cooperació i respecte, quan els fills de sant Francesc arribin a l'antiga URSS.

Com pot veure's, no serà gens fàcil la tasca de l'Església catòlica en aquest nou camp d'evangelització.

■ **Francesc Gamissans**

L'ESGLÉSIA EN EL MÓN

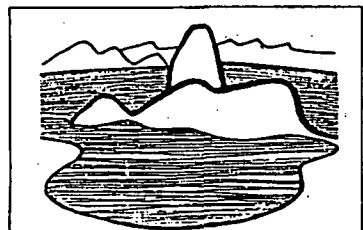

ALEMANYA

Manifest de juristes contra la nova llei d'avortament

BERLÍN.— Seixanta professors i magistrats alemanys han fet pública una declaració contra el projecte de nova llei de l'avortament aprovat pel Parlament. La proposta legislativa, que permet l'avortament en el primer trimestre sense més requisit que una consulta no vinculant, ha estat recorreguda davant el Tribunal Constitucional, que l'ha deixat en suspens fins que dicti sentència. El manifest afirma que qualsevol llei de terminis és inconstitucional, per oposar-se al deure de l'Estat de protegir el no nascut. Els signants són deu magistrats que van pertànyer al Tribunal Constitucional i cinquanta professors de Dret constitucional de diverses universitats alemanyes. (ACEPRENSA)

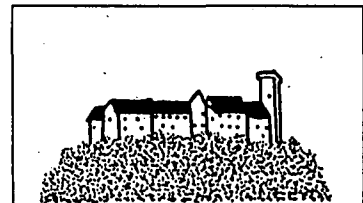
ropa. Subratllant la importància d'un nou catecisme de l'Església catòlica per aquesta obra d'evangelització, ha afegit que la catequesi té una prioritat absoluta, procurant que el servei a l'Església a favor de la pau, d'un desenvolupament autèntic i dels drets de l'home mantinguin tot el seu valor. (APIC)

BRASIL

Capítol general dels agustins

SÃO PAULO.— L'orde dels agustins ha tingut a São Paulo, al Brasil, el seu capítol general. En el programa figurava especialment la renovació del concepte de treball d'uns 3.500 membres de l'orde. La trobada, que ha durat fins el 17 de setembre, s'ha celebrat al Brasil amb motiu del 500 aniversari de l'evangelització d'Amèrica, va explicar el primer general Miguel Angel Orcasitas Gómez. L'orde dels agustins és present a 400 cases en 44 països. Els agustins treballen en els camps de missió, de les parròquies, de l'educació i dels mitjans de comunicació. (CIC)

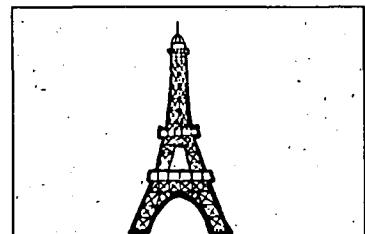
IUGOSLAVIA

El Papa compara el setge de Bòsnia amb la II Guerra Mundial

BÒSNIA-HERCEGOVINA.— Joan Pau II va tornar a recordar la greu situació que pateix Bòsnia-Hercegovina en afirmar que "les

imatges tràgiques eloqüents que arriben d'aquella república, recorden la Segona Guerra Mundial". El Pontífex es va tornar a referir a la guerra de Bòsnia després d'afirmar que Europa viu "una hora trágica en la qual els durs i aspres combats continuen sembrant dol i ruïna" en aquella república.

Mentrestant, l'Església Catòlica ha decidit prendre part en el debat, sobre la cantonització de Bòsnia-Hercegovina, refusant la divisió d'aquesta república en unitats territorials amb components ètnics únics. Això ha produït un refredament en les relacions entre el cardenal de Zagreb, Franjo Kuharic, i el president croat, Franjo Tudjman, és a dir, entre l'Església i el Govern croat. Però ha permès d'arrabassar el monopoli polític i militar mantingut a Hercegovina pel partit del president. (ICIA)

FRANÇA

La dansa en la litúrgia

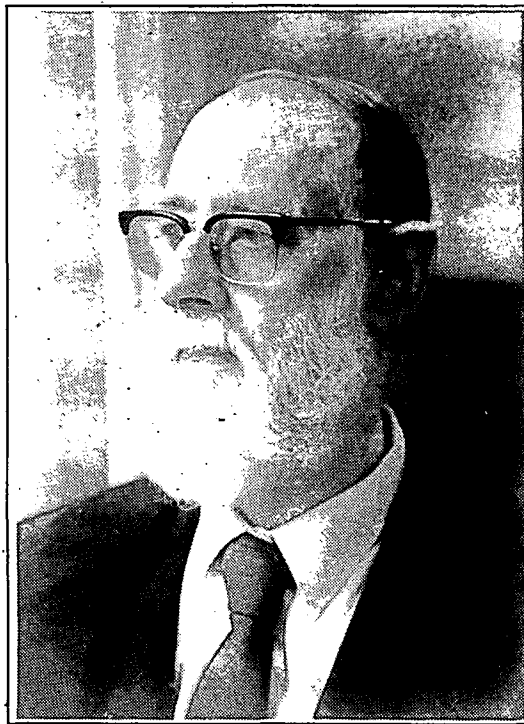
LYON.— Les balladores van sortir davant l'altar major amb llargues túniques negres, peus nus sobre les lloses sagrades. Amb un fons sonor la puresa d'una veu a capella, van escenificar amb els seus gestos l'esperança de l'ofertori, mans esteses vers el cel. A Lyon, el diumenge 20 de setembre, a la catedral de Sant Joan, la dansa es va fer en el cor de l'església. En el marc de la Biennal lionesa consagrada a aquest art, Philippe Jeannin, delegat diocesà pels artistes, va optar per no deixar que es fes la dansa a l'atri. La companyia Maryse Valette també va acompanyar molts dels temps forts de la litúrgia. "L'art de l'animació del cos, ha dit el P. Jeannin, transporta l'esperit i l'ànima. La dansa encarna la nostra pregària, ella és transfiguració". (La Croix)

La Bíblia del pelegrí

Edicions "Mensajero" i Editorial "Ega" publicaran una nova traducció de la Bíblia. El seu autor és el jesuïta, pare Luis Alfonso Schökel, professor de Sagrada Escripura i de Teologia en el Pontifici Institut Bíblic de Roma.

En unes declaracions als mitjans informatius, Schökel ha explicat el seu projecte:

El pare Luis
Alonso
Schökel,
autor de la
"Bíblia del
peregrino"

La Bíblia és una i ha estat clausurada fa segles. Es tracta d'una nova traducció i edició realitzada per al "pelegrí". Per al viatger, ha de ser més petita, gairebé de butxaca, lleugera, que no afeixugi la marxa, ben llegible en condicions adverses.

A casa cal deixar la Bíblia grossa i bonica, potser il·lustrada, però per al viatge cal tenir-ne una de petita: que càpiga a la maleta o la motxilla, amb les guies, o a la guantera del cotxe al costat del mapa de carreteres, o a la bossa de viatge en prendre l'avió.

El turista també necessita una "Bíblia del Peregrí" per obrir un cel de transcendència sobre els llocs que visita, els passatges que contempla o l'art que assaboreix: Platja o muntanya, boscos o llacs, ciutats o pobles. Contemplant el paisatge, la nostra Bíblia ho il·luminarà amb la llum de la glòria de Déu, de Jesucrist ressuscitat. En visitar una església o un museu, la nostra Bíblia li dona la clau narrativa de vitralls, retaules, estàtues, tapissos, quadres, relleus, miniatures. La nostra Bíblia ofereix la lletra i l'esperit que animà els artistes del nostre passat.

La vida del cristià és tota ella un pelegrinatge espiritual i en ella hi ha moments en què volem resar. La Bíblia del Peregrí a l'abast de la mà ofereix un interessant repertori de salms i unes altres oracions disperses pel Nou Testament. També ens subministra textos i temes per la meditació.

En tota la nostra vida som pelegrins. Una Bíblia és necessària per al cristià que viu la seva vocació com a pelegrí vers la casa del Pare.

El secret de la seva vida

L'abbé Pierre ha fet 80 anys

Amb motiu dels 80 anys del cèlebre "Abat Pierre", l'Arquebisbe de Lyon, cardenal Decourtray, ha dit:

"Hom coneix i admira el capellà d'aparença fràgil, cara blanca, emmarcada amb una barba de caputxí, miraba amb dos ulls de foc, coronada d'una boina sempre portada de la mateixa manera sobre el front ample i clar.

L'home el grava per la posteritat enmig dels companys d'Emaus, aquests miserables abandonats i menyspreats, que l'han seguit pel camí de l'alliberament i del servei als homes.

El que hom ignora, quasi sempre, és la font. No es remarca res o s'oblida que l'Abbé Pierre és un creient, un creient, que amb una pregària insistent, es lliura a l'acció d'aquells a qui s'ha consagrat, una mena de monjo enjoiant el cor del món en el cor a cor amb el seu Senyor, un capellà eclipsat en el sacrifici d'Amor del Salvador universal.

Després de la crisi cardíaca que va sofrir el desembre passat, ha decidit de viure d'una manera més exclusiva amb els seus germans monjos. Això no m'ha sorprès. El conec força aquest home gran per saber que l'acolliment de l'angoixa humana és inseparable de l'acolliment del Déu de l'amor, com la Mare Teresa, Sor Emmanuelle, el Pare Roger, i tants d'altres que el món ignora però que el Senyor coneix. Donem gràcies a Déu, de Abbé Pierre."

• **FACULTAT DE TEOLOGIA I ECLESIASTICA DE FILOSOFIA DE CATALUNYA.**— Acte inaugural de curs, a Barcelona, **dimercres 14**, a les 10.00 h. (eucaristia), i d'una exposició de literatura teològica llatinoamericana (1968-1992).

BARCELONA

• **DIÀLEGS EN LA FE.**— Cada **dilluns**, al C.I.C. (Via Augusta, 205), de les 17 a les 18.30 h., assistits pel P. Massana, caputxi, amb celebració eucarística.

• **DIADA ARAGONESA DEL PILAR.**— Celebració per part dels col·lectius aragonesos, **dilluns 12**, a les 10.00 h., a Santa Maria del Mar, amb cors i rondalles.

• **LA PREPARACIÓ A LA JUBILACIÓ.**— Cada **dimarts**, de 19 a 21.00 h., curs de formació, organitzat per l'àmbit de 3a. edat de l'Escola de l'Esplai de Barcelona, (c/. Numància, 149-151, 08029 Barcelona, tel. 410 16 02).

• **AMÈRICA LLATINA, 500 ANYS DESPRÉS.**— Cicle d'inici de curs, amb conferència d'Àngel Bentué, **dimarts 13**, a les 20.00 h., del Centre Cristià dels Universitaris (CCU: c/. Villarroel, 81, 08011 Barcelona, tel. 323 33 68).

• **CURSOS PER A JOVES.**— Sobre coneixement d'un mateix personalitat integrada, en **dimarts**, a partir del 13, de 18 a 19.30 h., a càrrec de Pilar Subirana; sobre tècniques d'estudi, en **dimercres**, a partir del 14; sobre psicologia, en **dilluns**, a partir del 19, de 19.30 a 21.00 h., a càrrec de Josep-Maria Quintana, i d'altres, a la Institució Xaveriana (Av. Francesc Cambó, 12, 2n., 08003 Barcelona, tel. 319 17 00).

• **ADORACIÓ AL SANTÍSSIM SAGRAMENT (ARPU).**— Inici de curs, **dijous 15**, a les 17.00 h., a la parròquia de Sant Isidor (c/. Comte d'Urgell, 178).

• **CURSOS DE FORMACIÓ RELIGIOSA.**— Sobre "Conflictes, perspectives i riquesa del matrimoni i de la família cristiana", comença **dijous 15**, i sobre "Vida religiosa, societat i nova evangelització", **dilluns 19**; continua els divendres el curs sobre els sacraments, a Instituto de Teologia y Humanismo, sala Penyafort (c/. Bailèn, 10, 08010 Barcelona, tel. 246 33 00).

• **"CONÈIXER L'ESGLÉSIA QUE ÉS AMÈRICA".**— Conferència inicial d'aquest cicle, **dijous 15**, a les 19.30 h., a càrrec d'Antoni Bentué, a la Facultat de Teologia de Catalunya (c/. Diputació, 231).

• **ASSEMBLEA DE VIDA CREIXENT.**— Oberta a tothom, **dissabte 17**, de les 10 a les 13.30

h., al Col·legi de les Escolàpies, c/. Aragó, xamfrà Roger de Llúria. Hi pronunciarà una conferència, el bisbe auxiliar, Mons. Joan Carreia Planas. És un acte reglamentari per als membres de Vida Creixent.

• **VIIIè CENTENARI DEL NAIXEMENT DE SANTA CLARA.**— 5a. trobada de preparació, diumenge 18 d'octubre, a les 5 de la tarda a les franciscanes de la "Llar Bressola" del c. Montcada, 18. Tema: "Clara d'Assís, dona de pau i reconciliació". Pregària "en l'esperit d'Assís", tot recordant la trobada ecumènica que organitzada per Joan Pau II, tingué lloc a Assís ara fa sis anys. La jornada és oberta a tots els germans i simpatitzants de Sant Francesc.

• **INSTITUT DE LITÚRGIA DE BARCELONA.**— La inauguració oficial del curs tindrà lloc el dia 14 d'octubre, a les 7 de la tarda, a la seu de l'Institut, Facultat de Teologia de Catalunya, c/. Diputació, 231. L'acte serà presidit pel Gran Canceller de la Facultat i del mateix Institut, l'Excm. i Rvdm. Mons. Ricard M. Carles, Arquebisbe de Barcelona. Pronunciarà la lliçó inaugural l'Excm. i Rvdm. Mons. Ramon Buxarrais, bisbe emèrit de Màlaga. El tema serà: "Pot sentir-se satisfeta l'Església de la Reforma Litúrgica?". L'acte és públic i obert a tothom.

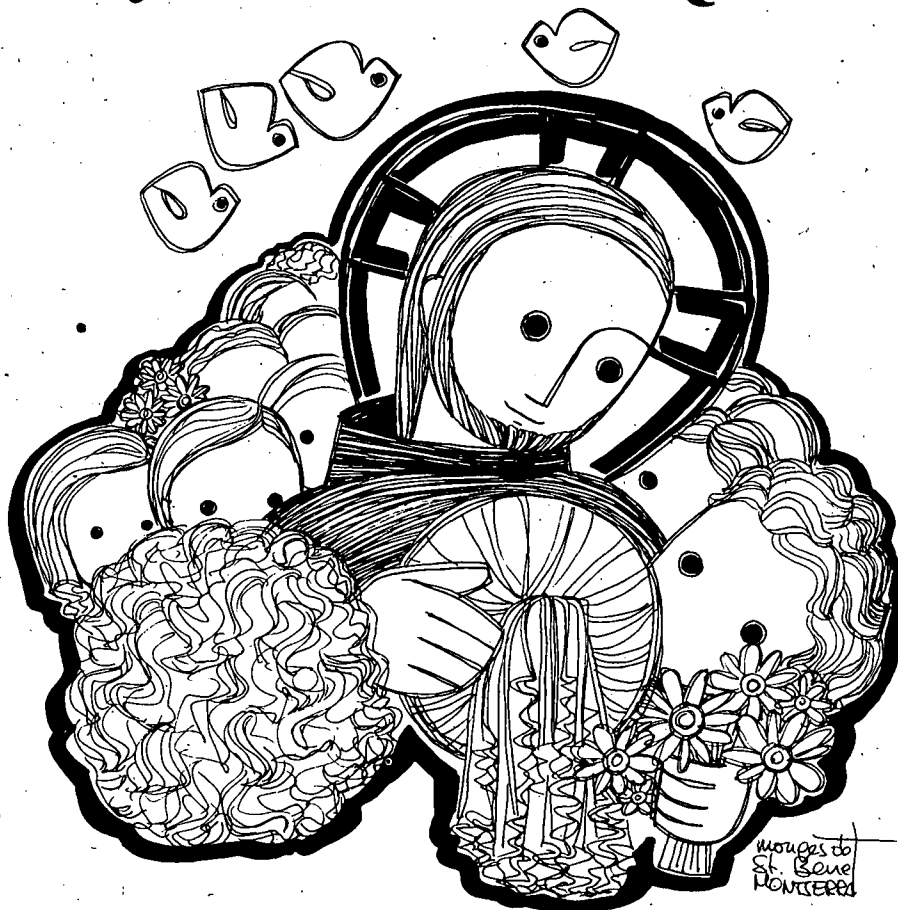
GIRONA

• **TROBADA DE BRANCADIERS I INFERMERES.**— De l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes, **dilluns 12**, a partir de les 10.30 h., a Sant Feliu de Guíxols.

LLEIDA

• **CERTAMEN MARIÀ.**— En honor de les Verges d'Hispano-amèrica, **diumenge 11**, a les 12.00 h., al teatre Principal, organitzat per l'Acadèmia Mariana de Lleida.

ESCOLA DE PREGÀRIA DELS JOVES AMB L'ARQUEBISBE

LES ACTITUDS DE JESÚS

1er DIJOUS, 1-OCTUBRE	- Jn 13,3 "Les arrels"	1er DIJOUS, 4 MARÇ	- Jn 19,26 "Els seus sentiments"
1er " 5 NOVENBRE	- Jn 5,30 "El seu pensar"	1er " 1 ABRIL	- Jn 4,34 "El seu voler"
1er " 3 DESEMBRE	- Jn 8,26 "El seu parlar"	1er " 6 MAIG	- Jn 16,33 "La seva pau"
2on " 14 GENER	- Jn 8,21 "El seu actuar"	1er " 3 JUNY	- Jn 21,27 "La seva església"
1er " 4 FEBRER	- Jn 15,15 "La seva amistat"		

3 D'ABRIL. VIGILIA DE RAMS. **VIII JORNADA MUNDIAL DE LA JOVENTUT**

22 DE MAIG. **III ROMIATGE DE CONFIRMACIÓ**

28 de NOVEMBRE i 27 de FEBRER. **RECESSOS**

ARQUEBISBAT DE BARCELONA./ DELEGACIÓ DIOCESANA DE JOVENTUT

GERMANOR AMB ELS NOSTRES MISSIONERS

Ja són més de 500 les missioneres i missioners que reben Catalunya Cristiana gràcies a les persones que "apadrinen" la seva subscripció.

"Moltíssimes gràcies: Continueu donant matèria d'informació i de reflexió per tants cristians que viuen la preocupació d'una Església rejoyentada. Falta tanta esperança! Calen profetes d'esperança. I Catalunya Cristiana ho pot ser." P. Bonifaci Tordera. COLÒMBIA

MISSIONERS QUE ESPEREN PADRÍ:

HOWEL CASTRO, KBRO. WALTER PARROQUIA DE S. MIGUEL ARCANG. ESCAZU, APDO. 157-1250 SAN JOSE COSTA RICA.....	21.892 Ptas.
JOSEP RUBIO CAJA POSTAL 1227-CANMPINAS 024 CEP 09300 MAVA SAO PAULO BRASIL.....	21.892 Ptes.
MARGARITA RIBAS I PADROS COL. M.SALVATORI CARACAS VENEZUELA.....	21.892 Ptes.
SOC BNF "ROSALIA DE CASTRO" RUA GIL EANES, 154. AP. 21 04601 SAO PAULO BRASIL.....	21.892 Ptes.

BUTLLETA DE SUBSCRIPCIÓ

Nom i cognoms.....
 Direcció.....Tel.....
 Població.....D.P.....Província.....
 subscrit a "CATALUNYA CRISTIANA" el missioner.....
 (nom i cognoms)
 L'import el faré efectiu mitjançant:
☐ taló que adjunto ☐ gr postal
☐ domiciliació segons l'adjunta autorització:
 Domiciliació: Banc / Caixa.....
 Sucursal n°.....
 N° compte corrent.....Província.....
 Població.....
 Prego al Banc / Caixa que consideri aquesta butlleta com la meua autorització per aquest pagament.
 Població.....Data.....
 Signatura:.....

"CATALUNYA CRISTIANA" c/. València, 244, 2º. - 08007 Barcelona - Tel.: 215 27 39

CENTRE DE RELACIÓ SOCIAL I MATRIMONIAL

Si es troba sola o sol, cerqui la seva parella seriosament. Servei de psicologia, ordinador i video, dirigit per psicòloga col·legiada.
COSM. Balmes, 64, 3º. 2º.
Tels. 487 71 80 - 487 71 18
Prof. Concertar entrevista.

Han treballat de temporers als camps del Segrià

25 joves donen els seus guanys per ajudar el Tercer Món

LLEIDA

Joves estudiants i treballadors s'han dedicat aquest estiu a la recollida de fruita per tal de recaptar diners a favor de projectes d'ajut i promoció social en països del Tercer Món. Aquest no és un fet nou a Lleida, que es va repetint cada campanya de recollida de fruita des de fa 13 anys.

Un total de 25 joves de Lleida i provinents d'arreu de Catalunya i del País Basc, han estat recollint fruita del 9 d'agost al 23 del mateix mes a Alcoletge, com un temporer més amb la diferència que el guany el posen en un fons comú que, acabat el Camp de Treball, destinen al finançament de projectes de promoció social i humana en països del Tercer Món.

Les 750.000 pessetes obtingudes aquest any serviran per finançar un projecte a l'Amazònia, a Nicaragua i a Mali. La destinació dels diners es pren segons decisió dels participants al Camp.

Voluntat de ser solidaris

Aquesta activitat estiuenca del Camp de Treball de recollida de fruita a favor del Tercer Món, a més dels diners dona testimoni de la voluntat d'uns joves de ser solidaris, amb els menys afavorits i és una oportunitat envers la justícia social i solidaritat universal. És una altra manera de fer l'estiu i jugar-se les vacances.

Les activitats que acompanyen el Camp són importants per l'aprofitament i creixement dels

participants. Conferències, estones de pregària, perquè els nois i noies són creients i fan el Camp en resposta a l'exigència de la seva fe. També tenen especial cura de la relació amb els vilatans del poble que els acull, fan alguna que altra acció lúdica pels nens, i per a tots en general. Dins les possibilitats, cerquen integrar-se amb la gent.

Les conferències i trobades són al vespre, acabat el treball i així aquest any han tingut el testimoni de Josema Rodríguez, pare blanc, missioner a Mali —Àfrica—. La Dra. Cristina Alvarez, cooperant voluntària de Ameríndia, organització no governamental que treballa a favor dels indis de l'Amazònia, en concret la Dra. Alvarez està treballant en un projecte de salut. En Ferran Kaum, periodista, bon coneixedor de la realitat de Centreamèrica, parlà sobre "La solidaritat, què". Finalment, sobre l'experiència de treball amb els immigrants, s'explicà Immaculada Moré, del Departament de Migracions de Caritas-Lleida.

Alcoletge que va rebre simpàticament a aquests nois i noies, facilità la celebració de les conferències cedint un saló municipal, essent nombrosa la participació de gent del poble a aquests actes. Mn. Antoni Porta, rector d'Alcoletge, els facilità l'estada posant a la seva disposició la Casa Parroquial.

Alguns dels participants han estat anteriorment cooperants voluntaris en països d'Amèrica i de l'Àfrica. L'Adela Fernández, professora d'EGB, participant i orga-

nitzadora del Camp s'entorna per un temps llarg a Nicaragua.

La convivència, una riquesa

La convivència entre els participants al Camp, estudiants-professionals i treballadors, és una altra de les riqueses d'aquests dies de treball.

L'organització del Camp ha estat a càrrec del Comité Oscar Romero de Lleida, participant-hi el MUEC, MÓN 3 (moviment d'universitaris, de Barcelona) i gent d'altres moviments apostòlics. Una subvenció de la Generalitat i les pròpies aportacions serveixen per cobrir les despeses que s'originen. Comptant amb aquests ajuts la quasi totalitat dels guanys poden ser destinats al finançament dels projectes que s'aproven sempre el darrer dia, abans de tornar-se'n cadascú a casa seva.

Amb els diners d'aquest any rebran ajuda una tribu Tete, a l'Amazònia brasilera, una cooperativa artesana de Masaya (Nicaragua), i les missioneres religioses conegudes com les Germanes Blanques podran condicionar millor l'escola de les seves missions a Mali (Àfrica).

Els Camps realitzats anteriorment s'han fet a l'Albagés (2), Aitona, Bellvís, Sudanel (3), Torresserona (2), Zaidin (2), i Fraga.

El comité Oscar Romero es reuneix cada quinze dies al Casal "Francesc Castelló" dels Joves Cristians de Lleida.

■ **Jaume Montaña**

FETS I CRITERIS

Cimera eclesial a l'Amèrica Llatina

Joan Pau II inaugura el dia 12 d'aquest mes la IV Conferència General d'Amèrica Llatina, que se celebra a Santo Domingo. El Consell Episcopal d'Amèrica Llatina, (C.E.L.A.M.) agrupa les Conferències episcopals d'Amèrica del Sud i d'Amèrica Central.

El CELAM fou aprovat per Pius XII l'any 1955. Els estatuts que determinen la naturalesa, la composició i la finalitat els va aprovar Pau VI l'any 1974. Aquest organisme és signe i instrument de col·legialitat episcopal per mitjà dels contactes, de la col·laboració i del servei a les Conferències Episcopals d'Amèrica Llatina.

L'última assemblea general es va celebrar a Puebla (Mèxic) l'any 1978, i el lema era "Comunió i participació". El document preparatori de l'actual assemblea s'anomena "Nova evangelització, promoció humana i cultura cristiana". El document té tres parts: Mirada pastoral de la realitat d'Amèrica Llatina, il·luminació teològica-pastoral i propostes pastorals. Aquesta presentació ja indica que s'aplica la metodologia del veure, jutjar i actuar esmentada per la "Mater et magistra" i que fou emprada pels Sinòdes dels Bisbes.

La mirada pastoral a la realitat comprèn la situació econòmica, política, cultural i eclesial. En la realitat eclesial es considera el profetisme, la comunió, la celebració i la "Koinonia".

Pel que es refereix a la il·luminació teològica i pastoral, el nucli és el fet salvífic centrat en la persona de Jesucrist, segons el desig manifestat personalment pel papa Joan Pau II. La reflexió teològica sobre la realització del fet salvífic pretén aprofundir d'una manera més sistemàtica el que s'entén per "nova evangelització, promoció humana i cultura cristiana".

El tema de la cultura cristiana té en compte les dues vessants: la inculturació de la fe i l'evangelització de les cultures.

L'última part, les propostes pastorals, comprèn quatre temes: l'esperit que ens ha d'animar, els grans reptes, les opcions preferencials —encara vigents de Medellín i Puebla— i les noves opcions.

Aquesta sintètica descripció ja dona a conèixer la gran importància d'aquesta Assemblea per a l'acció pastoral d'Amèrica Llatina. S'ha fet tot un esforç de preparació i de revisió. El document de consulta fou refet, després de rebre les respostes de les respectives Conferències episcopals, en una trobada de la Presidència i els Secretaris de les Conferències.

En el període de preparació no hi han mancat crítiques ni tensions. Sembla, però, que ha estat més intens l'interès i la consciència creixent de participació constructiva en aquest moment històric d'Amèrica Llatina.

El Papa s'hi fa present en el context del V Centenari del descobriment i de l'evangelització d'Amèrica per potenciar els esforços pastorals que es fan en el Continent de l'esperança.

■ **† Ramon Torrella i Cascante**

Arzobispo de Tarragona y Primado

Un centenari amic

Heus ací una bona notícia: el senyor Àngel Puyol i Cogulés va complir cent anys el propassat dia 23 de setembre. Al·leluia!

És certament important arribar a aquesta edat, i és natural que la família i els amics ho hagin celebrat amb tot l'amor que mereix.

I entre els amics ens plau comptar-nos-hi, ja que el senyor Puyol és un assidu lector del nostre setmanari, com pot constatar-se en la fotografia que publiquem.

La Comunitat de Religioses **SERVANTES DE MARIA** Ministres dels Malalts de Sarrià, amb motiu de celebrar el seu primer centenari de fundació, celebraran si Deu vol els 14, 15 i 16 d'octubre un tridu d'Acció de gràcies.

Els dies 14 i 15 presidiran l'Eucaristia en la seva Capella (Clos de Sant Francesc, 15) a les 7 de la tarda, Mn. Felip Casañas rector de Sant

Vicenç de Sarrià i P. Miguel Carabias Inspektor Provincial dels Pares Salesians.

El dia 16 a las 8 del vespre a la parròquia de Sant Vicenç de Sarrià, presidirà l'Eucaristia Mons. Carles Soler, Bisbe Auxiliar de Barcelona.

Amb "El seglar i el testimoniatge de la fe" com a tema

XIII Trobada Interdiocesana d'Exercitants Vic-Solsona

VIC

Per tretzena vegada consecutiva els que han practicat exercicis espirituals dels bisbats de Vic i Solsona es reuniran el proper dia 12 d'octubre, festa de la Mare de Déu del Pilar, per tenir una jornada d'aprofundiment religiós i de convivència. Aquestes trobades es fan un any en el bisbat de Solsona i un altre en el de Vic. La d'enguany té lloc a Vic, a la Casa d'Espiritualitat de Sant Antoni M.

Claret.

Són organitzades per l'Obra d'Exercicis Parroquials i s'insereixen en el pla pastoral diocesà per tal d'activar i potenciar el compromís apostòlic dels laics dins les parròquies i en les tasques arxiprestals i diocesanes.

El programa que centrarà aquesta XIII Trobada Interdiocesana és el següent: a les 10, arribada i acolliment; a 2/4 d'11, desenvolupament de la primera part del tema "El seglar i el testimoniatge de la fe", a càrrec del doctor Rafel Portús,

canonge; a 2/4 d'1, celebració de l'eucaristia. I a la tarda, després de dinar, a les 4, desenvolupament de la segona part del tema esmentat, i a 2/4 de 6, pregària final i comiat.

Per a més informació i inscripcions, hom pot fer servir un d'aquests tres telèfons: (93) 872 04 22 (La Cova de Manresa); 885 05 44 (Casa St. A.M. Claret de Vic); (973) 48 00 45 (El Miracle de Solsona)

■ M.C.V.

Trobada d'orientació vocacional

VIC.—Precisament per a pal·liar la manca de vocacions, la Comissió diocesana de Pastoral Vocacional organitza de tant en tant alguna trobada per a nois de BUP i FP per tal de reflexionar sobre una pregunta molt concreta: "T'agradaria de ser capellà?".

Ara, aviat, pel 23 i 24 d'aquest mes d'octubre, n'ha preparat una altra, que es farà a la Casa d'Espiritualitat de la Gleva (Comarca d'Osona), de les set del vespre del divendres a les quatre de la tarda del dissabte.

A aquestes trobades d'orientació vocacional hi solen assistir un bon grup de nois de tot el bisbat. Si n'hi ha algun d'interessat, es pot demanar més informació o inscriure's al telèfon del Seminari de Vic, 889 23 18.

■ M.C.V.

Ordenació d'un nou prevere

SANT HILARI SACALM.— La diòcesi de Vic torna a estar de festa. El dia 12 d'octubre, en Joaquim Fàbregas i Navarra serà ordenat prevere pel bisbe Josep M. Guix a l'església parroquial de Sant Hilari Sacalm, a les cinc de la tarda.

Nascut l'any 1950 en aquesta població de les Guilleries, Joaquim Fàbregas va entrar al Seminari Major —ara Seminari Interdiocesà— quan tenia dinou anys. Després de fer els cursos eclesiàstics a la Facultat de Teologia de Catalunya, és ordenat de diaca el 20 d'octubre de l'any passat, a Santa Maria d'Igualada, precisament a la parròquia on exercirà el ministeri sacerdotal una vegada hagi rebut l'ordenació.

Durant aquest últim curs ha estat a Prats de Lluçanès, exercint el ministeri diaconal (administració dels sagraments, llevat de celebrar l'eucaristia i el sagrament

del perdó; catequesi, pastoral de la salut, etc.). En una entrevista que publica el FULL DIOCESÀ el dia 11 d'octubre, Mn. Joaquim declara que "amb l'ordenació presbiteral començarà per a ell una nova etapa, plena de joia i d'esperança. Vull ser sacerdot —diu ell— per a estar prop de les persones i de les seves necessitats estimar-les i comprendre-les".

En els deu darrers anys, al bisbat de Vic només hi ha hagut sis ordenacions de prevere; l'última va ser l'any passat. Això vol dir que la diòcesi viu una gran sequera vocacional i que, quan s'ordena algú, es refaci l'esperança.

■ M.C.V.

"Els Seminaristes de Missions també són Seminaristes nostres"

OBRA DEL CLERGAT NADIU

AL TERCER MÓN, prop de 82.000 seminaristes joves es preparen, en els Seminaris, per servir els seus pobles, ajudats per les OBRES MISSIONALS PONTIFÍCIES. També s'ajuda els noviciants femenins i masculins de Missions.

Enguany els nostres donatius van dirigits especialment als seminaris majors: "Bon Pastor" de Bengela (Angola); "Esperit Sant" d'Antioquia (Colòmbia); "Sant Josep" de Rangoon (Birmània) i "Nostra Senyora de Kandy" (Sri Lanka).

Està comprovat que l'ajuda als Seminaris és la millor inversió en favor del TERCER MÓN.

- UNA BECA de 300.000 ptes. facilita sis anys d'estudi.
- MITJA BECA de 150.000 ptes. facilita tres anys d'estudi.
- UN CURS SENCER per 50.000 ptes.

PER A INFORMACIÓ I DONATIU: Dirigiu-vos a les Delegacions diocesanes de Missions de Catalunya:

08002 Barcelona
C/. Obispo Irurita, 5

17004 Girona
C/. Albareda, 15

43003 Tarragona
Pla del Palau, 2

25280 Solsona
Bisbat

25002 Lleida
Plaza de San José, 2º 1º

25007 Seu d'Urgell
Bisbat

08500 Vic
C/. Santa Maria, 1

43500 Tortosa
Bisbat

Es venera al temple parroquial de Vallvidrera alta

Santa Maria de Collserola, una nova advocació mariana

BARCELONA

El diumenge 20 de setembre, tingué lloc al temple parroquial de Vallvidrera alta la benedicció solemne de la imatge de la Mare de Déu que havia estat donada a la parròquia.

És una talla de fusta daurada policromada de metre i mig d'alçada, d'estil barroc. Oficià Mons. Carles Soler, Bisbe Auxiliar de Barcelona i encarregat de la Demarcació Pastoral del Vallès, de la qual forma part l'arxiprestat de Sant Cugat-Les Planes, al qual pertany actualment la parròquia de Vallvidrera alta. Aquesta era designada com de Santa Maria de Vallvidrera, títol manllevat a l'antiga parròquia matriu, situada a la vall, prop de Vila Joana. D'ara endavant es titularà amb més propietat de Santa Maria de Collserola, puix que efectivament està emplaçada a un dels indrets d'aquesta serra i aquesta és l'advocació que per veu comuna, derivada del lloc, com s'escau a la majoria de santuaris marians a la

Goigs a llaor de Santa Maria de Collserola

SANTA MARIA DE COLLSEOLA
AQUESTA SERRA FEU ESTIMAR.

PREUADA PENYORA
SEMPRE TAN VERDA
CAL CONSERVAR.
TORXA D'ESPERANÇA
DAMUNT DEL PLA.

I Per la banda assolejada
Barcelona tens als peus
Per la banda més boscosa
l'horitzó ben lluny s'estén.
Tibidabo, Magarola,
Els turons de Can Pasqual...
Miradors guaitant per sempre
Nostra terra, el cel i el mar.

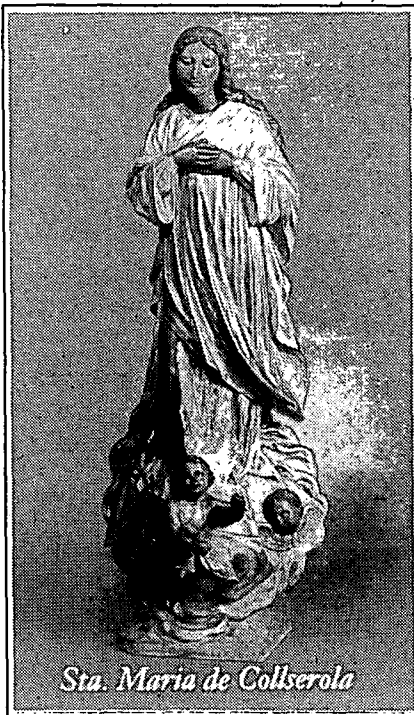
SANTA MARIA DE COLLSEOLA
AQUESTA SERRA FEU ESTIMAR.

II Protegiu-nos dels incendis
De les cremes inconscients
Doneu seny a tot el poble
La muntanya respectem!
Ensenyeu-nos la puresa,
Estimem-la de tot cor:
En la vostra bella imatge
I en la vida que hi ha al bosc.

Vallvidrera, any 1992

nostra terra, ha estat atorgat solemnement a la nova imatge en l'esmentada cerimònia.

Donada la singularitat de l'acte s'oficià la litúrgia de les Festes de la Mare de Déu. Concelebraren amb el Bisbe, l'Arxiprest, P. Conrad, el Rector i Vicari de la parrò-

quia PP. Josep Sendra i Josep Font i el Diaca Mn. Josep Urdeix. Al final de la cerimònia s'entonaren els goigs de Santa Maria de Collserola i es llegí l'Acta que fou signada pel Sr. Bisbe, sacerdots concelebrants i tot el poble assistent. Aquesta serà dipositada sota la peanya de la imatge per a perpètua memòria i signe de devoció.

● C.C.

CARTA DOMINICAL

Viure el temps

La condició humana ens obliga a tenir consciència cada dia del temps que vivim i de "com" el vivim, amb una certa reflexió.

Hem de protegir dels remolins que imposa a la vida el ritme actual, un cert temps per a la maduració personal, que tant es realitza en solitud com en conversa, sempre que —junt amb altres condicions— aquesta passi de l'anècdota a la categoria.

I hem de salvar de l'enuig de les urgències successives i del desgast d'una vida que es presenta com un conjunt de superficialitats, encara que siguin galopants, el sentit de la transcendència de les nostres vides.

Un personatge adolescent de Gabriel Marcel expressa així a un oncle seu aquesta necessitat: "Tu has viscut. No sé gaire bé com ha estat la teva existència, però, en fi, has escrit, has estimat, 'has cregut en coses'...; en aquestes condicions, la paraula futur no té, no cal dir-ho, el mateix sentit que per a nosaltres. Tu tens, si més no, el sentiment d'haver realitzat alguna vocació."

"L'animal té pocs records —diu Robert Clarke—, i es projecta poc cap al futur. Viu intensament el moment present." L'home també l'ha de viure amb intensitat, però la intensitat més gran la hi dona, no pas el present com a tal, sinó els dos punts focals, que en realitat són un i donen un sentit ple a la vida: venim de Déu i a ell retornem.

És important que, com a conseqüència d'aquest sentit de la vida, l'home en tingui un projecte que l'il·lusiona, i que no depèn pas d'aquelles coses que valen menys que l'home: salut, economia, poder...

"El temps de la consciència de l'home —diu Bergson— és la durada. Perquè la nostra durada no és un instant que substitueix un altre instant." Això és així en l'animal. "Llavors només hi hauria present, no hi hauria prolongació del passat a l'actualitat, no hi hauria evolució ni durada concreta. La durada és el progrés continu del passat que rosegua el futur i s'infla tot avançant." Una mera successió d'instantos és el que té l'animal, que no pot deixar de ser com és des que neix. Però l'home neix com un projecte obert a moltes possibilitats que reposen al si de la seva llibertat, i que recolza en l'experiència del passat i s'obre a l'esperança del futur. És per això que un home pot no arribar a comportar-se com a tal —direm que és "inhumà", o bé pot desenrotllar el seu ésser autèntic —el qualificarem de "molt humà", de tenir una "gran humanitat", o bé arribarem a tenir-lo per un sant: perfecció en el seguiment o la transparència de l'home perfecte: Jesucrist.

Tenim la possibilitat de viure cada instant des de la superficialitat o des de l'atabalament. I això és més fàcil en el temps present que en altres èpoques. Però "la vida de l'home no és només la sèrie de vicissituds per què "passa" una realitat donada, sinó que n'és la constitució, l'assaig, l'intent, el fracàs, la rectificació" (Marias). L'home no és cridat a patir la història, o la seva biografia, sinó a fer-la.

■ † Ricard M. Carles
Arquebisbe de Barcelona

IMPROMPTU

Poder

De tots els instints humans potser no n'hi ha cap altre tan obsessiu com l'instint de poder. Jo diria que és la necessitat més sentida per l'home.

La conquesta de la particular parcel·la de poder mou tot home des del moment que arriba al món. La paraula que els infants aprenen primer és "no" que ve a ser com la primera manifestació voluntària de poder. Després, aprenen a dir "vull això!" ja imperativament. I quan arriben a dir "sí!" es quan es comença a sentir el poder de concedir... quan comença a ser efectiva la formació que els pares, pacientment, li van infontent.

I quan ja és adult l'ànsia de poder el va agullonant i orienta la seva vida a aconseguir el màxim poder. Posseir els màxims coneixements que el situaran més amunt que els altres. Posseir diner per poder fer més que els altres. I, si es fixa com a fita, intervenir en el màxim poder efectiu que s'obté incorporant-se al món de la política, del governament dels pobles, aleshores és quan l'instint arriba a la seva plenitud, i és quan, moltes vegades, es deshumanitza i només aconsegueix el menyspreu d'aquells que vol governar.

Sempre hi ha, però, qui fracassa en tots els intents, per la causa que sigui, i aleshores no té altra opció que comprar-se un gos per poder manar algú...

■ Oriol Camps

Curs per animadors en la pastoral juvenil

PRESENTACIÓ

El pla pastoral diocesà "Identitat, Comunió, Evangelització", que estem a punt d'aprovar, assenyalava com a primera conclusió operativa de l'evangelització de la joventut, assegurar la dimensió formativa dels joves al si dels moviments diocesans i dels altres grups. Aquesta referència evoca tota una pluralitat de realitats juvenils per les quals era urgent facilitar-los una eina de formació.

Els grups demanen la presència d'animadors/es que tinguin la capacitat no solament de connectar amb els joves, sinó també de dinamitzar

els seus grups.

Animadors que sàpiguem acollir, però també projectar.

Animadors que sàpiguem escometre amb maduresa la tasca que se'ls confia.

Formar aquest tipus d'animadors és l'objectiu d'aquest curs que presentem projectat i realitzat des de l'Escola de l'Esplai, però que compta amb un ple suport diocesà.

■ Mons. Joan Carrera i Planas,
Bisbe Auxiliar de Barcelona

Objectiu

Aquest curs pretén ser un servei de formació i una possibilitat d'encontre per aquells animadors o responsables d'animadors que treballen amb joves assumint la responsabilitat de desvetllar i fer madurar la vivència de la fe cristiana d'aquests.

Destinatari

Persones a partir dels 19 anys, amb tasques encomanades dins la pastoral de joves: animadors de grups d'adolescents o joves, coordinadors o dirigents, animadors de grups de postconfirmació, animadors en la fe de centres d'esplai, animadors de centres juvenils...

Contingut

S'estructura en tres grans

blocs: 1. Els joves i el medi (en quina realitat educarem en la Fe); 2. l'Evangelització; 3. Educació en la Fe, Evangelització i Pastoral de Joves.

Durada:

105 hores.

Horari:

de 9 a 14 h.

Valor:

12 crèdits.

Preu:

23.000,- ptes. (Monitors MCEC descompte 25%).

Modalitat:

dissabtes matí més tres matins de desembre en període de vacances de Nadal.

Dies:

7, 14, 21, 28 novembre
12, 19, 28, 29, 30 desembre
9, 16, 23, 30 gener

6, 13, 20, 27 febrer
6, 13, 20, 27 març

Professorat:

Manel Bellmunt, Joan Brulles, Pere Codina, Antoni Deulofeu, Toni Domènech, Felip Juli, Xavier Morlans, Toni Serramona, Domènec Valls, Manel Valls.

Coordinació:

Rosa Deulofeu

ESCOLA DE L'ESPLAI DE BARCELONA

Numància, 149-151
08029 Barcelona
Telèfon (93) 410 16 02
Dilluns a divendres de 10 a 13 h.
i de 15 a 20 h.
Dissabtes de 9 a 14 h.

Fundació Pere Tarrés

Llavors valia unes 50 pessetes, ara unes 20.000...

Des de 1908, Figueres peregrina a Lourdes

GIRONA

FIGUERES.— La càpita de l'Alt Empordà és la primera ciutat de Catalunya que des del 1908 organitza romiatges amb malalts a Lourdes de França. El viatge es feia i es fa en tren via Portbou i Toulouse. Llavors costava 50 pessetes, actualment en val unes 20.000.

Mossèn Pere Font, consiliari de l'Hospitalitat, ens explica que estan vinculats a la diòcesi i el senyor bisbe, Jaume Camprodon, acompanya els pelegrins.

També ens notifica mossèn Font que els "Amics dels Malalts" han recuperat la imatge abandonada de la Mare de Déu de Lourdes que presidia durant molts anys el Col·legi de les Dominiques de la Presentació, conegudes popularment per "Les Franceses", col·legi

que des del 1878 i durant 105 anys formaren, i instruíren en la fe i en la cultura centenars de noies figuerenques.

Una retirada trista

Quan la direcció de les religioses provincials decidiren vendre el col·legi de Figueres a la Generalitat, el 1983, per falta de vocacions de religioses-mestres, a les ex-alumnes els produí un profund dolor. Aquelles parets impregnades de bons records, d'avemaries i de cultura eren casa seva. No hi hauria hagut una altra solució?, es preguntaven.

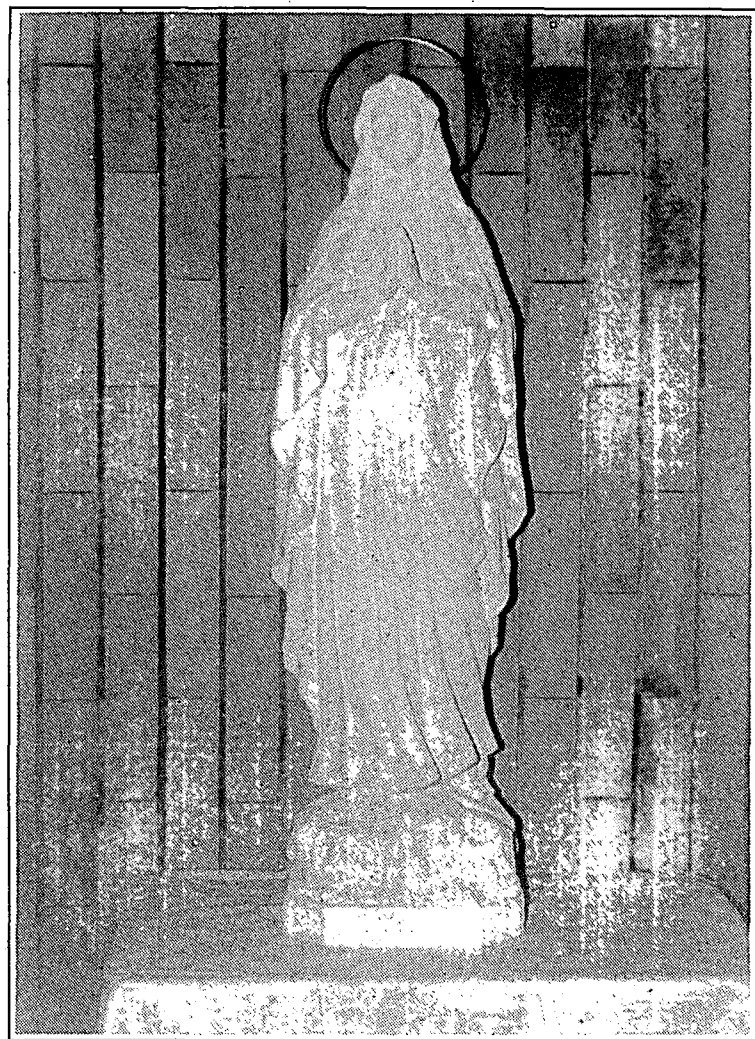
Persones amb responsabilitat en el món de l'ensenyament públic, van prometre que cada any el Col·legi obriria les portes a l'Hospitalitat de Lourdes perquè poguessin continuar fent la seva festa anyal en el pati que presidia Maria Imma-

culada sota d'una gruta semblant a la de Lourdes, però immediatament es feren mans i mànigues perquè la imatge fos retirada del pati de les escoles i ensorrada la Gruta.

Manquen 300.000 pessetes per agençar el pati parroquial

Felicitem sincerament els "Amics dels Malalts" que recolliren la imatge de la Mare de Déu de Lourdes, arraconada del pati del Col·legi, exiliada per un fals criteri democràtic (?), i avui volen donar-li culte al redós de la parròquia de la Sagrada Família.

La imatge, deteriorada pel bandeig soferit, ha estat reparada en un taller d'Olot i estem segurs de la generositat dels figuerencs que farà possible recollir les 300.000 pessetes que mossèn Font ens informa

que necessiten per agençar l'entorn del pati parroquial.

Creiem que l'Ajuntament hauria de col·locar un marbre que recordés la procedència de la imatge i que expressés l'homenatge de la ciutat a aquelles sàvies i santes religio-

ses Dominiques de la Presentació que realitzaren una immensa labor ciutadana durant més de cent anys d'ensenyament a Figueres.

■ Francesc A. Picas

Les religioses adoratrius fa cent anys que són a Girona

GIRONA.— Les religioses Adoratrius del Santíssim Sagrament i de la Caritat han celebrat la seva arribada a la ciutat de Girona fa cent anys amb un programa d'actes que es va iniciar el diumenge, dia 6 de setembre, amb una missa celebrada per un pare salesià, i un concert, i van continuar el dilluns i el dimarts amb la celebració de dues Eucaristies més, presidides respectivament pels bisbes de Castelló-Sogorb, doctor Josep Maria Casas, i el de Girona, doctor Jaume Camprodon. També al final d'aquestes dues misses hi hagué un concert dins la mateixa església i un pisolabis després. El convent de les Adoratrius va ser primer escola per a noies treballadores, més tard casa d'exercicis espirituals i durant la guerra civil les autoritats el van utilitzar com a caserna, presó i reformatori. Actualment és residència per un centenar d'estudiants universitàries.

■ M.C.

L'Ajuntament de la vila li dedica una placa a la casa on va néixer

El frare Cosme Brun, fill de Santa Coloma de Farners, serà beatificat el 25 d'aquest mes

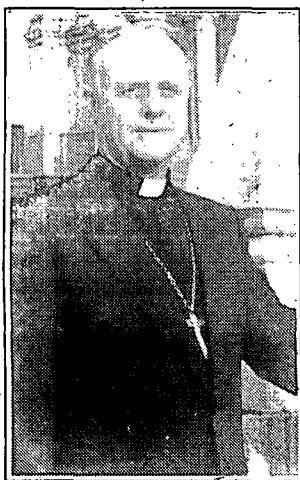
SANTA COLOMA DE FARNERS.— L'Ajuntament de Santa Coloma de Farners posarà una placa a la casa on va néixer el frare de Sant Joan de Déu, Cosme Brun i Ararà que va morir màrtir de la fe el setembre del 1936 i serà proclamat beat a Roma el dia 25 d'aquest mes d'octubre. L'Ajuntament ha acordat, a més, enviar una representació oficial per assistir a la cerimònia del Vaticà.

Cosme Brun havia nascut a Santa Coloma de Farners el 12 de novembre de 1894 al si d'una família humil, i als dotze anys va anar de criat al

col·legi del Collell. Poc després el bisbe de Girona, doctor Pol, se'l va endur a casa seva fins a la seva mort. Llavors el jove Brun va entrar al convent dels Santjoanistes de Barcelona. A més, va estar als convents de Granada, Sevilla, Gibraltar, Palència i Madrid. Aquí el va sorprendre la guerra civil del 36; fou detingut i afusellat a Bobadilla del Monte. Sis anys després es va trobar el seu cos incorrupte.

■ M. Caballé

INSTITUT DE LITURGIA DE BARCELONA

La Inauguració oficial del curs 1992-1993 tindrà lloc el dia 14 d'octubre, a les 19 h. a la seu de l'Institut, Facultat de Teologia de Catalunya, c. Diputació 231.

L'acte serà presidit pel Gran Cancellier de la Facultat i del mateix Institut, l'Excm. i Rvdm. Dr. Ricard M. Carles, i Rvdm. Mons. Ramon Buxarrials, bisbe emèrit de Màlaga.

El tema serà: ¿Pot sentir-se satisfeta l'Església de la Reforma Litúrgica?

L'acte és públic i obert a tothom.

Ha mort el canonge i cronista oficial de la ciutat, Dr. Jaume Marquès

GIRONA.— El passat dia 11 de setembre va morir d'un atac de cor el doctor Jaume Marquès i Casanovas, canonge mestre-escola de la catedral de Girona i cronista oficial de la ciutat. El doctor Marquès havia nascut feia 86 anys a la vila empordanesa de Sant Martí Vell i, després d'estudiar la carrera sacerdotal al seminari de Girona, va ser ordenat prevere i vicari de Fornells de la Selva. Un any més tard va anar de vicari a Llançà i poc després es traslladava a Tàrragona per fer els estudis de dret canònic en aquella universitat pontificia.

En tornar a la diòcesi de Girona

va ingressar a Casa Missió de Banyoles i acabada la guerra civil va ser nomenat canonge de la seu i professor del seminari. A més, li van encarregar la direcció de l'Arxiu i del Museu Diocesà i defensor del vincle per les causes matrimonials. També va ser consiliari de la Confraria dels Dolors que té capella pròpia i un pas en la processó del divendres sant i consiliari del Reial Estament Militar de Catalunya. Fa deu anys l'Ajuntament de Girona el va nomenar Cronista Oficial de la Ciutat.

El doctor Marquès va aprofitar el seu càrrec de director de l'arxiu diocesà per realitzar una llarga i

continuada investigació dels pergamins i documents que s'hi guarden. Aquesta tasca li va permetre de publicar una quarantena de llibres sobre la ciutat de Girona i també sobre altres poblacions com Maçanet de la Selva, Sant Gregori o Navata. A més, va publicar prop de dos mil articles en diaris i revistes.

Fa una vintena d'anys va tenir una crisi cardíaca que es va resoldre amb la implantació d'un marcapassos fins que una nova crisi més greu va acabar definitivament amb la seva vida.

■ M.C.

Més de 400 franciscans en una trobada a Taizé

“Volem ser instruments de pau”

TAIZÉ.— La comunitat de monjos de Taizé invità a tota la família franciscana del món a participar activament en una de les trobades juvenils que es duen a terme al redós del seu monestir. L'encontre tingué lloc del 30 d'agost al 6 de setembre.

Representació franciscano-catalana a Taizé

Més de 400 membres de les distintes branques masculines i femenines del franciscanisme, més un grup de laics —joves sobretot— que segueixen el mateix esperit del Pobriçó d'Assís, es reuniren al cèlebre monestir de Taizé (França). Cal dir que s'hi afegí una delegació dels franciscans anglicans.

Els participants havien vingut de distints països. En petits grups de treball es féu una reflexió sobre la “Carta de Filipines” del germà Roger i el Document dels pares generals de

la família franciscana amb motiu del V Centenari de l'Evangelització d'Amèrica. Les aportacions foren variades i algunes molt interessants.

La dimensió del carisma franciscà

Conscients de ser un grup

internacional, intercontinental i interfranciscà, els objectius principals de la trobada foren, compartir la pregària i les experiències, així com reflexionar en comú sobre la dimensió del carisma franciscà, cercant pistes per esdevenir instruments de pau i de reconciliació

en el món.

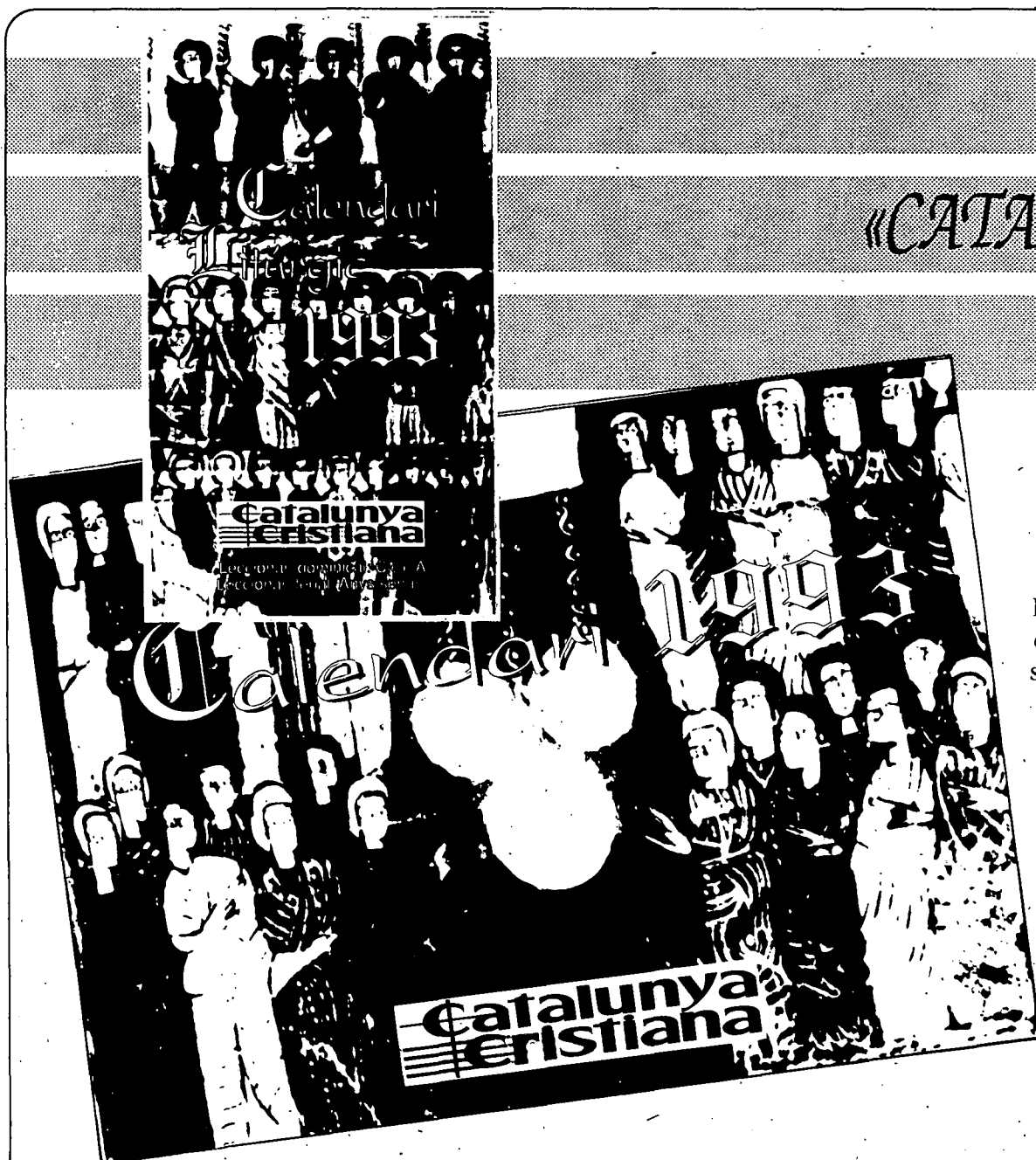
Durant aquells dies, cal destacar el “pelegrinatge” de tots els participants amb la comunitat monàstica de Taizé a la capella de “La Font”, prop del monestir. La ruta fou presidida pel pare general dels franciscans i el prior de Taizé, germà

Roger.

No hi faltaren tampoc les estones d'esbargiment i de convivència fraternal. Fou interessant una rotllana, en la qual el pare Hermann Schalück, general dels franciscans, contestà diverses preguntes i informà sobre esdeveniments puntuals. Pel que fa a les experiències, cal posar en relleu, entre altres la de dos caputxins italians que actuen en un circ; la de dos franciscans a París que viuen en un barri de marginació, i la d'una jove—del orde franciscà seglar—a Filipines. Angoixants foren les declaracions i experiències dels framenors a la antiga Iugoslàvia.

Cal dir, finalment, que de Catalunya hi eren presents tres franciscans, tres caputxins, dues religioses clarisses del monestir de Vilobí (Girona) i tres joves del grup “Amics de sant Francesc” de la fraternitat franciscana caputxina de la Mare de Déu de l'Ajuda de Barcelona.

■ Josep M. Segarra

CALENDARIS DE

«CATALUNYA CRISTIANA»

PER AL 1993

Us oferim des d'ara, com cada any, el Calendari litúrgic corresponent a l'any nou que aviat iniciarem. Ho fem amb la certesa de la seva acceptació per part de tots els fidels —sacerdots, religiosos i laics— i amb el propòsit de fer més profitosa i accessible la litúrgia a tots els qui hi participen.

Presentem també, altra vegada, el Calendari mural, millorat de disposició i contingut, per tal que continuï essent present i sigui més útil encara, tant per poder-hi fer anotacions com pel missatge permanent que comporta.

El fet que l'any 1993 tingui unes especials connotacions europees, i ateses les arrels cristianes dels països que s'hi troben involucrats, el fil conductor d'enguany és una certa atenció pels sants de la vella Europa. Tots dos calendaris compten, a més, amb el suport gràfic d'algunes il·lustracions de còdex medievals.

Per tant, encomaneu-los i adquireu-los a temps, abans no s'exhaureixin!

Són publicats per
AMICS DE «CATALUNYA CRISTIANA»
Pl. Urquinaona, 11, 3r. 3a. A
08010 BARCELONA
Tel. (93) 301 37 18 - Fax 302 32 64

“Institut de Teologia” i “Institut de Teologia Espiritual”

Entrevista amb el Dr. Pere Farnés

—A Barcelona hi ha actualment dos Instituts teològics universitaris, un de “teologia”, un altre de “teologia espiritual”. Quina diferència hi ha entre ambdues docències?

—La resposta objectivament és senzilla: la teologia és una ciència amb diverses branques i la “teologia espiritual” és una de les branques d'aquesta ciència. Però potser aquesta

resposta no sigui prou clara per als qui encara no s'han iniciat en els estudis teològics i no acaben de veure com orientar els seus estudis. Els qui se senten indecisos davant la doble oferta els donaria un consell: consulteu els programes d'ambdós Instituts, veuran les diferències entre les disciplines d'aquests Instituts i comprovaran com la majoria de matèries

A Barcelona hi ha diverses instàncies de docència teològica. Entre les quals n'hi ha dues que tenen aparentment s'assemblen molt: l'“Institut de Teologia de Barcelona” i l'“Institut de Teologia Espiritual”. Aquestes dues institucions, en efecte, estan ubicades en el mateix edifici, totes dues presenten caràcter universitari, ambdues tenen com a finalitat els estudis teològics i ambdues tenen un nom semblant. Això crea a voltes una certa desorientació ja que n'hi ha que no distingeixen quines són les característiques pròpies de cada un d'aquests dos centres universitaris. Per clarificar tota possible ambigüitat ens hem adreçat al Director del més recent d'aquests Instituts per formular-li unes preguntes al respecte.

difereixen entre Institut i Institut.

—Però per a un estudiant que es plantegi l'inici dels seus estudis de teologia, quina diria que és en la pràc-

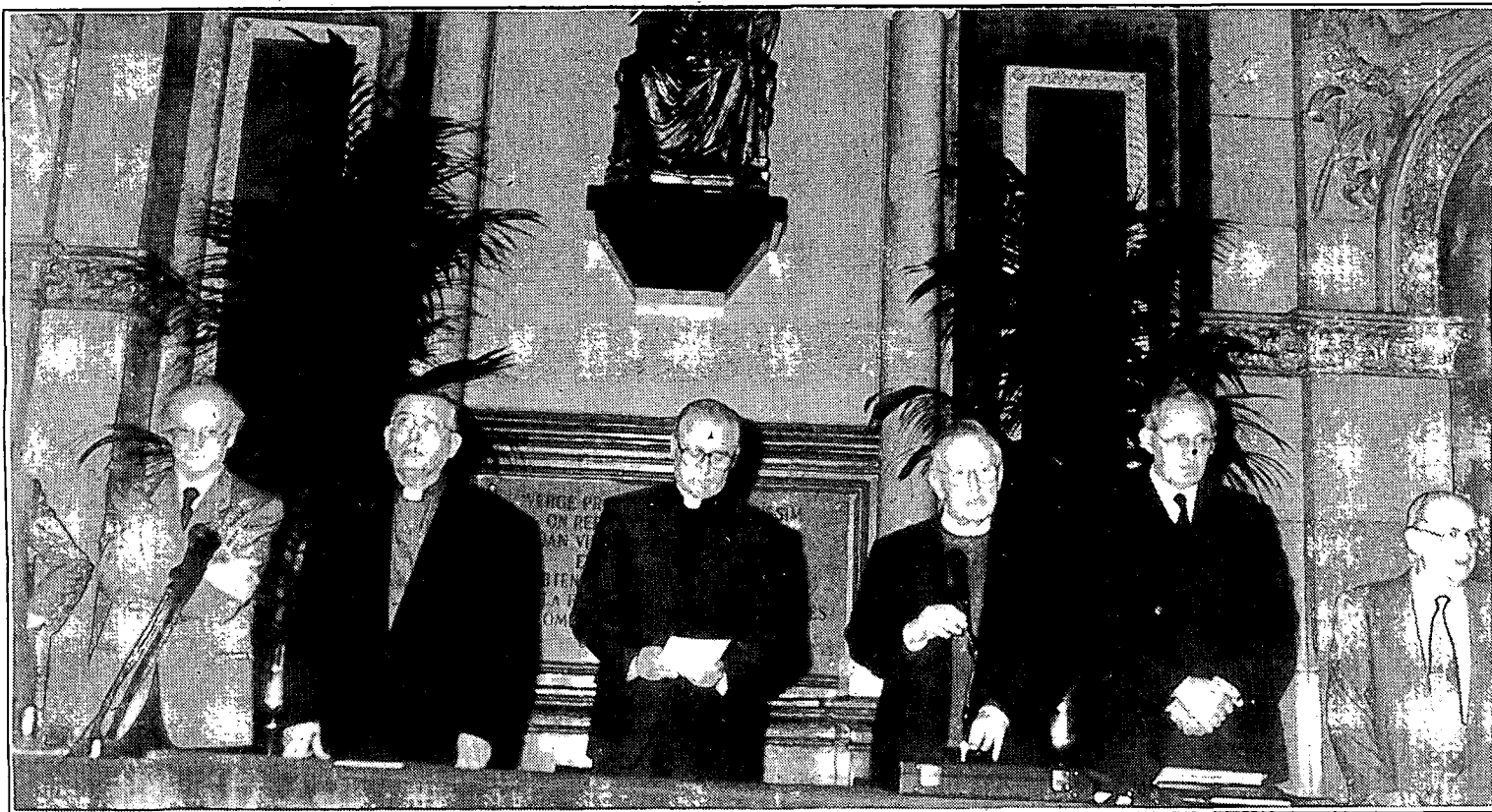
tica la diferència entre “teologia” i “teologia espiritual”?

—La teologia és sempre un tractat sobre Déu o sobre coses relacionades amb Déu. Ara

bé, les matèries relacionades amb Déu són múltiples i en cada un d'aquestes matèries correspon un estudi amb perspectives diferents. La teologia abraça un camp molt ampli — si consulta el programa de l'Institut de Teologia veurà quantes assignatures hi ha— mentre que la teologia espiritual és només una de les branques d'aquesta temàtica presentada amb diverses perspectives com pot veure si consulta el programa de l'Institut de Teologia Espiritual.

—Podria indicar-nos, per tant, quin és l'àmbit concret de la teologia espiritual?

—Això és una mica difícil de dir en poques paraules. Miraré amb tot de donar-li unes pistes que li suggereixin si més no en què consisteix la branca teològica concreta que avui anomenem “teologia espiritual”. Déu, que és un ésser incompreensible a l'home limitat, ha volgut amb tot donar de si mateix alguna aproximació captible a

Es consolida a l'arxidiòcesi l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

Efemèride del curs 1991/92

El curs passat 1991-92 va iniciar les seves activitats acadèmiques el nou Institut de Teologia Espiritual de Barcelona erigit canònicament per Mons. Ricard Maria Carles, arquebisbe de Barcelona el 10 de desembre de 1990.

L'Institut va iniciar el seu camí amb una remarcable lliçó inaugural dictada pel Degà de Facultat de Teologia de la Universitat Pontifícia de Salamanca, Dr. Olegario González de Cardedal que versà sobre “Mística i futur d'Europa”. Aquesta lliçó va tenir ressonància per part dels assistents primer i després per part de la premsa tant local com fins i tot d'altres autonomies de l'Estat espanyol.

El progressiu interès que suscitarren les lliçons professades a l'Institut va quedar palès per l'atenció amb què foren seguides pels assistents i sobretot pel ràpid creixement d'alumnes que ja en el primer any d'existència de l'Institut superà inesperadament el centenar.

L'auge continu de matriculació durant el curs passat augura un creixement encara més gran d'alumnes per 1992-93, ja que, a un més gran coneixement de l'Institut correspondrà un major nombre d'alumnes cada vegada més atrets per unes matèries que difícilment es professen en altres centres d'ensenyament teològic i pel prestigi dels professors que imparteixen les respectives matèries.

El Gran Cancellier de la Universitat Pontifícia de Salamanca, Mons Fernando Sebastián

Dictarà la lliçó inaugural del curs 1992-93

El dimarts 3 de novembre a les 19 hores tindrà lloc, en el saló d'actes del Seminari diocesà de Barcelona (Diputació, 231), la inauguració solemne del curs 1992-93 (les classes ordinàries de la qual es cursaran a partir del 5 d'octubre).

La inauguració solemne del curs 1992-93 serà presidida per l'Arquebisbe de Barcelona, Mons. Ricard Maria Carles, i per les autoritats acadèmiques de l'Institut.

Pronunciarà la lliçó inaugural l'Excm. i Rvdm. Sr. Fernando Sebastián, C.M.F., Gran Cancellier de la Pontifícia Universitat de Salamanca.

La lliçó inaugural versarà sobre el tema “Un esforç teològic adient per impulsar una pastoral de l'evangelització”.

la nostra dèbil intel·ligència. Així ha dit per exemple que ell és Amor (1 Jo 4,16), que ell és Esperit (Jo 4,24). Doncs bé l'àmbit en què es mou la teologia espiritual podem dir que és "Déu-Amor en la mesura que es comunica a l'home" o si es vol "el camí que segueix Déu per comunicar-se a l'home" i també "el camí que segueix l'home per arribar a Déu".

—Per què l'estudi d'aquest camí de l'home vers Déu i de Déu vers l'home vostè ho anomena precisament "teologia espiritual"?

—Jo diria que l'adjectiu "espiritual" aplicat a aquesta part de la teologia és especialment adient sobretot per dues raons. Perquè el camí que segueix Déu en lliurar-se a l'home és l'Amor i l'Amor de Déu és precisament l'Esperit Sant; anomenar per tant aquesta part de la teologia "espiritual" conté una evocació a l'Esperit Sant. Perquè en el camí de l'home vers Déu hem d'avançar vers l'"Ésser espiritual" per antonomàsia, per això també a la teologia que estudia aquest itinerari el qualificatiu "espiritual" li quadra especialment bé.

—Si l'Institut de Teologia Espiritual té cura del camí que es recorre per aconse-

guir la comunió amb Déu, no podria anomenar-se també —i potser seria més intel·ligible la seva finalitat— "Institut d'Espiritualitat"?

—Anomenar el nostre Institut "Centre o Institut d'Espiritualitat" tindria sens dubte l'avantatge de distingir-lo millor de l'"Institut de Teologia". Però aquesta denominació inclouria també un equivoc. El nostre Institut és i vol ser un centre d'estudis, no una institució per al progrés de la vida espiritual. Posem un exemple: una cosa és l'estudi de la medicina, una altra l'estudi detallat de l'estructuració i funcionament de l'estómac i una altra tercera el seguiment dels mètodes perquè l'estómac faci bé la digestió. Doncs bé, la teologia és aproximadament com l'estudi de la medicina, la teologia espiritual l'estudi d'un dels seus òrgans (el camí vers la comunió amb Déu), l'espiritualitat el seguiment en la vida dels camins que ha estudiat la teologia (la fidelitat pràctica a l'itinerari estudiat en la teologia espiritual). L'Institut de Teologia Espiritual és una instància d'estudi i reflexió, no d'entrenament pràctic.

● C.C.

Parlen de l'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona

El President de l'Institut, Mons. Ricard Maria Carles

L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona es presenta a tota la comunitat diocesana amb el propòsit de brindar tant als laics com als preveres i religiosos, la possibilitat d'un estudi sistemàtic de la teologia espiritual a nivell i amb mètode universitaris i respondre d'aquesta manera al renovat interès que es manifesta en molts ambients de la nostra Arxidiòcesi, especialment entre els joves, per un coneixement més profund, teològic i vital de la rica tradició espiritual cristiana.

El Director de l'Institut, Dr. Pere Farnés Scherer:

L'Institut de Teologia Espiritual de Barcelona vol ajudar els seus alumnes a sobrepassar els horitzons del petit saber limitat al que toquen les pròpies mans obrint-lo a un coneixement transcendent i autènticament cristià del sentit de la vida de comunió amb Déu. Vol arrencar-los del mer àmbit del món material i conduir-lo a una més clara percepció d'aquell eco que ressona amb força en el fons de l'esperit humà. Vol treure'l de la vida mediocre i confinada a l'univers visible d'una tècnica freqüentment sense ànima i dur-lo al coneixement profund i substancial dels camins de Déu i a l'escolta amorosa dels gemecs de l'Esperit que habita en l'interior de l'home.

Una alumna religiosa, Ana Francisca de Haro Palomar:

Ser alumna de l'Institut de Teologia Espiritual és per a mi: a) un gran mitjà de formació, b) un sentir-me Església junt amb els altres alumnes: laics i consagrats; catequistes voluntaris i professionals; joves i adults; c) un aprofundiment en el meu ésser de consagrada; d) un ajut per complir millor la missió que m'encomanen a cada moment per l'extensió del Regne.

Un alumne laic, Miquel Morell, catequista, pare de família, llicenciat en química:

L'Institut m'ha aportat una bona base i m'ha donat la seguretat que el que ensenyo és correcte. Crec que en aquest sentit una informació tal és important i necessària per al laic. L'objectiu general de l'Institut de Teologia Espiritual és donar uns sòlids coneixements espirituals tant al laic com als altres estaments de la comunitat cristiana, sobretot als responsables del creixement espiritual dels seus germans. L'Institut, conjumina l'estudi intel·lectual-científic amb una vessant de vivència amorosa amb Déu que té el seu important pes específic. Crec que és molt interessant matricular-se en aquest centre. A més és difícil avançar en les realitats espirituals si no es tenen bases on poder-se recolzar.

FER, CAMÍ

Un ajut per a la formació religiosa dels adolescents

JOAN GUITERAS I VILANOVA

1. Ser cristià (3ª edició)

Dibuixos: Rita Culla

Presentació de les línies bàsiques de la fe cristiana des dels grans trets oferts pels documents del concili Vaticà II.

2. Crist, l'home nou (2ª edició)

Dibuixos: Montse Tobella

La figura de Crist des dels evangelis.

3. De la creació al diluvi

Dibuixos: Maria Rosa Seix

El sentit dels onze primers capítols del llibre del Gènesi explicats amb pedagogia i diafanitat.

4. Els sacraments de la iniciació cristiana

Dibuixos: Consol S. Marquilles

La relació entre els signes visibles i la realitat dels sacraments cristians.

5. Penitència i reconciliació

Dibuixos: Maria Rosa Seix

Descripció de la panoràmica penitencial acompanyada de molts exemples.

6. Signes de vida

Dibuixos: Consol S. Marquilles

La Unció dels malalts, els Ordes sagrats i el Matrimoni.

7. Ekklesia

Dibuixos: Montse Tobella

L'Església en totes les seves dimensions.

8. Cara per cara. Els joves i l'amor

Dibuixos: Maria Rosa Seix

Una versió integral de l'amor i la sexualitat escrita en to realista, seriós i pedagògic.

9. Israel en els camins de Déu

Dibuixos: Consol S. Marquilles

Una introducció al món de la Bíblia i, d'una manera especial, a la comprensió de l'Antic Testament.

10. Déu té nom

Dibuixos: M. Àngels Casals

Una bona aportació per aproximar-se al coneixement de Déu.

11. Pare, Fill i Esperit Sant

Dibuixos: Rita Culla

Descripció del misteri trinitari: Déu Pare, Fill i Esperit Sant.

12. La pregària

Dibuixos: Rita Culla

Un plantejament complet i realista dels fonaments personalistes del diàleg entre Déu i l'home.

13. Llibertat. Els fonaments de la moral

Dibuixos: Pere Puig

Una mostra de com la fe transforma la vida humanitzant-la de debò.

Preu de cada volum: 425 ptes.

PUBLICACIONS DE L'ABADIA DE MONTSERRAT

Ausiàs Marc, 92-98, int. - Tel. 245 03 03 - Fax 447 35 94 - 08013 Barcelona
Distribució: L'Arc de Berà - Centre Difusor d'Edicions Catalanes
Lluïl, 10-14 - Tels. 300 32 51 - 300 33 00 - Fax 300 95 64 - 08005 Barcelona

Mn. Joan Jarque: "S'ha demostrat que CC era possible i que pot ser rendible. CC ens dóna el goig d'haver pogut constatar que era útil, que era esperada, que era llegida"

El passat dia 29, a l'Hotel Majèstic, l'homenatge als fundadors de CC congregà un centenar de persones. Prèviament a l'acte, anunciat per a les 7 de la tarda, es constituí el nou Patronat de la Fundació. S'adherí a l'acte Mn. Joan Pujol des de Madrid amb un text enviat per fax, atès que no pogué desplaçar-se a Barcelona. Constituït el Patronat, sota la presidència del Sr. Bisbe Auxiliar de Barcelona, en nom del Sr. Arquebisbe, s'obrí el tom de paraules. Cèlia Pujol, una jove de l'oficina d'administració del setmanari, fou l'encarregada de donar pas a cadascuna de les intervencions.

En primer lloc, parlà el Sr. Ricard Foraster i Ruiz, Vice-president executiu entrant del Patronat i també de l'Associació d'Amics de CC, el qual digué que "les coses que es fan amb fe i tenen raó de ser, sempre tiren endavant...i dic això per aquesta i d'altres experiències viscudes".

A continuació parlà el Sr. Josep Samper, cap de taller de CC., el qual, molt emotivament, es referí al setmanari del qual tots els treballadors del taller "estem orgullosos de fer". Agraí el fet que amb moltes dificultats i incomprensions els mossens haguessin creat uns trenta llocs de treball, aguantant i millorant una empresa en la qual es guanyen el pa moltes famílies.

Després intervingué el Sr. Oriol Camps, en representació de totes les persones que treballen a redac-

ció, traducció i correcció de CC., el qual féu un recordatori dels moments més significatius viscuts al llarg d'aquests anys. "Les dates punta: aquell 23 F que ens astorà i ens omplí d'incertesa...l'atemptat contra el Sant Pare que ens glaçà la sang. La visita de Joan Pau II a Barcelona...i més ençà, ¿qui no recorda que CC. va ser l'ànima del pelegrinatge del Mil·lenari a Roma? Qui no recorda l'epíleg que fou la greu malaltia de Mn. Joan que, a tots sense excepció, tant ens va angoixar?" L'Oriol Camps acabà donant gràcies als "intrèpids" fundadors de CC.

Dos sacerdots amb "fusta de pioners"

La tercera intervenció correspongué al Sr. Jaume Roigé, gerent de CC., el qual es referí als fundadors de CC. com dos sacerdots amb "fusta de pioners". Enumerà algunes de les dificultats passades: "Una època en què s'havia de treure pa de les pedres, una època en què els fundadors van lluitar, esperançats, contra pronòstics adversos i, sovint, contra la desesperança. Referint-se a la nova etapa que ara comença assegurarà la continuïtat pel camí traçat, assumint cadascú l'àmbit de la seva pròpia activitat i responsabilitat.

Fou el nou Director, Mn. Manel Valls i Serra, qui a continuació prengué la paraula. Mn. Valls glossà el proverbi africà que diu: "En comptes de maleir la foscor, encèn una petita llum" i l'aplicà als fundadors de CC... La seva intervenció la podeu llegir, íntegra, en la versió adaptada per al "llindar" de primera pàgina d'avui.

A continuació va intervenir Mons. Joan Carrera. En facilitem el

text íntegre:

"Diré primer un mot com a capellà. Els bisbes també som capellans. Vaig conèixer CC. quan jo era rector de Sant Isidre. I en vaig tenir una gran alegria, perquè finalment Catalunya trobava un òrgan d'expressió i d'informació cristiana. Alegria també perquè CC. manifestava ja en el seu naixement una vocació d'anar no a minories, sinó una vocació de poble, una vocació de majories, una vocació d'integració de totes les formes

d'expressió de la nostra fe. Alegria, perquè es veia clar que no portaven un formulari en el qual haguessin de fer passar tothom, sinó que anaven a omplir-se a la realitat viva, a la inspiració de l'Esperit, al coneixement d'allò que cada circumstància de la vida ens demana. Certament que l'empresa era difícil. Aquests dies, a Sevilla, mostrant-me la catedral, el guia em deia: "Els que varen acordar de construir-la pensaren: fem-la tan enorme que els que vinguin després pensin que estàvem bojos". Jo no dic que Mn. Joan i Mn. Francesc estiguessin bojos, però han fet una "Catalunya Cristiana" enorme.

En segon lloc, un mot com a col·laborador. Fa exactament nou anys que sóc col·laborador fix de CC. i he de dir-vos que aquesta col·laboració és una de les coses que m'han fet més feliç en tots aquests últims anys. He trobat lectors generosíssims, fidels, que m'han estimulat, que m'han ajudat a continuar. I he trobat una direcció tan acollidora i tan flexible, que mai no m'he sentit limitat. Mai no em vaig sentir obligat a canviar el que tenia ganes de fer. Sempre em va estimular. Dóna gust de treballar d'aquesta manera.

Agraïment de Arquebisbat de Barcelona

Finalment -continua dient Mons Carrera-, un mot com a bisbe: em correspon també en aquest moment, sobretot en la nova estructura, com a President Delegat de la Fundació en nom del Sr. Arquebisbe. Aquí tothom ha donat les gràcies, molt emotivament, els treballadors, els col·laboradors, amics, de tota la família de CC. Jo he de donar les gràcies a Mn. Jarque i a Mn. Malgosa en nom de l'Arquebisbat de Barcelona. És en nom de tota la nostra comunitat diocesana que vull manifestar la gratitud profunda perquè han fet una obra al servei de l'Església de Barcelona, una obra al servei de l'Església de Catalunya, una obra simplement de tota l'Església. I han fet aquesta obra, sovint en solitari, sovint amb dificultats, sovint amb marginació. Però ho han fet també

Mons. Joan Carrera, en l'acte d'homenatge

"Mn. Ja
Mn. Malg
fet una
servei de tot

confortats per un ampli i creixent sector que ha copsat què és CC. Ens equivocariem si glossàvem massa les dificultats. L'important és els que han entès CC. i l'han feta possible.

Dono gràcies, doncs, pel do de Déu que és el setmanari CC i prego també pel seu futur. El que ha de venir és molt més interessant encara que el que hem viscut. Els fonaments estan ben posats. És ara l'hora d'emprendre la segona gran etapa de CC. Moltes gràcies!"

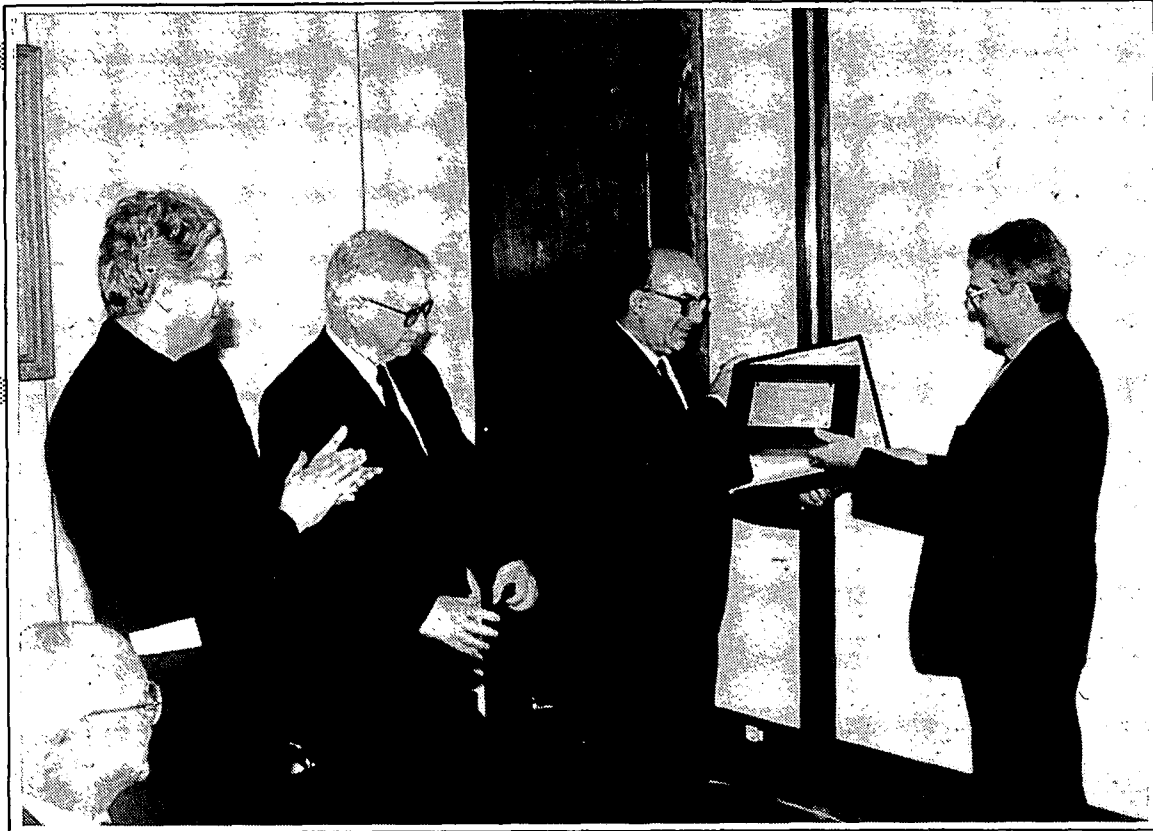
Acabada la seva intervenció, el Sr. Bisbe Auxiliar lliurà a Mn. Joan i a Mn. Francesc una placa de plata amb la següent inscripció: "Catalunya Cristiana. Tots els qui han

col·laborat en la realització del setmanari, en homenatge al seu fundador", director i sots-director respectivament.

Una realitat que venia a omplir un buit

Prengué aleshores la paraula Mn. Malgosa:

"Us voldria fer una confidència, però abans de la confidència m'heu de permetre fer una breu història. Mn. Joan i jo vàrem entrar plegats al seminari, avui precisament fa 53 anys. Ens vam avenir de seguida. Això ens va portar ja de joves a fer moltes coses junts. Ara us dic la confidència: una persona em va dir seriosament un dia: "Mn. Joan i

Mn. Francesc Malgosa: "Dono gràcies a Déu, perquè deixem CC en bones mans. Els demano que facin una CC que no tingui cap complex d'inferioritat, coratjosa, valenta"

cap mena de silenci vergonyant, la nostra fe en Jesucrist. Moltes gràcies a tots!"

Catalunya Cristiana s'ha fet resant

Finalment, l'esperada allocució de Mn. Jarque, el qual s'expressà en els següents termes:

"A la Cúria Romana vaig aprendre allò del savi costum de donar al començament la paraula als més joves i acabar amb els més vells. Això feia que els més vells no haguessin ja de dir res. Jo em trobo amb aquesta situació. Ja s'ha dit tot i no us ho repetiré. Estic d'acord amb tot el que s'ha dit i només em toca "afinar-ho". Ho dic sincerament i no és un recurs, que hem de donar gràcies a Déu. No és una frase, això. CC. s'ha fet resant. CC. no l'hem feta nosaltres. Jo deia en broma que cada vegada que sortia CC. era com una "aparició" de la Mare de Déu de Fàtima. Era un miracle. N'hi ha hagut més de sis-cents d'aquests "miracles". CC. s'ha fet perquè de dalt ens han ajudat, ens han il·luminat. Déu ens ha donat unes forces que no teníem. Aquest és el meu "afinant".

No és un adéu el nostre relleu. El relleu és olímpic. El passem amb empena i amb confiança. Tenim tota la confiança en el nou equip que ens segueix, en les persones de Mn. Manel Valls i en Jaume Planas, en el nou Patronat, presidit pel Sr. Arquebisbe de manera oficial i per Mons. Joan Carrera com

a delegat, per Ricard Foraster, com a Vice-president executiu, que serà l'home sobre qui recau, sobretot, la responsabilitat empresarial i financera de la Fundació.

Una obra que era possible

Potser no s'ha dit, però, que lliurem una cosa que s'ha demostrat que era possible. Aquests 14 anys han demostrat que CC. es pot fer, es pot vendre, es pot difondre. Tant de bo ara es demostrés que és rendible. I ho podria ser.

CC. vol ser una eina pastoral, vol ser l'eina perquè els pastors de l'Església, els preveres, els qui els ajuden, facin arribar la seva veu al poble cristià. Si pensem la xifra de persones que van a Missa a Catalunya cada diumenge, només que de cada cinc famílies una adquireix CC. això significaria 50.000 exemplars. El dia que arribem aquí, CC. guanyarà diners fins i tot per fer moltes altres coses. CC. és, doncs, possible i pot ser rendible. CC. ens dona el goig d'haver pogut constatar que era útil, que era esperada, que era llegida. CC. ha fet un servei no solament a l'Església sinó a Catalunya. I ho hem fet sense que se'n hagi donat cap ajut des de les institucions públiques.

Moltes gràcies per tot!"

L'acte es clogué amb un pìscolabis. Entre els assistents a l'acte hi havia el Sr. Vicari General de Barcelona, Mn. Jaume Traseria, Mons.

Pere Tena, Sots-Secretari de la Congregació per al Culte Diví, els canonges Drs. Francesc Muñoz, Noguera, Guiteras i Martí Bonet, Mn. Foraster, el delegat Episcopal de Mitjans de Comunicació Mn. Jaume Aymar, Mn. Francesc Vergés i Vives, Mn. Josep Maria Juncà, Mn. Josep Mª Aragonès els Srs. Jordi Bassas i Pau López, l'arquitecte Jordi Bonet, entre molts d'altres.

●C.C.

totes les coses, tot allò que és bo, ver, just, formós de la nostra vida tampoc no passa. Als cristians allò que més ens importa no és pas l'element quantitatiu del temps, sinó l'element qualitatiu.

Mn. Joan i jo estem contents d'haver viscut i d'haver patit i lluitat per una cosa que val la pena. Deixem, doncs, el nostre passat en les mans de la misericòrdia de Déu. I deixem el futur en les mans de la seva providència. Dono gràcies a totes aquelles persones que amb el seu treball han fet possible CC. al llarg d'aquests anys. Dono gràcies a Déu també, perquè la deixem en bones mans. Em vénen ara a la memòria aquelles paraules que el pare de la núvia, emocionat, diu al gendre el dia del casament de la filla. "Noi, estima-la aquesta noia, que nosaltres hem fet i hem patit molt per ella!" Ho dic des de la certesa que està, repeteixo, en bones mans. Els demano només que facin una CC. que no tingui cap complex d'inferioritat, coratjosa, valenta, que proclami, sense

Mons. Joan Carrera: "És en nom de tota la nostra comunitat diocesana que els vull manifestar la gratitud profunda perquè han fet una obra al servei de l'Església de Barcelona, una obra al servei de l'Església de Catalunya, una obra simplement de tota l'Església. Han fet aquesta obra sovint en solitari, sovint amb dificultats, sovint amb marginació".

als fundadors de CATALUNYA CRISTIANA

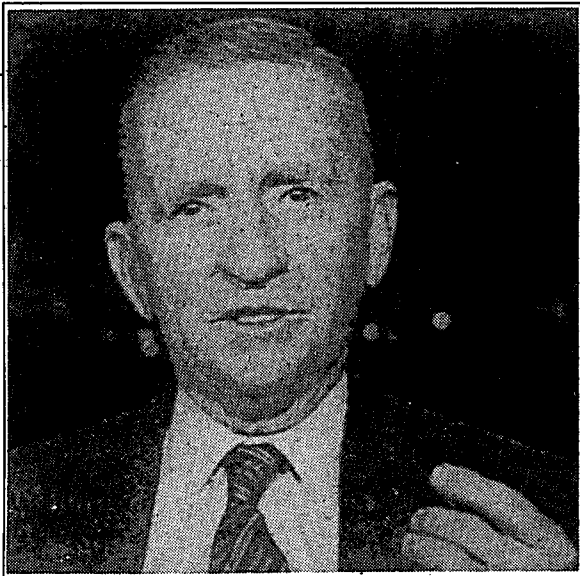
arque i gosa han obra al a l'Església"

tu us aveniu bé?" Sí, vaig respondre. Molt bé. Fixa't si ens avenim —li vaig fer— que si mai la vida em portés a haver de ser secretari seu, no hi tindria cap inconvenient. A vora seu sempre s'aprèn molt. La seva companyia és gratificant. Ens coneixem tan bé les mútues limitacions que ens suportem pacientment i esportivament. Així he pogut ser durant 14 anys vice-president i sots-director de CC., fent fins a on ell ha volgut i m'ha deixat, i jo he sabut.

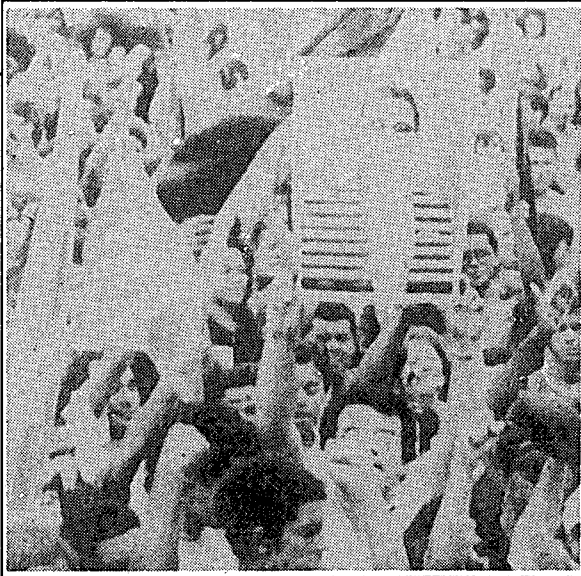
Un dia, al pis de les Corts, quan em disposava a esmorzar, Mn. Joan, en sortir de la dutxa, vestit encara amb el barnús (ell sempre diu que les grans idees li vénen quan es

dutxa!) em sorprengué amb la proposta de crear un setmanari cristià, d'àmbit nacional català, com una eina al servei de la pastoral de l'Església. Jo vaig dir sí immediatament, perquè es tractava d'una realitat que venia a omplir un buit.

Des d'aleshores s'ha fet una bona feina. El temps passa volant. Tot comença i tot acaba, és veritat. Però la nostra fe ens diu que la nostra existència personal transcendeix les fronteres de l'espai i del temps, i per tant de la mort. Tot passa, però Crist ressuscitat no passa mai sinó que roman com l'alfa i l'omega, com el centre de la història de la humanitat. Ell és la gran esperança. I en Ell i per Ell

El multimilionari texà Ross Perot que s'ha reincorporat a la cursa vers la Casa Blanca, de la qual s'havia retirat el passat mes de juny

El poble brasiler es manifesta en conèixer la destitució del president Collor de Mello

El ministre d'Afers Estrangers israelià, Shimon Peres, saluda l'arquebisbe de Nova York, cardenal John O'Connor, durant la recepció oferta per l'ambaixador d'Israel a les Nacions Unides

29, dimarts

Londres: el Congrés del Partit Laborista i el Tractat de Maastricht

Ahir es va inaugurar el congrés del **Partit Laborista** a **Blackpool**, i ja el primer dia es posà en evidència la diferència d'opinions sobre el **Tractat de Maastricht**. El nou líder del laborisme anglès, **John Smith** va aconseguir que una majoria es decantés per la ratificació del **Tractat** al **Parlament**. **Smith** és partidari de la ratificació a la **Cambra dels Comuns** i no en referèndum.

Bucarest: els resultats definitius de les eleccions romaneses

Els resultats de les eleccions celebrades diumenge passat, no han donat la majoria absoluta a cap dels partits. El resultat definitiu encara no s'ha proclamat però les dades confirmen que el **Front Democràtic de Salvació Nacional** és el que ha obtingut més vots. El seu líder **Ion Iliescu** té les màximes possibilitats de continuar a la presidència del país, ja que obtingué el 47% dels vots, i pot mirar força tranquil·lament la segona volta electoral que tindrà lloc l'11 d'octubre. Els observadors europeus de les eleccions romaneses preparen un informe detallat que presentaran al **Consell d'Estrasburg**. **Romania** té sol·licitada l'adhesió al **Consell d'Europa**.

Washington: la cursa per la Casa Blanca s'ha complicat

L'anunci de **Ross Perot** de reprendre la seva participació en la cursa electoral per la **Presidència USA**, ha donat més animació a la campanya electoral. Demòcrates i republicans es reuniren separatament amb els representants de **Perot**, que reben el nom de **voluntaris**. **Ross Perot** va manifestar que la seva reentrada a la campanya electoral depenia dels seus **voluntaris** repartits en els cinquanta **Estats** de la **Unió**. Tot plegat una complicació més tant per **Bush** com per **Clinton**.

30, dimecres

Londres: el procés de ratificació de Maastricht

Avui el primer ministre britànic començarà els contactes amb els seus col·legues europeus per preparar la cimera de **Birmingham**. A **París** s'entrevistarà amb **Mitterrand**. També tindrà un **sopar de treball** amb el premier danès a **Downing Street**. **John Major** té moltes dificultats per superar l'acció dels **euroescèptics** del seu propi partit, els quals d'acord amb la premsa sensacionalista del país insisteixen per minar l'entesa comunitària. També són importants els comentaris de contingut antialemany que ressonen amb contundència a **Londres**.

Brussel·les: federalització total de Bèlgica

El govern ha aconseguit mantenir-se en el poder, i ha pogut salvar la crisi provocada per les divisions nacionalistes entre les comunitats valona i flamenca. El preu ha estat la federalització de l'Estat. L'acord aconseguit pel primer ministre belga **Jean-Luc Dehaene**, soluciona parcialment el principal conflicte que enfronta les dues comunitats lingüístiques del país en el procés de federalització iniciat l'any 1970, centrat sobretot en les minories francòfones que habiten en províncies flamenques.

Brasília: el president ha estat destituït

El **Congrés** brasiler ha jutjat el president del **Brasil**, **Fernando Collor de Mello**, en una sessió transmesa televisivament en directe a tot el país. Per una gran majoria el **Congrés** va acordar obrir un procediment de destitució contra **Collor**, i les seves funcions seran transferides al vice-president **Itamar Franco**. Dels 503 diputats que formen la **Cambra**, 465 votaren contra el president. **Itamar Franco** assumirà provisionalment les funcions de president, fins que el **Senat** aprovi la destitució de **Collor de Mello**; aleshores serà proclamat president definitivament.

1, dijous

París: no a l'Europa de dues velocitats

En la trobada que **François Mitterrand** i **John Major** tingueren ahir coincidiren en la necessitat de continuar el procés de construcció europea amb els **Dotze** membres, i descartaren la idea d'una **Europa** de dues velocitats. En el comunicat oficial de l'entrevista se subratlla "la necessitat que la **Comunitat** avanci amb els dotze, respectant els interessos de cada **Estat membre**" i també que "estan convençuts de la importància d'expressar millor les conseqüències positives de la **Comunitat** i del **Tractat de Maastricht** i fer-la arribar a la vida de cada ciutadà".

Brasília: des d'avui Brasil té nou president

Després que el **Senat** brasiler ha destituït oficialment **Collor de Mello**, es farà el traspàs de poders al vice-president **Itamar Franco**. S'espera que el període de transició no s'allargui excessivament, i que el nou president pugui constituir un nou govern dintre de dues o tres setmanes. La notícia de la destitució de **Collor** ha transformat en una festa tot el país.

Berlín: deu anys de canceller

Avui es compleixen deu anys des que **Helmut Kohl** va prendre possessió com a canceller d'**Alemanya**. Durant aquest període, **Kohl** ha aconseguit la reunificació d'**Alemanya**, alliberant la **RDA** del domini soviètic, i ha col·laborat intensament en la formació de la **Comunitat Europea**.

Viena: la Conferència internacional per a Iugoslàvia

Lord Owen, copresident amb **Cyrus Vance** de la **Conferència** per a **Iugoslàvia** ha manifestat que s'inicien les negociacions per a la desmilitarització de **Sarajevo**. Per altra banda, s'anuncia que els serbis han acceptat restituir a **Croàcia** l'estratègica península de **Prevlaka**.

2, divendres

Washington: ¿qui arribarà a la Casa Blanca?

Les eleccions nord-americanes s'han complicat. El milionari texà **Ross Perot** que semblava haver-se retirat de la contesa electoral per la presidència **USA**, ha anunciat oficialment la seva candidatura. Aquest fet representarà un munt de problemes pels ja candidats, **Clinton**, demòcrata, i **Bush**, republicà. L'especulació sobre quin dels dos candidats serà més perjudicat pels vots que pugui captar **Ross Perot**. Cal tenir en compte que darrerament les enquestes donaven avantatge de dotze punts a **Clinton** sobre **Bush**. La recta final es presenta molt interessant.

Praga: ¿se salvarà la unitat txecoslovaca?

El **Parlament** federal txecoslovac va pronunciar-se en contra de la dissolució de l'Estat txecoslovac, propoent, al mateix temps, una solució a la crisi: transformar la **Federació** actual en una nova "**Unió** txecoslovaca". Aquesta mena de confederació, sorprenentment té el suport del partit governant a **Eslovàquia**, fins ara absolutament partidari de la total independència del seu país. La nova **Unió** es constituïria "conforme amb el **Tractat de Maastricht**" i s'extingiria automàticament quan txecs i eslovacs entressin a la **Comunitat Europea**.

Moscou: vers la privatització d'empreses

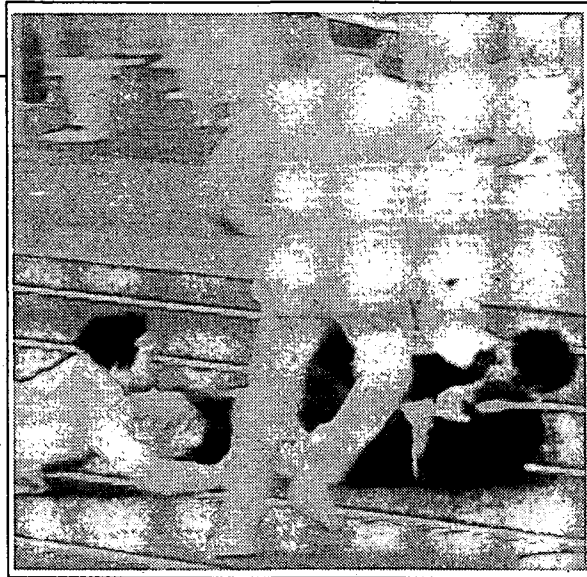
Les autoritats russes han fet arribar a les caixes d'estalvi de tot el país els primers 40 milions de bons de privatització d'empreses. Són els primers que es posen en circulació ja que abans de fi d'any se n'han de distribuir 152 milions. El govern presidit per **Boris Ieltsin** pretén aconseguir la desnacionalització de prop del 30 per cent de les empreses estatals.

Efectes de l'explosió d'un avió de transport israelià, que es precipità sobre un barri d'Amsterdam

El vice-president del Brasil, Itamar Franco, que després de la destitució de Collor de Mello ha estat proclamat constitucionalment nou president

Moment de la detenció de l'agressor de l'emperador del Japó Aki Hito

3, dissabte

París: elecció de nou president del Senat

Ja una mica enrera l'enrarament produït pel referèndum sobre el Tractat de Maastricht, ahir el Senat francès va elegir nou president. L'elecció va recaure en René Monory el qual substitueix Alain Poher que ha presidit la Cambra Alta ininterrompudament des de l'any 1969 i ha decidit retirar-se als seus 83 anys. L'elecció del nou president ha estat una mica difícil, ja que han calgut dues votacions i la retirada de Charles Pasqua del Reagrupament per la República (RPR) el partit de la dreta. Monory pertany a la Unió per la Democràcia Francesa (UDF) que lidera Giscard d'Estaing. Aquesta elecció ha demostrat que és possible una entesa entre els dos partits de centre dreta, de cara a les properes eleccions legislatives.

Nova York: el desbloqueig dels béns iraquians a l'estranger

El Consell de Seguretat de les Nacions Unides estudia la possibilitat de desbloquejar els béns iraquians a proposta dels Estats Units, França i Anglaterra per pagar les despeses originades per la Guerra del Golf. Si bé la proposta no ha estat gaire ben rebuda per altres nacions perquè es creu que podria servir de precedent en altres casos que es poguessin produir, també es creu que és l'única manera que Bagdad compleixi les seves obligacions derivades del conflicte originat per la seva invasió de Kuwait.

Sarajevo: el pont aeri humanitari tornarà a funcionar avui

El pont aeri d'ajut humanitari a Sarajevo i Bòsnia tornarà a funcionar des d'avui, després que fa més d'un mes que es va suspendre a causa d'haver estat abatut un avió italià d'ajuda que es dirigia a la capital de Bòsnia. L'alt comissionat de les Nacions Unides per als Refugiats (ACNUR) ha noliejat dos avions, un Hércules-C-30, americà, i un 1-160-Transall, francès, els quals faran avui cinc viatges entre Zagreb, capital de Croàcia, i Sarajevo.

4, diumenge

Nova York: per aclarir els crims de guerra a l'ex-Iugoslàvia

Les Nacions Unides es proposen crear una comissió internacional de juristes, per tal que estudiï les denúncies presentades per crims de guerra perpetrats a l'antiga Iugoslàvia per tal de determinar-ne els autors. L'objectiu d'aquesta mesura sense precedents en la història de l'ONU, seria evitar, amb el seu efecte dissuasori, que es repetixin les atrocitats comeses a Bòsnia i Hercegovina. Per altra part, es confirma la represa del pont aeri d'ajut humanitari.

Bonn: el canceller Helmut Kohl és agredit

Durant la celebració del segon aniversari de la reunificació alemanya, un individu va aconseguir burlar la cadena de seguretat i va agredir amb un cop de puny a l'estómac al canceller Helmut Kohl. El canceller sortia d'una església de la ciutat de Schwerin, on es commemorava l'efemèride, quan un nombrós grup de joves van llançar-li ous mentre l'increpaven. En un missatge televisat, Kohl va declarar que el racisme i l'antisemitisme són una "vergonya" per Alemanya, i que els extremistes han "d'assumir la duresa de la llei".

Rio de Janeiro: ahir se celebraren eleccions municipals

Prop de 90 milions d'electors acudiren ahir a les urnes per elegir els alcaldes dels més de 4.500 municipis del país. Però després de la destitució de Collor de Mello de la presidència, aquestes eleccions han perdut interès, ja que pel fet que alguns diputats haurien estat elegits alcalde, els seus enemics s'haurien reduït en nombre a la Cambra. El nou president Itamar Franco no tindrà completada la llista del seu govern fins dimarts vinent.

5, dilluns

Amsterdam: un avió israelià explota sobre la ciutat

Un Boeing 747, de la companyia israeliana El Al que transportava càrrega de Nova York a Tel Aviv es va estavellar incendiant-se i causant prop de 200 morts. Segons informen des de l'aeroport d'Amsterdam, l'avió s'havia aixecat sense novetat, però al poc temps el pilot va comunicar que els motors estaven amb avaria. En intentar retomar a l'aeroport l'aparell va explotar per l'aire i s'estavellà contra uns edificis d'apartaments.

Tòquio: atemptat contra l'emperador

Un individu va intentar llançar una bomba incendiària contra l'emperador japonès Aki Hito, mentre aquest assistia a la inauguració del Campionat Nacional d'Atletisme a Tendo, al nord del país. L'artefacte no va arribar fins on es trobava Aki Hito, i no va causar cap víctima. L'autor de l'intent va ser detingut immediatament.

Washington: la cursa vers la Casa Blanca

Ara que ja es pot dir que les eleccions han arribat a la recta final, la reaparició del multimilionari texà Ross Perot com a tercer en la discòrdia ha emboirat el panorama dels fins ara únics candidats. La preocupació és precisament de qui restarà voï el nou candidat. De Clinton? De Bush? Sembla que aquesta sobtada reaparició resultarà en definitiva força favorable a l'actual president. Però cal tenir present que l'electorat no es manifesta fins l'últim dia, el de les eleccions, i que tot el que ara pugui dir-se no té fiabilitat.

Filtracions

Explica la història que durant la seva campanya a Pèrsia, el segle quart D.C., l'emperador Julià August, va rebre una ambaixada secreta enviada per Sapor, el gran rei persa.

Les cohorts romanes havien sortit de l'imperi feia mesos. Tot i el cansament i la inferioritat numèrica, van vèncer els perses a les muralles de la ciutat de Ctesifont.

El rei persa va enviar una ambaixada secreta per proposar un pla de rendició a l'emperador Julià. A l'August li van semblar insuficients els termes del tractat, i va decidir de continuar la conquesta per annexionar-se tot el regnat i no renunciar a res.

Però els generals romanes creien que amb una annexió parcial de Pèrsia la campanya militar ja era un èxit. Anar més enllà, com es va demostrar, posava en perill el territori conquerit.

Doncs bé, Julià August va negar que hi hagués hagut cap contacte amb Sapor. Però ni el gran emperador romà va poder evitar les filtracions. La cort imperial viatjava amb l'August durant les campanyes militars, i tot i que ningú no s'atrevia a parlar obertament, tots sabien que Julià havia tingut una oferta persa i que la va rebutjar. Per tant, les tropes cansades i desmoralitzades, encara no podien tornar a casa.

Aquella filtració va ser suficient per alimentar una conspiració contra l'emperador que ja venia de lluny. L'afer es va acabar amb l'assassinat de Julià August.

Una història per reflexionar sobre les filtracions. És impossible mantenir en secret les grans informacions. És per això que qui s'avanci a obtenir o a donar aquella informació té una batalla guanyada.

En aquests moguts temps de la vida de la Comunitat Europea seria bo de plantejar-se de crear una brigada de lampistes amb l'objectiu de tancar els mil-i-un forats per on es filtren informacions a la premsa. És un esport. Un diari alemany assegurava que hi ha un pla franco-alemany per constituir una Minieuropa. L'ambaixador alemany a Londres, fa pública una correspondència discretíssima entre el Bundesbank i el tresor britànic per demanar-li la devaluació de la lliura esterlina.

Pocs dies després, la gran agència de notícies britànica fa públic un pla secret per limitar el poder de la Comissió Europea de Brussel·les.

Les filtracions són tantes que els governs i les institucions comunitàries semblen un gran formatge de "gruyère". Esperem que aquestes frivolitats no comportin les conseqüències tràgiques que van tenir pel bon Julià August.

■ Jordi Roigé i Solé

2 - ESTRELLES I GALÀXIES

Els astres i l'astrofísica

El cel parla de la glòria de Déu,
l'estelada anuncia el que han fet
les seves mans.

(Salm 18)

L'incansable William Herschel va donar una empenta molt gran a l'astronomia estel·lar. És molt el que va fer. Però era molt més, moltíssim més el que quedava per fer. Ni tan sols va aconseguir mesurar la distància de cap estrella. Això no es va fer fins 16 anys després de la seva mort, i no pas d'una mane- ra fàcil. Les estrelles es troben tan immensament lluny que hi cal una finor d'instruments molt delicada per mesurar els petitíssims valors dels angles de variació que presentin. Explicarem com es va aconseguir:

Primeres temptatives sense èxit

Així pensaren molts astrònoms. L'angle que fan les visuals dirigides a dues estrelles què en perspectiva semblin pròximes, però estiguin separades en la realitat, haurà de variar de juny a desembre. Un cop mesurat aquest angle ja serà fàcil deduir-ne la paral·laxi (que és l'angle imaginari que farien dues rectes visuals des de l'estel al Sol i a la Terra) i després, sabent la distància de la Terra al Sol, per trigonometria elemental se'n calcularà la distància.

Aplicaren la cosa **Flamsteed** (1646-1719), **Cassini** (1714-1784), **Roemer** (1644-1710) i **Bradley** (1692-1762), tots ells abans que

Un alemany aconsegueix superar la dificultat

Friedrich W. Bessel (1784-1846), natural de Minden (Prússia) va començar essent un simple comptable, però estudià astronomia pel seu compte. El 1804 va recalculat l'òrbita del cometa Halley i envià el resultat a Olbers, de l'observatori de Bremen, el qual en quedà tan gratament impressionat que li oferí una plaça a aquell observatori. I el 1810 Bessel va fer de superintendent de la construcció de l'observatori de Königsberg, del qual n'esdevingué director fins a la mort. Es va dedicar a refinar molts càlculs astronòmics, i el 1818 publicava un magnífic catàleg d'estrelles. Trigà encara vint anys a resoldre el problema de les distàncies estel·lars, però ho aconseguí. Se li ocorregué dissenyar i fer construir un aparell que batejà amb el nom d'"heliòmetre", capaç de mesurar amb molta precisió petits desplaçaments dels estels. Va ser el cèlebre òptic físic **Joseph von Fraunhofer** (1787-1826) qui li va construir. Quin estel triar per determinar-li la paral·laxi? Bessel es fixà en l'anomenat 61-Cigni: era una estrella poc brillant però que tenia un moviment força ràpid respecte de les altres per la volta del cel. Bessel pensà: si es desplaça ràpid vol dir que no pot ser gaire lluny; provarem amb l'heliòmetre de calcular-ne l'angle de variació en mig any. I així ho féu el 1838. Amb tot l'èxit! Va resultar que la 61-Cygni tenia una paral·laxi de 0,3 segons, corresponent a una distància de 625.500 unitats astronòmiques, o sigui 10,7 anys de llum.

L'èxit de Bessel va ser aviat seguit pels d'altres astrònoms: **Otto Struve**, que havia fracassat en l'intent de 1820, ara el 1839 obtenia la paral·laxi de l'estrella Vega (de la constel·lació de la Lira) que resultà ser de 0,12 segons, o sigui que es troba a 27 anys de llum. I al mateix anys **Thomas Henderson** des de Captown (Sud-àfrica) mesurava la paral·laxi de l'Alfa del Centaure,

0,75 segons, corresponent a 4,3 anys de llum; ara sabem que aquesta (que és triple) és la més pròxima al nostre Sol de tot el firmament.

I amb penes i treballs van anar seguint més mesures. Que lluny que tenim els estels! Només n'hi ha vuit que es trobin a menys de 10 anys de llum de nosaltres. N'hi ha que semblen estrelles pròximes, com per exemple Artur, que és de les més brillants del cel, i encara la tenim a 41 anys de llum. Però la majoria són a centenars i a milers d'anys de llum de la Terra; i les que veiem són només les de la "nostra" Galàxia...

Més enllà dels 150 anys de llum ja no és possible de mesurar la distància per mètodes trigonomètrics. L'heliòmetre, per precís que sigui, ja no pot precisar angles tan petits. Cal fer-ho indirectament: un cop coneguda la distància de les més pròximes actualment ja es pot calcular la seva grandària, i considerant que tindran pràcticament la mateixa grandària les que, més llunyanes, presenten les mateixes característiques espectrals, se'n dedueix la grandària per la seva brillantor, que disminueix proporcionalment al quadrat de la distància.

I la immensitat de la nostra Galàxia, i més encara la de l'univers, ultrapassa tota imaginació: si dibuixem la Terra com el punt d'una i d'aquesta plana de CATALUNYA CRISTIANA, el Sol proporcionalment serà com una piloteta de ping-pong i es trobarà a 5 metres, Júpiter el tindrem a 26 m del Sol, Plutó a 196 m i l'estrella més propera, la "Proxima Centauri", com se sol anomenar també, a 1.200 km! i Caldria posar pilotetes de ping-pong a 1.200 km les unes de les altres per tenir una imatge de com es troben allunyades les estrelles dins de la Galàxia...

■ **Francesc Nicolau**

Professor de la Facultat de Teologia de Catalunya

57. Distàncies de les estrelles

La qüestió de la distància dels estels ja se la plantejà Copèrnic (1473-1543). Va haver de dir que havia de ser molt gran perquè, a simple vista, presenta el cel durant tot l'any el mateix aspecte, i si la Terra gira al voltant del Sol, l'aspecte global de les estrelles no podria pas ser el mateix al juny que al desembre, si no estiguessin molt lluny. En efecte, si un hom gira al voltant d'un arbre en un bosc, veurà que els altres arbres van canviant de mica en mica de posició aparent: un arbre que no ens en deixés veure un altre, posem per cas, quan som a la dreta del de referència, ens el deixaria veure bé si passèssim a la seva esquerra. Només si un guaita el bosc des de molt lluny no hi arriba a veure diferència si es posa a la dreta o a l'esquerra d'un arbre del seu costat. Ara bé, sabent que la distància Terra-Sol és de prop de 150 milions de km, tenim que els estels es veuen des de dos punts distants uns 300 milions de km si són observats el juny i el desembre, i no s'hi nota cap canvi de perspectiva entre elles! Però el telescopi ha de veure per força la diferència que l'ull no aprecia...

Herschel i tots fracassaren. Però Bradley en els seus intents va fer una important descoberta: la del fenomen anomenat "aberració de la llum": totes les estrelles, en bloc, varien una mica de posició aparent en el cel a causa de la velocitat de translació de la Terra, que és d'uns 30 km/s. A la llum que ens arriba dels estels li passa com a les gotes d'aigua de la pluja quan anem en tren; en el vidre de la finestreta es veuen inclinades encara que caiguin verticals; i això és també el que passa amb les estrelles: els seus raigs lluminosos van modificant un xic la seva inclinació al compàs de com gira la Terra a l'entorn del Sol. Aquesta troballa va ser notable perquè demostrava clarament la teoria de Copèrnic.

Esperonats pel descobriment van provar fortuna altres astrònoms. Com vam dir **Herschel** també ho intentà el 1790, i fracassà però va descobrir les estrelles dobles. Després s'hi posà **Piazzi**, el 1803; **Brinkley** el 1812, **Aragó** amb **Mathie**, el mateix any, **Lindeman** el 1813, **Struve** el 1920,... tots ells sense èxit.

SUBSCRIVIU-VOS A CATALUNYA CRISTIANA!

**Catalunya
Cristiana**

València 244, 2n.
08007 Barcelona

Nom ..... Adreça ..... Població ..... D.P. .... Tel .....

Se subscriu a ..... exemplar (s) ^{català} del setmanari **Catalunya Cristiana**.

L'import anual, 9.100.- ptes., es liquidarà de la forma següent:

☐ domiciliació bancària

(En aquest cas vulgueu emplenar l'ordre de domiciliació)

☐ xec nominatiu que adjunto

☐ altra forma de pagament (indiqueu-la)

Data.....

Signatura

ORDRE DE DOMICILIACIÓ

Banc / Caixa ..... Agència.....
Adreça .....

Senyors,

Els prego que d'ara endavant, fins nou avís, paguin els rebuts que els presentarà **FUNDACIÓ CATALUNYA CRISTIANA**, amb càrrec al meu ^{compte corrent} _{llibreta}

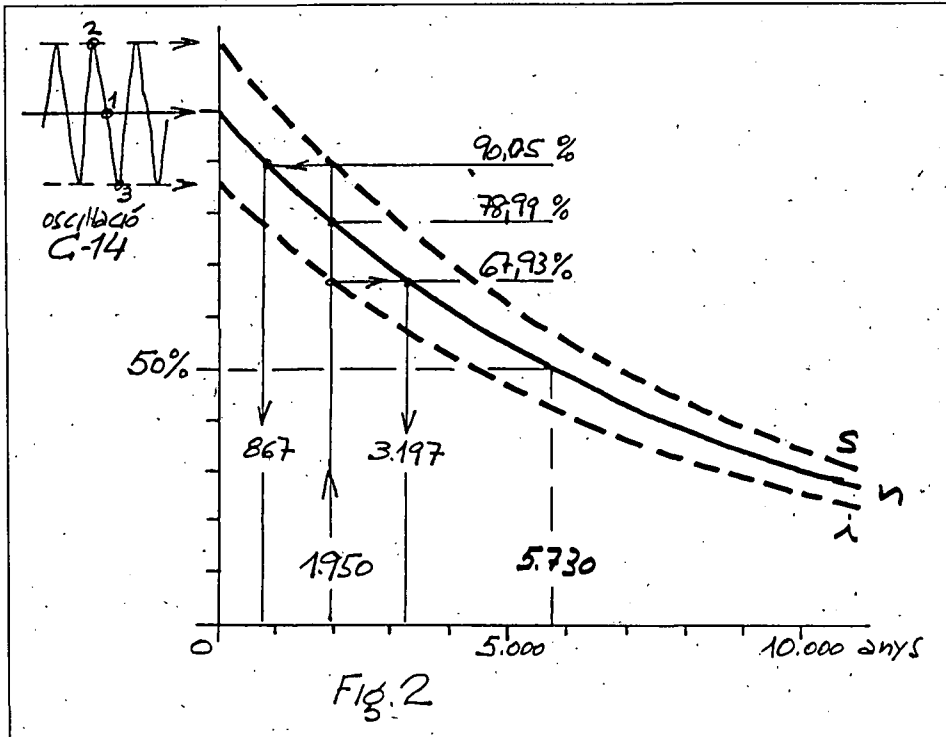
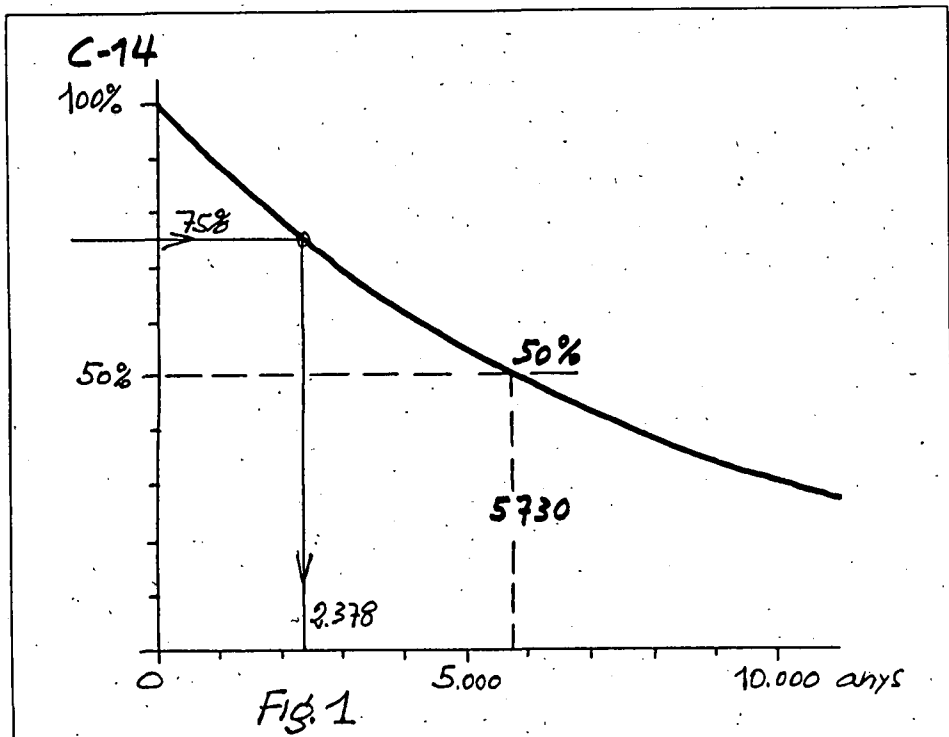
Entitat

Oficina

Compte

Data.....

Signatura

El 1888 els equips de tres laboratoris (Arizona, Oxford i Zuric) van fixar l'antiguitat del llençol sant que es conserva a Torí, a base del romanent de C-14 (isòtop radioactiu del carboni) que amb el temps va desapareixent en els materials orgànics.

Per a fer-ho prengueren una petita mostra del teixit de lli del llençol i el sotmeteren, un cop preparat, als aparells que determinaren el percentatge de C-14 que contenia. Després aplicaren la llei del decaïment del residu radioactiu, llei que trobem en qualsevol tractat de física actual. Aquest decaïment segueix una corba exponencial i per al cas del C-14 el període de semi-desintegració és de 5.730 anys. La datació es fa pressuposant que el contingut de C-14 de l'atmosfera ha estat sempre el mateix. A la fig. 1 es mostra com es passa del percentatge de C-14 residual a l'antiguitat de la resta orgànica. Per exemple, a 75% de C-14 corresponen 2.378 anys.

La datació arqueològica del llençol feta amb altres mitjans donava una concòrdia d'uns 1.950 anys: anàlisi tèxtil de les fibres (G. Raes, 1970), anàlisi del pol·len (M. Frei, 1976), identificació numismàtica (R. Halarik i F. Filas, 1979)... Però es volgué una altra comprovació: la del C-14. Només tres laboratoris van ser admesos a fer la prova. M. Tite del Museu Britànic en va ser el coordinador i garant. Hi va haver laboratoris que van protestar per haver estat exclosos.

A l'octubre de 1988 es publicà el resultat dels tres laboratoris: el llençol va ser teixit entre 1260 i 1390, ja que tenia tan sols uns 700 anys d'antiguitat. M. Tite, E. Hall i R. Edges ho exposaren en una conferència de premsa el 14 d'octubre i posaren la data amb xifres ben grans en

una pissarra. Després, el 1989, a la revista Nature exposaren el procés científic de la datació i hi firmaven 21 científics. La publicació representava una falta de respecte envers els treballs anteriors dels arqueòlegs i aviat sorgiren veus de protesta, com la de E. Nitowski que digué: "Si hi ha 10 proves, una de les quals és la del C-14, i es troba en conflicte amb les altres nou, l'arqueòleg té dret a dubtar i rebutjar la prova del C-14".

Ara bé el gener de 1992 el professor Cornelius Kells, investigador nuclear de Karlsruhe, publicà a la revista "Bild der Wissenschaft" una comunicació "Zeiger del Zeit", relativa al C-14 com indicador del temps, afirmant i demostrant que "la producció de C-14 està estretament relacionada amb l'activitat solar", i mostra un gràfic on es quantifiquen les oscil·lacions irregulars del C-14 atmosfèric en un $\pm 14\%$ en períodes d'uns 11 i 12 anys (corresponents als períodes de l'activitat solar, com hom sap).

Aquest descobriment és molt important per a la tecnologia de la datació pel residu de C-14, i sembla que ni el mateix Keller s'adonà d'aquesta importància perquè no ho aplica al cas del llençol sant. És evident que la datació d'objectes

arqueològics dependrà de la quantitat de C-14 existent en l'atmosfera quan es formà la matèria orgànica que es vol datar. Si es tracta d'organismes que viuen més d'onze anys, és clar que no hi haurà error en la mesura que se'n faci: hauran assimilat el C-14 tant en el màxim com en el mínim i en tindran el valor que es considera normal i constant per als càlculs; però si es tracta de plantes anyals (o parts de la planta d'un any) pot contenir un 14% més o un 14% menys de la mitjana, com mostra la fig. 2. Fixem-nos que a més, la variació entre els extrems es fa en una diferència de no més 6 anys.

Suposem, doncs, el cas d'un objecte arqueològic fet de matèria orgànica de vida o creixement anual (com és el cas del cotó, del lli, ...). Si s'aplica la radiodatació segons la baixada exponencial que els científics tenen per correcta, si hi afegim la possible correcció de Keller, i si el període de desintegració és de 5.730 anys, podem examinar tres casos:

1) Que el contingut de C-14 hagi estat efectivament el valor de la mitjana que hi ha a l'atmosfera. Per a 1.950 anys resulta el 78,99% (corba "n" de fig. 2).

2) Que el material orgànic s'hagués format tres anys abans i hauria tingut un 14% més de C-14, i en conservaria un

90,05% del que és la mitjana: sortiria un resultat de 867 anys d'antiguitat en lloc dels 1.950 reals (corba "s" de la fig. 2).

3) Que l'organisme s'hagués format tres anys més tard de quan hi havia la mitjana de C-14, aleshores només en conservaria un 67,93% del valor mitjà, i resultaria que, aplicant el gràfic sense correcció, mostraria una edat de 3.197 anys (corba "i" de la fig. 2).

Per tant, es poden donar resultats compresos entre 867 i 3.197 anys, aplicant la radiodatació per C-14, per a una resta orgànica de 1.950 anys. Això ens diu que no té valor significatiu el que resulti de mesurar una resta de planta anual, com és el cas del lli del llençol sant, amb aquest mètode. Una altra cosa seria amb fusta d'un arbre de llarga vida o amb restes humanes, que correspondrien a assimilacions de C-14 de durant més del període solar dels 11 anys.

Ara bé, com que el llençol sant de Torí és un objecte arqueològic de fibres de lli, i el lli és una planta anual, podem afirmar que la datació de 1988 no té validesa.

No creiem que cap dels 21 científics que firmaren la radiodatació d'uns 700 anys, ni tampoc el mateix Keller a la llum del seu propi treball, puguin ara mantenir públicament que el resultat d'aquells tres laboratoris és inquestionable.

Hem de dir, doncs, encara que sembli paradoxal, que el procediment de datació del llençol sant que aquells laboratoris consideraren resolutori i definitiu, per ser el de més precisió matemàtica, ha resultat ser l'únic no fiable, certament invàlid.

■ **Francesc Xavier Mora i Mas**

Doctor Enginyer Industrial

Weyla M. Lichtlein

ORPLID. El confín del tiempo

GERHARD. Las palabras del Arcángel

Dues novel·les representatives d'una nova concepció de la narrativa romàntica

Poden trobar-les a: "La Formiga d'Or". Portal de l'Àngel 5, 08002-Barcelona

Cursos de Balmesiana (1992-1993)

Cada dimarts (19.30-21.00) des del 20 d'octubre al C/ Duran i Bas, 9 (prop del Portal de l'Àngel); tels. 302 68 40 - 317 72 84

Aquest any: **Introducció a la Sagrada Escripura i Fonaments de Filosofia cristiana**
Conferència inaugural el dimecres 21 d'octubre del P. Josep O'Callaghan sobre "L'estat actual de la identificació de Mc al Qumrán"

Monsenyor Komarica ha visitat els territoris de guerra a Bòsnia

"Els catòlics sofreixen vexacions, arrestos i tortures"

Aquests últims dies, el bisbe catòlic de Baja Luka, monsenyor Franjo Komarica, ha tingut l'oportunitat de visitar les seves comunitats en les proximitats de la ciutat dominada pels serbis en el nord-est de Bòsnia. En el transcurs d'una entrevista telefònica amb l'Agència Catòlica Notícies (KNA), descriu la situació de la manera següent:

—On i com pot vostè prendre contacte amb les comunitats de la seva diòcesi?

—Després d'haver estat segrestat fa unes setmanes enrere i després que em volguessin matar, les autoritats s'han disculpat. El general de l'exèrcit serbi a Banja Luka m'ha donat una escorta militar. Em trobava en un radi de 50 a 70 kms a l'est,

al nord i a l'oest de la ciutat. Ara conec finalment la veritat sobre el que passa, encara que no ho de d'explicar tot per telèfon.

—Què passa amb els habitants de la zona rural?

—Hi ha molta por i pànic. Els catòlics són perseguits com a conills. Sofreixen vexacions, arrestos i tortures. Han d'abandonar les seves llars pel fet de

ser catòlics. Els sacerdots són segrestats i les cases parroquials són saquejades. Les esglésies han estat completament destruïdes, 20 de les quals han sofert danys importants, d'altres menys. He pogut treure un sacerdot de la presó i un altre d'un camp mitjançant algunes converses.

—Això significa que hi ha camps de concentració?

—És clar que hi ha camps de concentració. Hi ha tants presoners que ni tan sols em varen poder dir qui ha allà dalt. En els camps passen coses terribles. Lamentablement no els puc dir res més.

—Qui són els culpables de les persecucions?

—Hi ha molts petits grups militars. En un poble per exemple, 2.000 catòlics foren obligats a marxar per culpa de les amenaces. Varen haver de sortir malgrat que l'alcalde i d'altres homes polítics diguessin que això no seria bo. No obstant, es du a terme una persecució sistemàtica dels catòlics.

Un refugiat musulmà es refugia en un convent antic

—Sap vostè quants catòlics han fugit de la seva diòcesi fins ara?

—Calculeu que fins ara han fugit uns 25.000 fidels. Esperem que tornin algun dia. Aquí encara hi ha un nombre semblant de persones.

—Com va el proveïment de la població i com van les coses a Banja Luka?

—La situació del proveïment és terrible. No tenim més possibilitats de rebre farina, sucre, oli, detergents i medicaments del servei de Caritas de Zagreb. He enviat vuit camions però

han estat segrestats. Comparativament, a Banja Luka, les necessitats són menys greus. Amb el bisbe ortodox serbi i el muftí, intentem fer quelcom tots junts a favor de la pau i de la tranquil·litat. El general de l'exèrcit serbi m'ha promès el seu suport. No obstant, gairebé tots els catòlics han estat acomiadats dels seus llocs de treball però això, de moment, no és massa greu perquè la producció industrial ha quedat de totes maneres paralitzada.

■ C.G.

Organitzacions Pro-Tercer Món, contra el retall pressupostari del govern en cooperació internacional

La Coordinadora d'Organitzacions no Governamentals de Cooperació per al Desenvolupament (ONGD) s'ha manifestat, a través d'un comunicat fet públic, en contra dels retalls pressupostaris anunciats en el ministeri d'Afers Exteriors que afectaran els programes d'ajuda i cooperació internacional que executa l'agència espanyola de Cooperació Internacional.

Per a la ONGD, "la Cooperació Espanyola està encara lluny de la mitjana comunitària i dels països del Comitè d'Ajut al Desenvolupament, de les quals organitzacions forma part. Entenem que la convergència amb Europa ha de donar-se no solament en equilibris macroeconòmics, sinó també en les polítiques que, com la de la cooperació per al desenvolupament, estan aplicant els altres països del nostre entorn".

Segons la Coordinadora, la mitjana governamental "és d'una absoluta inhumanitat si considerem que els esmentats programes d'ajuda i cooperació són destinats la majoria a accions per pal·liar els efectes de les catàstrofes i de les situacions d'emergència en les zones més pobres del nostre planeta".

■ E.P.

HIMNARI LITÚRGIC CATALÀ

Repertori d'himnes per a la celebració cantada de la Litúrgia de les Hores

Aquest nou llibre que tenim el goig d'ofrir-vos conté els himnes del Diurnal i d'altres de nova creació, tots ells musicats de manera digna i lloable per coneguts autors musicals. Aquests himnes constitueixen un ampli i enriquidor repertori per tots els temps litúrgics, per les celebracions solemnes o festives del santoral, així com per la litúrgia ferial.

De venda a les llibreries.

Format: 14x20 cms. 408 pàgines - Impres a dues tintes. Enquadernació Guaflex, amb dues tintes. P.V.P. (amb IVA): 2.350 ptes.

EDITORIAL REGINA, S. A.
Mallorca, 87 - 89 - 08029 Barcelona

La meva experiència d'Església amb el poble

"Fa més de 25 anys que vaig arribar a l'Uruguai. Eren temps d'un cert esplendor per al país: l'economia relativament forta, la societat democràtica, la mentalitat laïcista, la política bipartista... El poble tenia la convicció que els vendavaus que ja s'insinuaven en d'altres nacions d'Amèrica, no arribarien a les nostres platges. Això no obstant, arribaren. S'implantaren les dictadures militars o governs que ho eren "de facto". Tot Amèrica va passar a dependre del "nord". En els anys vuitanta, recuperació de les democràcies. Les economies estaven, malgrat tot, exhaustes. I ara, en la dècada dels noranta, cal dir que "el cost social" del desenvolupament gravita sobre el poble, cosa que crea grans interrogants sobre les seves possibilitats de futur i la seva legalitat moral.

Enmig de tot això, l'Església —i és bonic— amb el poble. Amèrica es redescobreix a si mateixa. També com a Església. Com les velles Esglésies d'Europa, també la d'Amèrica ha tingut la seva època constantiniana; com aquelles que tingueren els seus fundadors i reformadors, la d'Amèrica ha tingut els seus "profetes"; com les d'Europa tingueren els seus "concilis", la d'Amèrica té les seves "Conferències"; i com aquelles tingueren la saviesa

antiga de les seves Universitats, Amèrica té "la seva" teologia. Però per damunt d'aquesta rica diversitat, ens agermana una mateixa fe en el Pare: per la seva fidelitat, la sang dels màrtirs fecunda i reuneix, els dos continents.

Vull dir: a Amèrica no "s'assagen" teologies; s'intenta buscar la teologia per a l'home d'aquí i d'ara. Aquest esforç mereix atenció i valoració. Seria convenient —almenys prudent— revisar "l'espiritualitat" que hi ha al fons d'alguns moviments catòlics europeus que hi ha a Amèrica.

La "nova evangelització" —en profunda comunió amb la jerarquia— concedeix primacia a la Paraula de Déu que descobreix a l'home, el mateix home, el dignifica en l'amor del pare, l'agermana a Jesús i l'invita a lliurar-se dels "materials denigrants".

No vull parlar dels pobres. Ni n'hi ha; i molts. Però el que és important és deixar-se evangelitzar per ells. A ells els dec el fet de veure la vida d'una altra manera, entendre i estimar profundament la Bíblia, valorar els sacraments com a "signes eficaços". I, en la fe en Jesucrist, viure la unitat de l'Església.

■ Juan Masnou Cornet

Sacerdot de la OCSHA. Uruguai

C.A.F.

Avgda. Universitat, 27, pral.
Tel. 317 10 52

OFEREIX grups d'animació de la FE i a més, guitsara, excursions i convivències.

Per a NOIS i NOIES de 7 a 22 anys

Cada DISSABTE MATÍ

Residència Geriàtrica BON VIURE

Estem a Horta, en una torre amb jardí, alimentació adequada, calefacció, ascensor, sala repòs, control sanitari i teràpia humana. Estades per sempre, i per convalscentcies. Poques places. Tel. 427 44 53.

Homenatge popular al cardenal Jubany

Han passat dos anys del relleu del cardenal Jubany al front de l'arquebisbat de Barcelona. Rellevat de les seves responsabilitats pastorals com a arquebisbe, el cardenal ha seguit residint al seu domicili habitual de la Residència de Sant Camil i de la Santa Creu, d'Horta. No s'ha allunyat de Barcelona sinó que ha volgut ser un diocesà més entre nosaltres. Aquesta circumstància va deixar sense sentit un possible acte d'homenatge de comiat. Certament no calia acomiadar el qui seguia ací. Però va restar en el cor i en la consciència del poble el desig de dir-li públicament gràcies pels divuit anys passats regint la comunitat diocesana.

A totes les temptatives d'organitzar aquest acte—l'arquebisbe Carles ho havia proposat més d'una vegada— el cardenal Jubany sempre havia respost declinant-ne la celebració per les possibles connotacions que pogués tenir de comiat, quan ell, a un nivell diferent certament, però real, continuava al servei de l'Església diocesana i entre nosaltres. Finalment va trobar-se el camí que fes possible alhora donar compliment a la voluntat popular i aconseguir l'acceptació

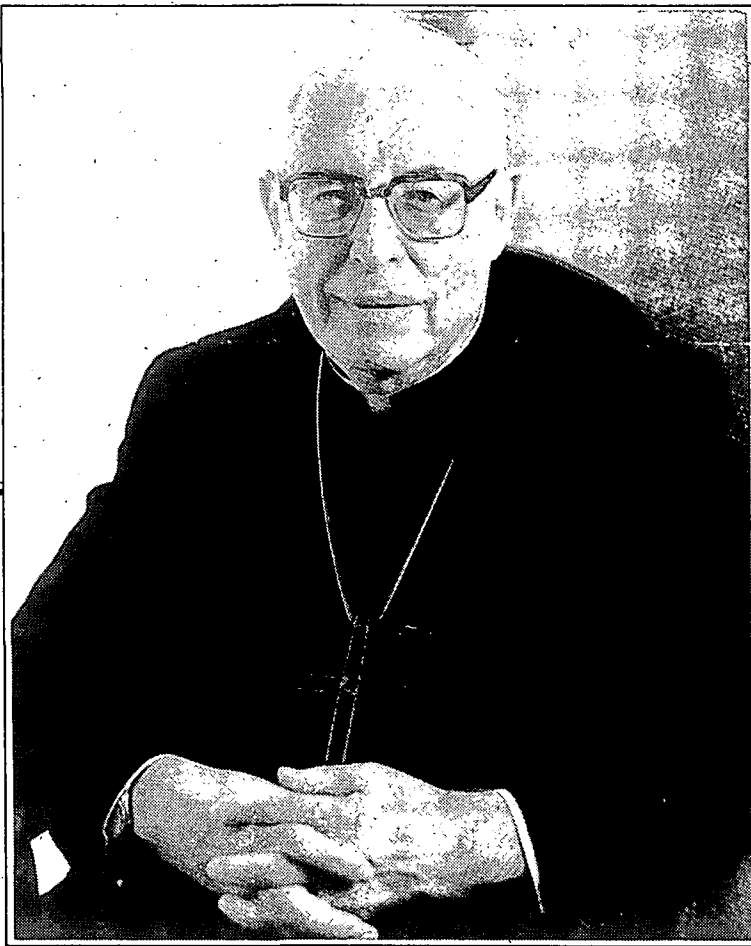
del cardenal: es prepararia una miscel·lània que recollís el pensament d'una colla de diocesans, principalment laics, sobre temes d'actualitat de la nostra cultura, que un cop editada es lliuraria al cardenal Jubany en un acte popular d'homenatge. Es constituí una comissió que posà mans a l'obra.

Ara el volum d'unes 700 pàgines, aplegant articles i estudis d'una setantena d'autors, encapçalats pel Molt Honorable president de la Generalitat i pel Rvdm. Sr. Arquebisbe de Barcelona, és a punt de sortir. Ha arribat l'hora, doncs, de fer presentació de la Miscel·lània al cardenal Jubany, que un cop assabentat de la realització del projecte ha accedit a acceptar-ne el que per, altra part, era cosa irreversible.

L'acte de lliurament de la MISCEL·LÀNIA EN HONOR DEL CARDENAL NARCÍS JUBANY I ARNAU, tindrà lloc, si a Déu plau, al Palau de la Música Catalana, el proper dia 29 d'octubre, festa de Sant Narcís i onomàstica del cardenal, a un quart de vuit del vespre. Tothom hi és convidat. Els subscriptors de la Miscel·lània rebran dues invitacions numerades per assistir a

l'acte del Palau i allí mateix podran retirar el volum corresponent contra lliurament del tiquet que en fer la subscripció se'ls va lliurar. Qui desitgi adquirir aquest llibre —que sols es distribueix per subscripció— poden omplir la butlleta adjunta i remetre-la a la secretaria de la comissió: Diputació, 231 - 08007 BARCELONA. També podrà adquirir-se la Miscel·lània —cas que n'hi hagi exemplars disponibles— a la sortida de l'acte del Palau de la Música Catalana del dia 29 d'octubre.

El programa de l'acte d'homenatge al cardenal Jubany ofereix dues parts que es complementen. La primera part serà de concert del Cor de Cambra del Palau de la Música Catalana, dirigit pel mestre Jordi Casas. La segona part serà un acte acadèmic en el curs del qual es farà lliurament al cardenal Jubany del primer exemplar de la Miscel·lània. Hi haurà parlaments de Mn. Josep M. Aragonès, en nom de la Comissió, del Rvdm. Sr. Arquebisbe Ricard M. Carles, del Molt Honorable Sr. President de la Generalitat i del Cardenal Narcís Jubany. Com a

Fa dos anys que va ser rellevat de les seves responsabilitats pastorals

cloenda el violoncel·lista Lluís Claret interpretarà "El cant dels ocells".

És amb molta il·lusió que diem a tots: Sou pregats d'assistir a l'acte d'homenatge que el nostre

poble tributarà al cardenal Narcís Jubany.

Comissió Pro Miscel·lània Cardenal Jubany

BUTLLETA DE COMANDA

Miscel·lània en honor del Cardenal Narcís Jubany i Arnau

Nom i cognoms: .....

Adreça: .....

Població: ..... C.P. ....

Telèfon: .....

Preu de l'obra:
3.000 ptes (IVA inclòs)

Data: .....

Signatura: .....

Forma de pagament
☐ Xec bancari adjunt

Adquiriu la "Miscel·lània en honor del Cardenal Narcís Jubany i Arnau".

Celebració de la Festa de la Mare de Déu del Pilar

Des de fa vuit anys els aragonesos residents a Barcelona celebren la festa de la seva Patrona, la Mare de Déu del Pilar, en la gran basílica de Santa Maria del Mar.

El dia 12 d'octubre, a les 10 del matí, nombrosos grups d'aragonesos i simpatitzants omplen el magnífic temple per seguir amb fe i amor la solemne Eucaristia en honor de la seva Patrona. Aquest acte és el més important de l'any, organitzat per aquest col·lectiu tan arrelat a Catalunya.

L'Eucaristia és gojosament concelebrada per tots els sacerdots aragonesos residents a Barcelona que hi poden assistir.

Dins de la cerimònia es fa la bonica i emotiva ofrena de flors a la Mare de Déu.

Els cants litúrgics són magistralment interpretats pels cors de les cases aragoneses de Barcelona, acompanyats per les seves magnífiques rondalles.

Aquest any una vegada més, les cases d'Aragó amb seu a Barcelona inviten a tots els seus veïns aragonesos i a tots els devots de la Mare de Déu del Pilar, a participar amb fervor i alegria en aquesta solemne Eucaristia, per així testimoniar el seu arrelament cristià i l'amor indestructible dels seus cors a la Santíssima Mare de Déu del Pilar, la seva Patrona.

CURS DE CREIXEMENT PERSONAL

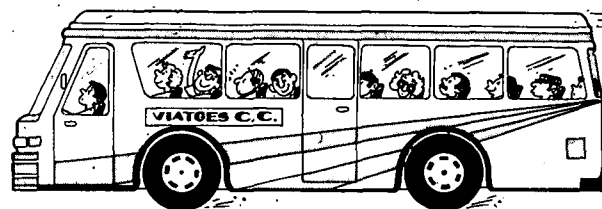
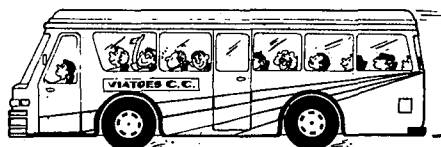
És un procés de recerca interior per descobrir quins mecanismes, quines defenses, quines manipulacions, conscients o inconscients, utilitzem en la relació amb nosaltres mateixos i amb els altres. Quan ho descobrim podem desenvolupar noves actituds i noves formes de relació que ens ajudaran a viure una vida més autèntica, més plena de sentit, més feliç.

Dirigit per Ana M. Pujol, A.T.S., formada en l'àrea del Comportament Humà i Relacions Interpersonals. Estudis de Teologia a la Facultat de Teologia de Catalunya.

DIES: Una sessió setmanal, des de novembre fins a juny. Per a més informació, truqueu-nos per telèfon o demaneu-nos una entrevista.

SESSIONS INFORMATIVES: Dimarts, 29 de setembre a les 11, 16 i 19 hores. Truqueu abans.

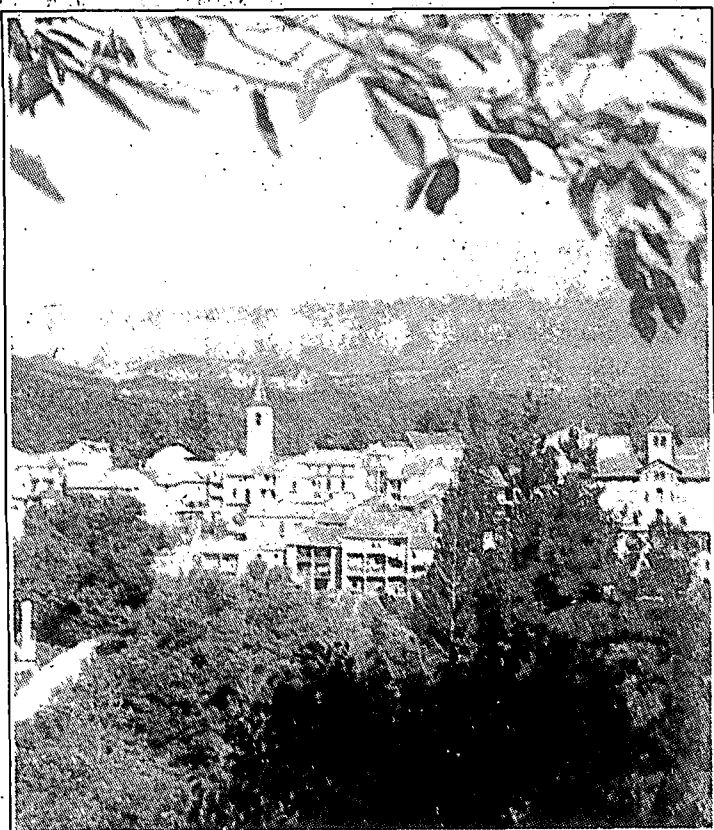
CENTRE DE CREIXEMENT PERSONAL
Gran Via, 690, pral. 2a. 08010 BARCELONA
Tel. 265 02 47 de 10 a 1

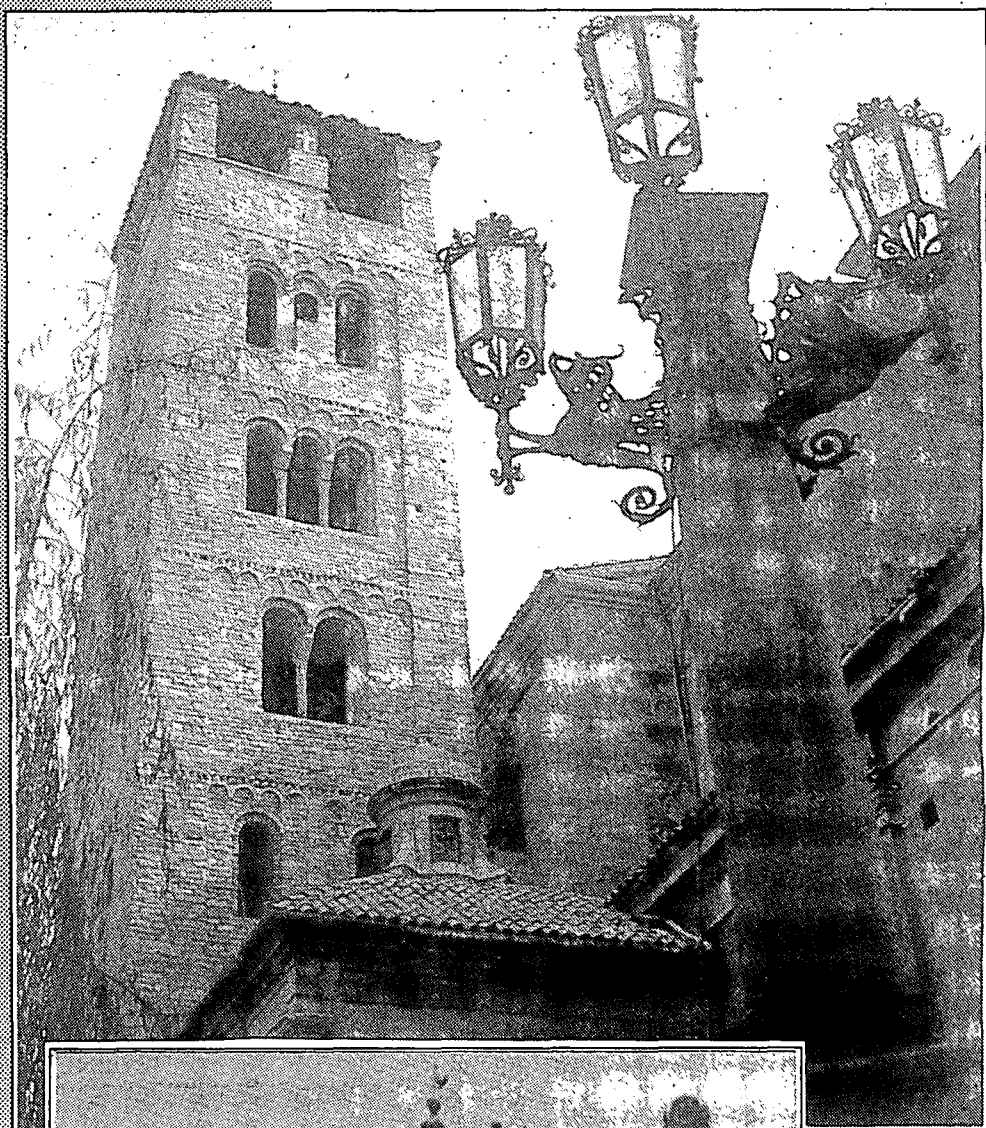
LXXXII Viatge Cultural

25 d'octubre de 1992

VISITAREM:
*Castellterçol,
Moià, Vic,
Folgueroles i
Viladrau*

Viladrau

Campanar
romànic de la
catedral de
Vic

L'església de
Folgueroles i el
monument a
Jacint Verdaguer.

Preu: 3.500 ptes., comprnent viatges, visites, propines, sorteig de llibres i dinar al restaurant. Sortida a les 8 en punt. Carrer de Balmes-València. Per reserves de places truqueu al tel. 215 27 84 Sra. Roser.

DINAREM
Restaurante
CORTALS DEL MIG
Tel. 972 - 868795
(Carretera de Sant Hilari
Sacalm)

Preguem als participants en els viatges culturals de CATALUNYA CRISTIANA, que assisteixin a la missa vespertina del dissabte, en els seus llocs de costum, ja que no podem garantir la tornada, en hora hàbil per complir el precepte dominical.

AVÍS La direcció del Viatge Cultural es reserva el dret d'anul·lar l'excursió i de modificar l'itinerari anunciat, durant el viatge, si les circumstàncies ho aconsellen.

Un transatlàntic que navegava pel canal de Suez aixecà un onatge tan fort i seguit, que va esclafar la llanxa "Mary Jones" contra el moll i la va fer naufragar. Durant vint anys, els seus tripulants havien repartit bíblies als navegants i als passatgers que esperaven entrar o sortir per Port Sa'id, rumb a tots els ports. Dos anys després de l'accident, la Societat Bíblica de Londres dedicà una altra embarcació, el 28 de setembre de 1955. Quan el "col·portor" Kaoustos encarregat de la nova llanxa acabà de parlar, una nena passà al davant i digué: "En aquest dia solemne, he vingut per representar la nena gal·lesa Mary Jones, perquè a causa del seu desig irresistible de tenir una Bíblia, ella va ser l'originadora de la nostra Societat Bíblica, ja fa més de cent-cinquanta anys."

tum en moltes famílies protestants.

Al cap de poc temps, Mary era capaç de recitar textos de l'Antic i del Nou Testament, i que ella recordava mentre treballava. Els primers versicles que memoritzà foren sant Mateu 7,1-12. Era una manera "d'endur-se'n la Bíblia a casa seva", com ella acostumava a dir.

Aleshores li vingué la dèria de tenir una Bíblia en llengua gal·lesa, com aquella que li deixaven llegir. Per tal de guanyar uns diners i poder adquirir-ne una, feia petites feines: recollia llenya, rentava roba de les veïnes i feia de "cangur".

Un bon dia, la senyora Evans li va regalar dues gallines i un pollastre. Així la Mary podria vendre ous que després la mateixa senyora Evans li comprava! Un altre dia trobà una bossa de cuir plena de monedes, al camí. Al cap d'una estona va veure com un home molt angoixat cercava quelcom en

No hi ha cap fotografia ni dibuix que representi Mary Jones. Aquesta joveneta abillada amb el vestit típic de Gal·les amb una edició moderna de la Bíblia gal·lesa a les seves mans i una casa pròpia del país, al darrera, podria donar-nos una idea acostada del nostre personatge (British and Foreign Bible Society, Londres)

La noieta que volia

tenir una Bíblia

Una cabana a la muntanya

Pels voltants de l'any 1790, la família Jacob i Molly Jones i la seva filleta Mary de sis anys, vivien en una cabana de Llanfihangel-y-Pennat, un llogaret voltat de muntanyes, al peu del majestuós Cadair Idris, del preciós País de Gal·les. Els pares feien de teixidors de llana, feina molt generalitzada en aquella contrada. La menuda donava menjar a les gallines, recollia els ous, i la mel i la cera del rusc que hi havia a la petita granja casolana. Tot els ajudava a viure austerament i sempre agraiats a Déu. A la vora del foc, el pare explicava les històries de coneguts personatges bíblics: els patriarques, Moisès l'alliberador d'Israel, el rei i poeta David, Jesús el Senyor, sant Pau testimoni de la fe... Puntualment, anaven a una església situada a la vessant d'un pujol, a vegades, fent camí a la llum d'una llanterna. Una cosa però, els amoinava: la Mary no sabia de lletra i, ella volia saber-ne per poder llegir la Sagrada Escripura, que tant li agradava.

Un parell d'anys més tard, el pastor anglicà Charles Thomas influït pel "revival" metodista i ajudat per uns col·laboradors i mestres, entre altres activitats culturals i socials, es dedicà a endegar les famoses escoles itinerants. N'organitzà una a Abergynolwyn, a tres quilòmetres i mig de la casa on vivien els Jones. Mary ja havia fet deu anys, i a partir de llavors, dia rera dia seguí les lliçons que impartia el seu mestre John Ellis. Quan va saber llegir, acceptà l'ofertament de la veïna, la senyora Evans, d'anar cada dissabte a llegir la Bíblia, i a prendre una tassa de te a casa seva. Els Evans eren pagesos benestants que tenien el costum de llegir i comentar l'Escriptura cada dia, com es cos-

uns matolls. Ella li preguntà si havia perdut aquella borsa. Aquell home era el cunyat del senyor Evans i a la bossa duia l'import d'una important operació comercial! De seguida l'obsequià amb una moneda que anà a parar a la guardiola de fusta que el seu pare li havia fet. Així, durant sis anys.

Tot just havia fet setze anys quan li va semblar que ja tenia prou diners per a comprar una Bíblia gal·lesa. Però les coses no eren tan fàcils com semblaven. Primer, va anar a veure el pastor William Huw el qual vivia a Llenchewd. El clergue li digué, no gaire convençut, que potser podria tenir-ne alguna el pastor Charles Thomas, que vivia a Bala. Mary Jones no s'ho pensà dues vegades. Caminà sola i descalça 30 quilòmetres des de la seva caseta a Llanfihangel-y-Pennat, passant pel rústec pas del Cadair Idris fins a Bala. Seguint tot el que li va dir Huw, aquella nit es va hostajar a la llar de David Edwards, predicador metodista, a Bala.

A trenc de l'albada del dia següent, Thomas va rebre amablement Mary acompanyada pel predicador. La resposta va ser decebedora: les poquíssimes bíblies de què disposava en aquells moments, les tenia totes compromeses feia temps i de cap manera no podia fer-se enrera. Tanmateix, el país vivia una situació molt delicada: els soldats de Napoleó estaven preparats per envair Anglaterra. Les fragates britàniques navegaven pel canal i en tota la costa de Kent es treballava per defensar-se de l'enemic. En tot el Regne Unit es respirava ambient de guerra. Com es podia pensar a estampar noves

edicions de la Bíblia?

Charles Thomas però, va quedar tan commogut pels plors, el sacrifici enorme i els coneixements bíblics de la noieta que, "va despullar un sant per vestir-ne un altre" i li va fer avinent una Bíblia en llengua gal·lesa.

Neix la Societat Bíblica de Londres

Malgrat la situació de pre-guerra, Thomas es va atrevir a proposar als seus amics de la Religious Tract Society(*), la creació d'una societat destinada a editar bíblies per al País de Gal·les. Mentre Thomas parlava amb la força que dóna l'entusiasme, el secretari de l'entitat londinenca Joseph Hughes encara va anar més lluny: suggerí que la nova societat tingués abast mundial, i que el preu dels llibres estigués per dessota del cost real. Era el desembre de 1802.

Al cap de dos anys d'estudi, preparació i recaptació de diners, es constituí formalment la Societat Bíblica Britànica i Estrangera, a l'històric carrer Bishopgate, núm. 123, de Londres, el 7 de març de 1804. El primer acord fou l'estampació de la Bíblia en llengua gal·lesa per a ús de les

Escoles Dominicals (=Catequesi). Era la versió dirigida pel bisbe anglicà William Morgan (1588), la qual havia unificat els parlars del nord i el sud de Gal·les, i que havia representat un element salvador de l'idioma.

Tan aviat com el carro que portava els llibres s'aturà a Bala (1806), tot el poble s'abocà entusiasmat i no en quedà ni un sol exemplar. Els camperols podien adquirir l'Escriptura molt bé de preu i se l'enduien per llegir-la en el temps de lleure. Tanmateix, hom podia veure els joves reunits llegint delectosament l'Escriptura.

Fidelitat

Mary que llavors es guanyava la

vida fent de teixidora, se'n alegrà en saber la fundació de l'entitat londinenca i la distribució de bíblies a Gal·les. Thomas Lewis jove ben plantat que també feia de teixidor, li anà al darrera i... es van casar. Se'n van anar a viure a Brynerug, prop de Towyn, un poble no gaire lluny de la casa dels pares de Mary. La nova situació familiar comportà canvis i noves responsabilitats. Foren pares de vuit fills encara que no tots arribaren a grans, però la nova família seguí fidel a Déu. El matrimoni estigué sempre amatent al desenvolupament i a les activitats de la Societat, amb els seus estalvis contribuïren a finançar les activitats bíbliques. Ellà donava tots els diners que guanyava de la venda de la mel i la cera que produïen les seves abelles i encara hi afegia algun modest estalvi. El marit deixà de fumar en pipa i la despesa diària de tabac era donada a la Societat. I també els filllets s'estaven d'alguna il·lusió per contribuir-hi voluntàriament. Quan el 1854, la Societat Bíblica va fer una recaptació especial per imprimir un milió de nous testaments en xinès, hom trobà una moneda d'argent a la borsa... una fortuna! Era una joiosa donació d'aquella nena que ja era mare i que va voler tenir una Bíblia i la va voler en llengua gal·lesa!

El 28 de desembre de 1866, nostre Senyor amorosament la va cridar a la Casa i la Mary s'adormí dolçament, a l'edat de vuitanta-dos anys. Abans però, donà la "seva Bíblia gal·lesa", la qual es pot veure en una vitrina a l'oficina central de la Societat Bíblica. Una nota manuscrita diu que la va adquirir l'any 1800, és a dir, quan tenia setze anys. En un sepulcre del petit cementiri de Brynerug una làpida escrita en gal·lès i anglès recorda que Mary Jones fou la pedra fundacional de la Societat Bíblica de Londres. "Després de morta encara parla."

Joan González i Pastor

(*) La Societat de Tractats Religiosos, fou fundada per un grup d'uns quaranta homes, convocats pel pastor George Burder, al Cafè Saint Paul, de Londres, el 7 de maig de 1799. L'objectiu era oferir literatura centrada en la Bíblia, presentada en forma d'opuscles, llibrets i revistes, en diversos idiomes.

Residència oberta a persones amb esperit cristià de la 3a. Edat

A. PALLEJÀ

Prov. de Barcelona

A 20 minuts de Barcelona la RESIDÈNCIA DE LA MARE DE DÉU DE LA MERCÈ I SANT FRANCESC, us ofereix:

Un ambient confessional catòlic. Capella. Assistència religiosa permanent.

Control mèdic. Zona enjardinada. Habitacions individuals i dobles. Calefacció.

Per a informació: Tel. 668 55 52.

Donem i demanem tota classe de referències.

Places limitades.

Informeu-vos a la vostra parròquia.

S'OFEREIX A.T.S.

Per consulta mèdica,
extraccions i
laboratori
Tel. 674 68 12

LA SARDANA I LA DANSA

Represa d'activitats

Després dels mesos d'estiu, tornen a regular-se els cicles de ballades de sardanes que durant l'any es fan a Barcelona.

Així els dissabtes al matí, tornem a gaudir del cicle "Ballem Sardanes", que organitza l'Ajuntament barceloní, amb la finalitat de portar la sardana a punts on és poc coneguda. Pensant en el desconeixement que puguin tenir de la dansa els sectors de públic on es fan les ballades, una colla sardanista, prèviament a les interpretacions de la cobla, dóna classes pràctiques de com ballar la sardana.

Un altre cicle reprès, és el de l'Obra Sardanista "Violetes del Bosc", dels dissabtes a la tarda, al Pla de la Catedral. El dia 19, aquest cicle va presentar una ballada extraordinària, amb dues cobles, com homenatge pòstum al que va ser entusiasta sardanista i col·laborador de les "Violetes", Emilià Serres i Dilme.

Tornant als dissabtes al matí, hi ha també un cicle al Portal de l'Àngel, que promou la firma Galerias Preciados, amb la cobla Mediterrània. Interromput en els mesos d'estiu es va reprendre el dia 26 de setembre.

Les ballades del diumenge a la tarda, a la plaça de Sant Jaume, i dels divendres al vespre, al Parc de l'Espanya Industrial, també han tingut alteracions els mesos d'estiu, però ara ja es desenvolupen amb tota normalitat.

Com a compensació a les interrupcions dels cicles, Barcelona ha comptat amb audicions de sardanes presentades per les festes majors de Gràcia, Sants i Poblenou. De manera que, a la pràctica, el sardanista ha pogut gaudir la dansa catalana, a l'estiu i a Barcelona, sense interrupcions o, en tot cas, només amb canvis d'ubicació.

■ Josep Ventura

Atorgat per l'Institut d'Estudis Catalans

XII Premi "Josep Puig i Cadafalch"

Convoca: Institut d'Estudis Catalans

Lliurament dels treballs: Institut d'Estudis Catalans. C/. del Carme, 47. Tel. (93) 318 55 16. 08001 Barcelona.

Resum de les bases: Aquest premi s'atorgarà a un treball d'investigació o a una tesi doctoral sobre arqueologia o història de l'art de les terres catalanes.

Podran optar-hi obres inèdites o bé publicades durant els darrers cinc anys, que no hagin estat premiades en concursos anteriors o subvencionades per l'Institut o per una altra institució.

Les obres inèdites, d'extensió no inferior a 50 folis, es presentaran enquadrades i mecanografiades a doble espai.

Els treballs es lliuraran per triplicat, amb les indicacions següents: nom, adreça i telèfon de l'autor, i premi a què aspira l'obra.

Jurat: L'Institut d'Estudis Catalans farà l'adjudicació del premi a proposta d'una ponència formada per tres membres designats per la Secció Històrico-Arqueològica.

Termini de presentació de treballs: 31.12.92.

Veredict: 15.03.93.

Lliurament dels premis: 22.04.93.

Dotació: 500.000 Ptes.

El Beato Josemaría Escrivá de Balaguer y el Padre Vallet

Una greu calumnia basada en tres mentides (semblarien el somni d'un malalt, convertit en "memòries") i divulgada en FOLLETOS PALABRA, nº 6, desfà el Pare Antoni Sospedra y Buyé amb l'equilibri de la història veritadera.

Col·lecció "Documentos de Historia CP. CR" - IV
28 pàgines; format 17 per 24 cms. - Preu 265 ptes.,
IVA inclòs

DISTRIBUIDORA BALMES.

Una iniciativa de l'Escola de l'Esplai

Programa de formació en Educació Ambiental

Una nova Educació Ambiental, base de la formació d'infants, joves i adults, per tal que esdevinguin persones capaces de reflexionar, analitzar i resoldre totes les qüestions ambientals que es plantegin: aquesta és l'opció del Programa d'Educació Ambiental que l'Escola de l'Esplai presenta de nou després de l'èxit de la convocatòria de la primera part del programa realitzada el curs passat.

El Programa vol ser una resposta a la manca de capacitat de l'home per aprendre a mirar el seu entorn, a la dificultat d'extendre la realitat que l'envolta, i a la complexitat creixent de les problemàtiques ambientals, i s'adreça a mestres, monitors, persones que treballen en equipaments o accions d'educació ambiental o perso-

nes que estiguin interessades a dedicar-se a aquestes tasques.

L'oferta del Programa d'Educació Ambiental de l'Escola de l'Esplai de Barcelona, força oberta i flexible, permet l'adaptació a les necessitats específiques de cadascú, per la seva estructuració en forma de mòduls i monogràfics que poden cursar-se independentment.

Les 250 hores de formació del Programa complet incorporen continguts com ara Conceptes Bàsics d'Ecologia, els Equipaments i Recursos d'Educació Ambiental, la Pedagogia Ambiental, l'Home i el Medi; i es completen amb monogràfics com els de Geografia de Catalunya, Ecosistemes al Nostre Abast, Activitats Esportives a la Natura, un curs Bàsic d'Excursionisme, i una estada de formació en un C.P.I.E.

del Pirineu francès, que permetrà als alumnes entrar en contacte amb una experiència capdavantera a Europa en temes d'Educació Ambiental.

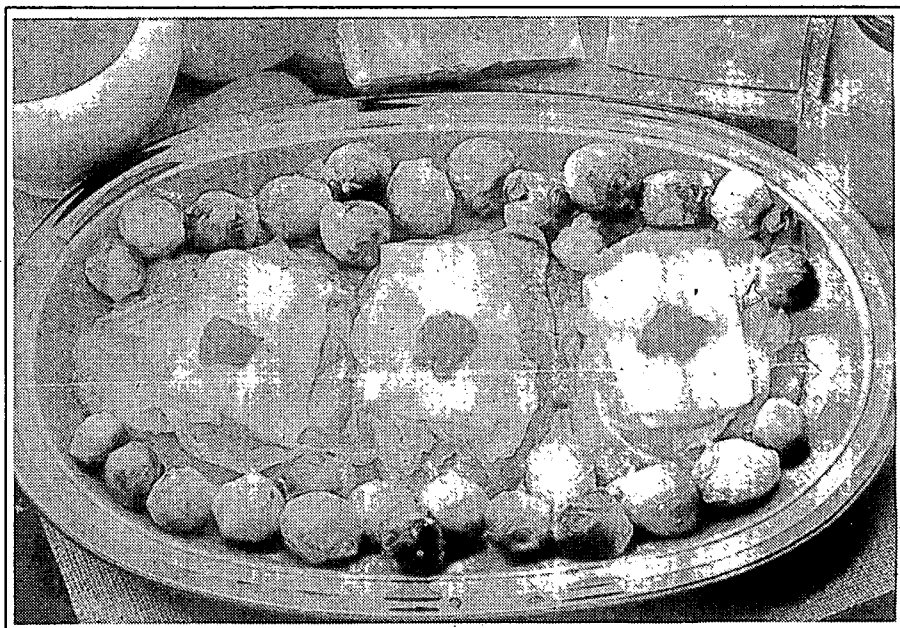
Es tracta doncs, de contribuir a la formació de persones capaces d'entendre el seu paper i la seva funció a la terra, integrades en el medi i que vetllin pel seu coneixement, millora i protecció.

La realització del Programa dóna dret al lliurament d'un **Certificat d'Educació Ambiental**, i està en tràmit d'obtenció d'un Diploma atorgat per l'**Institut Català de Noves Professions de la Generalitat de Catalunya**.

Per a més informació i inscripcions cal adreçar-se a l'Escola de l'Esplai de Barcelona. c/. Numància 149-151. 08029 Barcelona. Tel. (93) 410 16 02.

CUINA

Escalopes de vedella a la bolonyesa (quatre persones)

INGREDIENTS:

- 4 filets de vedella no molt grans
- 4 talls de pernil dolç de la mateixa mida que els filets
- 4 talls de formatge emmental, 1 ou, sal, pebre
- 4 cullerades de salsa de tomàquet, 50 gr. de farina
- 50 gr. de farina de galeta, oli per fregir, 1dl. de vi blanc sec

ELABORACIÓ:

Salpebreu els filets de vedella, enfarineu-los, espoleu perquè salti l'excés de farina, passeu-los per ou batut i després pel pa ratllat, pressionat amb la palma de la mà perquè quedi ben adherit.

Escalfeu l'oli en una paella antiadherent, daurau els filets de vedella, lentament, per ambdós costats. Retireu-los i deixeu-los escorrer sobre paper absorbent. Col·loqueu-los en una platja que pugui anar al for, poseu a sobre de cada filet un tall de pernil dolç i una de formatge, sobre el formatge una cullerada de pure de tomàquet, regueu-ho tot amb vi blanc, tapeu la platja i poseu-la al forn preescalfat a 170°C fins que es fongui el formatge.

Serviu els filets acompanyats d'una guarnició de verdures cuites o d'amanida.

■ Maria Teresa Dachs

Llibres

Recull d'articles

Acaba de sortir "Un pessic d'utopia", el tercer dels llibres de Ferran Blasi i Birbe publicats per Edicions Rondes, que recull articles apareguts en català a diversos diaris i revistes del nostre país, que ofereixen un ventall complet de consideracions sobre els aspectes ètics de la convivència humana.

Dels altres dos de la trilogia —*El temps d'una pausa* i *Al pas dels dies*— va dir un crític gironí: "El seu mètode és aplicar el seu *objectiu* a una insignificança, la *fotografia* amb precisió, i l'anàliza des d'una saviesa inusual, passejant-se damunt

la notícia, amb uns comentaris que, partint d'un aparent no-res, fan que s'esbadelli el cor de l'home en un *xequeig* d'humanisme, de fe i de sentir somrient i serè de la vida".

Aquestes paraules valen també per a "Un pessic d'utopia", tant si es tracta d'insignificances com de temes de pes específic major, que sempre són tractats, però, amb l'agilitat de periodista, quan pren el pols a l'actualitat més viva.

El llibre s'obre amb un Pròleg de Sebastià Auger, que destaca dues de les facetes de la personalitat de l'autor, les de jurista i de periodista, i les relaciona amb un dels "fets diferencials" de Catalunya: la llengua, tot recordant que per a Duran i Bas, l'essència d'un poble es manifesta en la llengua i el Dret. També hi remarca

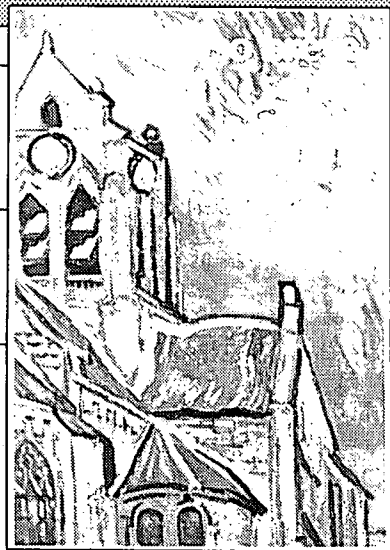

que el títol del llibre "Un pessic d'utopia" li evoca "Blanquerna", l'obra optimista i utòpica de Ramon Llull, que contempla com un viu paradigma de les tasques vitals de Blasi.

● E.R.

Ferran Blasi i Birbe. "Un pessic d'utopia". Edicions Rondes.

José Ramón Pérez Arangüena.
Curso breve sobre la Iglesia.
Ed. Palabra

La doctrina de l'Església

"*Estima Déu qui estima l'Església*". Aquesta rotunda frase del comú patrimoni cristià expressa una fina saviesa, una veritat de fe. Però estimar l'Església també implica sempre entre d'altres coses, preocupar-se per conèixer la seva doctrina. I el repte de la recristianització de la societat augmenta la urgència que aquesta preocupació penetri en el cor de tots els catòlics. Doncs bé, la idea de facilitar-los tan saludable inquietud ha presidit l'elaboració d'aquest llibre.

L'Església, els Sagraments i la Doctrina social—com declara el seu títol—són els tres grans blocs que s'hi aborden, escollits del riquíssim dipòsit doctrinal que Crist va deixar a la seva Església. De l'actualitat i importància d'aquestes que-

stions per als cristians actuals en dona excel·lent prova la insistent reiteració amb què han estat tractats, tant pel Concili Vaticà II com pel papa Joan Pau II.

Adreçat als fidels corrents, aquest llibre és Curs, i Curs breu, perquè va sorgir de la necessitat sentida d'exposar aquells temes doctrinals de forma metòdica, ordenada i clara, a la vegada que sense excessius tecnicismes ni prolixitats. És així com aconsegueixen ser assequibles a una gran part dels cristians i contribueixen a la seva formació. Entenem que el ràpid esgotament de les dues primeres edicions corrobora d'alguna manera la correcció d'aquests plantejaments.

● E.P.

De recerca en Humanitats i
Ciències Socials a la comarca
de la Selva

II Premi
"Josep Moragues"

Convoca:

Centre d'Estudis Selvatans i Consell Comarcal de la Selva
Lliurament dels treballs:

Secretaria del premi "Josep Moragues"

Arxiu Històric Comarcal

C. de l'Ave Maria, 5 bis. Tel. (972) 84 21 46

17430 Santa Coloma de Farners (La Selva)

Resum de les bases:

Aquest premi té per finalitat promoure la recerca en humanitats i ciències socials sobre l'àmbit territorial històric de la comarca de la Selva, i és convocat biennalment.

Poden optar-hi estudis elaborats individualment o bé en equip, sempre que siguin inèdits i no hagin rebut altres premis o ajuts econòmics.

Es valoraran preferentment els estudis d'abast més general, com a mínim superior a una sola població.

Extensió: de 150 a 200 folis, inclosos apèndix, gràfics, fotografies, gravats, mapes, etc.

Els treballs s'acompanyaran d'una síntesi breu d'estudi, on es farà constar la metodologia emprada i qualsevol altra dada que es consideri d'interès.

Els treballs es presentaran per triplicat, mecanografiats a doble espai i per una sola cara.

S'hi adjuntaran les dades de l'autor o autors: nom, adreça i telèfon.

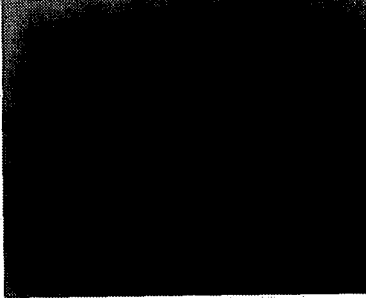
Termini de presentació de treballs: 29.05.93

Veredict: El veredict del Jurat i l'acte de lliurament es faran públics a través dels mitjans de comunicació durant el segon semestre de 1993.

Dotació:

300.000 Ptes. i posterior publicació de l'obra guanyadora.

Anthony de Mello s.j.
CRIDA A L'AMOR

Editorial Claret

"Crida a l'amor"

Aquest llibre ofereix profundes meditacions que volen ajudar a evadir-nos de la presó dels nostres condicionaments i alliberar-nos de les fórmules que ens impedeixen de veure la realitat. Meditacions que ens fan adonar que, per a atènyer la Veritat, no ens calen formulacions doctrinals, sinó un cor que renunciï a totes les "programacions" i a l'egoisme; un cor que no hagi de protegir res i que no ambicioni res: un cor, per tant, lliure i valent. Aquestes meditacions posen en dubte algunes teories acceptades comunament, tals com: "només pots estimar quan et sents molt estimat per algú", etc.; i van plenes d'afirmacions enigmàtiques, com per exemple: "només pots estimar quan estàs sol"; "l'amor és, l'amor no pretén res", etc. Mello ens aboca al misteri de l'amor.

● E.C.

Anthony de Mello, s.j. Crida a l'amor. Editorial Claret

La moral humana i cristiana

Retos Morales en la Sociedad y en la Iglesia pretén descriure la situació per la qual travessa la moral en la societat i en l'Església.

Amb la paraula **reptes** es refereix a les dificultats que s'originen en el moment de plantejar el debat i els interrogants sobre temes fonamentals.

Des d'un enfocament progressista de la genuïna moral tant humana com cristiana, l'autor, Marciano Vidal distingeix en l'obra tres blocs temàtics: — La moral en la societat actual; — La moral en l'Església actual; — Focus d'atenció en la sensibilitat moral actual.

Marciano Vidal és professor ordinari en la Universitat pontifícia Comillas (Madrid) i a l'Institut Superior de Ciències Morals (Madrid). Imparteix classes, com a Professor invitat, en l'Acadèmia Alfonsiana (Roma). Ha publicat en l'Editorial Verbo Divino: *Para conocer la ética cristiana* (1992) y *Diccionario de ética teológica* (1991). Su magna obra és *Moral de actitudes* (Editorial PS) que en quatre volums, ha sortit fa poc totalment refosa.

● E.V.

Marciano Vidal. Retos morales en la sociedad y en la Iglesia. Ed. Verbo Divino.

PRIMERA DIVISIÓ

D. CORUÑA, 3 - REAL MADRID, 2

Camp: Riazor. 23.000 espectadors.
Àrbitre: Marín López (Riojano)
Coruña: Liaño; López Recarte; Djukic; Ribera (Aldana, 31 m.); Albistegui; Nando; Fran; Mauro Silva; Mariano. Claudio (Mújica, 86 m.) y Beбето.
Real Madrid: Jaro; Sanchís (Alfonso, 66 m.); Rocha; Nando; Lasa; Michel; Hierro; Prosinecki; Villarroja; Zamorano y Luis Enrique.

SPORTING GIJÓN, 1 - BARCELONA, 1

Camp: El Molinón. 30.500 espectadors.
Àrbitre: Jiménez Moreno (Las Palmas)
Sporting Gijón: Ablanado; Arturo; Abelardo; Muñiz; Pablo; Ivan; Iordanov (Scotto, 87 m.); Oscar; Emilio; Ceta y Manjarín.
Barcelona: Zubizarreta; Ferrer; Guardiola; Koeman; Nadal; Bakero (Juan Carlos 54 m.); Goikoetxea; Stoichkov; Laudrup; Amor y Begiristain (Eusebio, 62 m.).

ESPAÑOL, 2 - RAYO VALLECANO, 2

Camp: Sarrià. Alrededor de 25.000 espectadors.
Àrbitre: Ramos Marco (Castilla-León).
Español: Emilio; Kuznetsov (Komeiev, 30 m.); Cuesta; Galiamin; Moj; Mino; Eloy; Escaich (Lardín 70 m.); Fonseca; Francisco y Urbano.
Rayo Vallecano: Toni; Cota; Momparlet; Miguel; Paco; Josete; Riesco (Argenta, 80 m.); Pablo; Polster; Calderón (Javi, 54 m.) y Visnjic.

LOGROÑÉS, 1 - OSASUNA, 1

Camp: Las Gaunas. Alrededor de 6.500 espectadors.
Àrbitre: Gómez López. (Murciano).
Logroñés: Lopetegui; Iturrino; Gutiérrez; Cleber; Dulce; Abadía; Martín; Poyatos; Moreno (Juanma 65 m.); García Pitarich (Eraña, 78 m.) y Linde.
Osasuna: Roberto; Arozarena; Pepín; Larraínzar II; Spasic; Merino (José Mari, 87 m.); Martín González; Pascual; Sánchez Jara, Urban y Kosecki (Aguila, 33 m.).

ATL MADRID, 2 - BURGOS, 0

Camp: Vicente Calderón. Unos 19.000 espectadors.
Àrbitre: Rodríguez Martel (Canario).
Atl. Madrid: Abel; Alfredo; López; Juanito; Solozábal; Toni; Manolo; Schuster; Vizcaino (Aguilera, 58 m. y Donato 69 m.); Sabas y Luis García.
Burgos: Elduayen; Bengoechea; Boerenbach; Olaizola; Lito; Luis Fernando; Limperger; Del Val; Edu; Balint y Fenoll (Loren, 45 m.).

VALENCIA, 1 - REAL SOCIEDAD, 0

Camp: Luis Casanovas. Alrededor de 40.000 espectadors.
Àrbitre: Pajares Paz (Extremeno).
Valencia: González; Quique; Boro; Roberto; Camarasa; Leonardo; Arroyo; Ibáñez; Fernando; Eloy (Alvaro, 88 m.) y Penev.
R. Sociedad: Yubero; Fuentes; Océano; Larrañaga (Pikabea, 67 m.); Alaba; Lumbleras; Imaz (Uría, 54 m.); Aguirre; Guruceta; Carlos Xavier y Kodro.

REAL ZARAGOZA, 0 - CELTA DE VIGO, 0

Camp: La Romareda. Alrededor de 18.000 espectadors.
Àrbitre: Núñez (Madrileño).
Zaragoza: Cedrún; Belsué; Aguado; Sergi; Esteban; García Sanjuán (Poyet, 68 m.); Franco; Brehme; Mateut (Juliá, 45 m.); Pardeza y Moisés.
Celta: Cañizares; Otero; Salinas; Juric; Gil; Vicente; Engonga; Ratkovic; Aguirrechú (Salillas, 46 m.); Gudelj y Salva (Vilanova, 62 m.).

GOLEJADORES

Amb 5 gols: Stoichkov (*Barcelona*), Suker (*Sevilla*) y Beбето (*Coruña*)
Amb 3 gols: Futre (*Atl. Madrid*), Begiristain (*Barcelona*), Ciganda (*Bilbao*), Carlos (*Oviedo*), Zamorano (*Real Madrid*) Balint (*Burgos*) y Claudio (*Coruña*)
Amb 2 gols: Baquero (*Barcelona*), Escaich, Fonseca y Korneiev (*Español*), Zalazar (*Albacete*), Luis García y Manolo (*Atl. Madrid*)

CÁDIZ, 0 - OVIEDO, 2

Camp: Ramón de Carranza. Alrededor de 8.000 espectadors.
Àrbitre: Riera Morro (Balear).
Cádiz: Barbodic; Raúl (Milanko, 65 m.); Carmelo; Stimac; Oliva; Mateos; Quino; Barla; Arteaga; Fali y Kiko.
Oviedo: Viti; Cristóbal; Gorriarán; Luis Manuel; Jerkan; Rivas; Vinyals; Gracan; Pirri; Lacatus (Jankovic, 83 m.) y Carlos (Berto, 83 m.).

ALBACETE, 1 - TENERIFE, 0

Camp: Carlos Belmonte. Unos 10.000 espectadors.
Àrbitre: García Aranda (Madrileño).
Albacete: Unanua; Coco; Santi; Geli; Oliete; Catali; Pinilla; Chesá (Antonio Carlos, 77 m.); Rommel (Antonio, 65 m.); Zlazar y Menéndez.
Tenerife: Manolo; Toni; Paqui; Torrecilla; Redondo; Del Solar; Alexis (Berges, 86 m.); Chano; Pizzi; Felipe y Estebaranz (Pier, 75 m.).

ATHLETIC DE BILBAO, 2 - SEVILLA, 1

Camp: San Mamés. Alrededor de 41.000 espectadors.
Àrbitre: Soriano Aladrén (Madrileño).
Ath. Bilbao: Valencia; Lacabeg; Andrinúa; Tabuenca (Luke, 60 m.); Larrazábal; Estibariz; Urrutia; Guerrero; Mendiguren; Valverde y Ciganda.
Sevilla: Unzué; Diego; Prieto; Martagón; Rafa Paz; Marcos; Simeone; Bango; Monchu; Maradona (Cortijo, 72 m.) y Conte (Miguelo, 83 m.).

RESULTATS PRIMERA DIVISIÓ

Cádiz-Oviedo.....	0-2
Español- R. Vallecano.....	2-2
Zaragoza-Celta.....	0-0
Ath. Bilbao-Sevilla.....	2-1
Logroñés-Osasuna.....	1-1
Valencia-R. Sociedad.....	1-0
D. Coruña-R. Madrid.....	3-2
Albacete-Tenerife.....	1-0
Sp. Gijón-Barcelona.....	1-1
Atl. Madrid-Burgos.....	2-0

PRÓXIMA JORNADA

OVIEDO - ATL. MADRID
R. VALLECANO - CÁDIZ
CELTA - ESPAÑOL
SEVILLA - ZARAGOZA
OSASUNA - ATH. BILBAO
R. SOCIEDAD - LOGROÑÉS
R. MADRID - VALENCIA
TENERIFE - D. CORUÑA
BARCELONA - ALBACETE
BURGOS - SP. GIJÓN

PRÓXIMA JORNADA

BADAJOS - R. MADRID
COMPOSTELA - CASTELLÓN
SESTAO - SABADELL
MALLORCA - FIGUERES
LUGO - MARBELLA
ATHLÉTIC - RÁcing
VALLADOLID - BETIS
PALAMÓS - EIBAR
BARCELONA "B" - LLEIDA
VILLARREAL - MÉRIDA

SEGONA DIVISIÓ "A"

LLEIDA, 3 - PALAMÓS, 0

Camp: Camp d'Esports. Alrededor de 3.000 espectadors.
Àrbitre: Hernández Velasco (Castellano-leonés).
Lleida: Ravnic; Jaime; Virgilio; Benhalima; Txema (David tras el descanso); Gonzalo; Palau; Rubio; Bartolo (Bernal, 64 m.); Gracia; Sigüenza.
Palamós: Raúl; Horcajada; Núñez (Hidalgo, 60 m.); Manchado (Lima, 55 m.); Luis Martín; Vilches; Jordi; Orejuela; Ballina; Mijic y Alfaro Moreno.

MÉRIDA, 1 - BARCELONA "B", 3

Camp: Estadio Municipal. Unos 5.000 espectadors.
Àrbitre: Alfonso Álvarez (Andaluz).
Mérida: Férrez; Fernández Cuesta; Echevarría (Quero, 76 m.); Tamayo; Salguero; Pascual Sanz; "Mágico" Díaz; Parada; Naixes (Paquito, tras el descanso); José Ángel y Aquino.
Barcelona "B": Angoy; Alex; Juli; Delgado; Tomás; Vucevic; Maqueda; Sergi; Ekulen; Carreras (Nacho Castro, 76 m.) y Christiansen.

SABADELL, 0 - COMPOSTELA, 1

Camp: Nova Creu Alta. Alrededor de 4.500 espectadors.
Àrbitre: Pardo del Burgo (Navarro).
Sabadell: N'Kono; Manolo García; Andrés; Añón; Uceda (Tarsi, 80 m.); Priego (Moragues, 81 m.); Masnou; Ricardo; Barbra; Borge y Tudor.
Compostela: Docobo; Juan (Victor, 80 m.); Tocomal; Modesto; Bellido; Tono; Nacho; Fabiano; Bodelón; Maure (Cortés, 67 m.) y Maric.

FIGUERES, 1 - SESTAO, 2

Camp: Estadi Municipal. Unos 3.500 espectadors.
Àrbitre: Miró Pastor (Valenciano).
Figueres: Ferrer; Comas; Alejo; Gratacós; De Quintana (Edel, tras el descanso); Márquez; Valentín; López (Marín, 55 m.); Stajodinovic; Urbietta y Vera.
Sestao: Andonegui; Eleder; Mújica; Bustinza; Izaguirre; Fuentes; Carmona (Ibarrondo, 60 m.); Azpiazu; Aitor II; Yuste (Ballastegui, 82 m.) y Mósca.

ATLÉTICO MARBELLA, 1 - MALLORCA, 0

Camp: Estadio Municipal. Alrededor de 7.000 espectadors.
Àrbitre: Puentes Leira (Gallego).
Marbella: Leal; Esteban; Armando; Loren; Ollas; Chupi (Jaime, 58 m.); Tilico; Chaparro; Juric (Chirri, 70 m.); Villa y Pacheta.
Mallorca: Stelea; Serer; Chema (Sácares, 55 m.); Fradera; Julián; Sala; Stisic; Pedraza (Soler, 39 m.); Gálvez; Milojevic y Vidal.

RESULTATS SEGONA DIVISIÓ

Castellón-Badajoz.....	2-1
Sabadell-Compostela.....	0-1
Figueres-Sestao.....	1-2
Marbella-Mallorca.....	1-0
Racing-Lugo.....	3-2
Betis-Athletic.....	1-1
Eibar-Valladolid.....	1-2
Lleida-Palamós.....	3-0
Mérida-Barcelona.....	1-3
R. Madrid-Villarreal.....	1-0

GOLEJADORES

Amb 6 gols: Christiansen (*Barcelona*)
Amb 4 gols: Maqueda (*Barcelona*), Punisic (*Castellón*)
Amb 3 gols: Gracia (*Lleida*), Suances (*Bilbao*) y Alcañiz (*Villarreal*)
Amb 2 gols: Sergi y Vucevic (*Barcelona*), Márquez (*Figueres*), Ballina (*Palamós*), Borge (*Sabadell*), Kukleta y Gabino (*Betis*), Broochin (*Badajoz*), Fabiano (*Compostela*)

PRIMERA DIVISIÓ

	CASA					FUERA					PTOS.	CLASSIFICACIÓ								
	E	P	G	GF	GC	G	E	P	GF	GC		F	C	J	G	E	P	GF	GC	P
D. Coruña	0	0	3	7	3	2	0	0	5	1	1	1	5	5	0	0	12	4	10	+4
Barcelona	0	0	2	6	2	1	2	0	6	3	0	3	5	3	2	0	12	5	8	+4
Sp. Gijón	3	0	0	1	1	2	0	0	4	1	1	1	5	2	3	0	5	2	7	+1
Zaragoza	1	0	2	3	1	0	2	0	1	1	1	2	5	2	3	0	4	2	7	+1
Valencia	1	0	2	3	1	0	2	0	2	2	0	0	5	2	3	0	5	3	7	+1
Atl. Madrid	0	1	2	6	6	1	1	0	4	2	0	1	5	3	1	1	10	8	7	+1
Ath. Bilbao	0	0	3	8	4	0	0	2	0	2	0	1	5	3	0	2	8	6	6	
Celta	1	0	1	1	0	1	1	1	1	2	2	1	5	2	2	1	2	2	6	+2
Real Madrid	0	0	2	6	0	0	1	2	3	5	2	0	5	2	1	2	9	5	5	+1
Osasuna	1	0	1	5	2	0	2	1	2	3	0	0	5	1	3	1	7	5	5	+1
Oviedo	1	0	1	3	2	1	0	2	2	2	2	0	5	2	1	2	5	4	5	+1
Sevilla	0	1	1	4	3	1	1	1	6	6	1	0	5	2	1	2	10	9	5	+1
Cádiz	2	1	0	2	4	1	0	1	3	3	1	1	5	1	2	2	5	7	4	-2
R. Vallecano	1	0	1	2	1	0	1	2	4	7	1	2	5	1	2	2	6	8	4	
Tenerife	1	1	0	1	3	1	0	2	5	4	1	0	5	1	1	3	6	7	3	-1
Logroñés	1	1	1	2	2	0	0	2	1	5	1	0	5	1	1	3	3	7	3	-3
Español	1	2	0	4	7	0	1	1	3	4	2	3	5	0	2	3	7	11	2	-4
Albacete	0	2	1	5	6	0	0	2	0	6	0	2	5	1	0	4	5	12	2	-4
Burgos	0	1	1	4	3	0	0	3	1	9	1	0	5	1	0	4	5	12	2	-2
R. Sociedad	0	2	0	1	4	1	0	2	2	6	1	0	5	1	0	4	3	10	2	-2

SEGONA DIVISIÓ "A"

	CASA					FUERA					PTOS.	CLASSIFICACIÓ								
	E	P	G	GF	GC	G	E	P	GF	GC		F	C	J	G	E	P	GF	GC	P
Castellón	0	0	3	7	2	1	1	0	2	1	0	0	5	4	1	0	9	3	9	+3
Lleida	1	0	2	6	2	1	1	0	1	0	1	0	5	3	2	0	7	2	8	+2
Marbella	1	0	2	4	2	1	1	0	3	2	0	1	5	3	2	0	7	4	8	+2
Racing	0	0	3	6	2	1	0	1	1	2	1	0	5	4	0	1	7	4	8	+2
Barcelona B	1	0	1	9	2	2	0	1	6	3	0	1	5	3	1	1	15	5	7	+3
Mallorca	0	0	2	3	0	1	1	1	4	4	1	0	5	3	1	1	7	4	7	+3
Betis	1	1	1	5	3	1	1	0	2	0	1	0	5	2	2	1	7	3	6	
Mérida	1	1	1	2	3	1	0	1	3	2	2	0	5	2	1	2	5	5	5	-1
R. Madrid	1	0	2	4	2	0	0	2	1	3	0	0	5	2	1	2	5	5	5	-1
Valladolid	1	1	0	0	1	1	2	0	3	2	0	0	5	1	3	1	3	3	5	+1
Sabadell	0	2	1	2	3	1	0	1	2	3	0	0	5	2	0	3	4	6	4	-2
Sestao	0	2	0	1	4	2	0	1	3	2	0	1	5	2	0	3	4	6	4	
Compostela	0	1	1	1	1	1	0	2	2	5	1	1	5	2	0	3	3	6	4	
Palamós	0	1	1	1	2	0	2	1	2	5	0	0	5	1	2	2	3	7	4	
Villarreal	1	0	1	3	2	0	1	2	1	9	1	1	5	1	2	2	4	11	4	
Athletic	0	1	1	5	3	0	1	2	2	4	1	2	5	1	1	3	7	7	3	-1
Badajoz	1	1	0	1	3	1	0	2	4	5	1	0	5	1	1	3	5	8	3	-1
Lugo	2	0	0	0	0	0	0	3	3	6	0	2	5	0	2	3	3	6	2	-2
Figueres	0	2	1	5	5	0	0	2	1	5	0	1	5	1	0	4	6	10	2	-4
Eibar	0	2	1	3	4	0	0	2	0	5	1	1	5	1	0	4	3	9	2	-4

televisió

Programació de l'11 al 17 d'octubre de 1992

TV
3

DIUMENGE, 11

09.15 Sardanes
09.30 Chup super 3
12.30 El Show de Jerry Lewis
13.00 Amor a primera vista
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 El trànsit
15.00 James Bond Junior
15.35 Tarda de cine: «El Cid»
18.40 La doble vida d'en Henry
19.15 Magnum (D)
20.00 Gol a gol
20.30 Telenotícies - El temps
21.05 30 minuts
21.45 Perry Mason
23.15 Allò, allò!
23.40 T/N Última hora
23.45 Polèmic

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

09.15 Harmonia
09.30 Planeta terra
11.10 La guerra dels sexes
12.35 El meu carrer
13.05 La successora (D)
14.00 T/M comarques
14.05 Telenotícies Migdia-El temps
15.15 Bona cuina
16.35 Paradise
17.55 Chup super 3

19.20 De què vas!

21.00 Telenotícies - El temps

DILLUNS, 12

10.25 Nena bonica
11.50 A cor obert
13.35 Veïns (D)
15.25 Desitja'm sort
16.10 El meu carrer (D)
17.25 Roseanne
19.50 Ruïna total
20.20 Bona cuina
21.10 Betes i films
21.55 Partalla: «Nit de por»
23.45 Telenotícies nit
00.10 Canal 12 (D)

DIMARTS, 13

10.25 Nena bonica
11.50 A cor obert
13.35 Veïns (D)
14.25 El medi ambient
15.20 Desitja'm sort
16.05 El meu carrer (D)
17.15 Roseanne
17.50 Club super 3
19.50 Ruïna total
20.20 Bona cuina
21.10 Mister Bean
21.35 Amor a primera vista
23.05 A dreta llei (D)
23.50 Telenotícies nit

00.20 Brigada mòbil de Xicago

DIMECRES, 14

10.25 Nena bonica

11.50 A cor obert
13.35 Veïns (D)
14.25 El medi ambient
15.25 Desitja'm sort
16.05 El meu carrer (D)
17.15 Roseanne
17.50 Club super 3

19.50 Ruïna total

20.20 Bona cuina

21.10 Julie

21.30 Cinema 3: «Moscou-Nova York»

23.35 Telenotícies nit

24.00 Portaavions

DIJOUS, 15

10.25 Nena bonica
11.50 A cor obert
13.35 Veïns (D)
14.25 El medi ambient
15.20 Califòrnia
16.05 El meu carrer (D)
17.15 Roseanne
17.50 Club super 3
19.50 Ruïna total
20.20 Bona cuina
21.10 Quico
21.40 El joc del segle
23.15 Actual
00.05 Telenotícies nit
00.30 Hotel Fawty

DIVENDRES, 16

10.25 Nena bonica
11.50 A cor obert
13.35 Veïns (D)
14.25 El medi ambient
15.20 Califòrnia
16.05 El meu carrer (D)

17.50 Club super 3

20.20 Bona cuina

21.00 Polèmic

22.55 Pel·lícula: «Equus»

01.15 Telenotícies nit

01.20 Cinema de mitjanit: «El contacte»

DISSABTE, 17

09.15 Sardanes
09.30 Club super 3
12.30 El show de Jerry Lewis
13.00 El joc del segle
14.30 Telenotícies - El temps
15.00 Bona cuina
15.05 Chup Super 3
15.35 Tarda de cine: «L'orca Namu»
17.15 Betes i films
18.00 Mira què diu el nen
18.25 Simon i Simon
19.15 Katts i gos (D)
19.40 L'espantacells i la Sra. King (D)
20.30 Telenotícies
21.05 El sorteig lotoshow
21.15 Això és massa
22.05 Cine nit: «Perfect»
00.20 Cinema de mitjanit: «Els secrets de la Cosa Nostra»

TV
2

DIUMENGE, 11

08.00 Cadena de las Américas
08.45 **TESTIMONIO**
09.00 Concierto de la ONE en las Naciones Unidas
10.30 **TIEMPO DE CREER**
11.00 **LA MISSA**
12.10 El mejor deporte
15.00 Documentos: V Centenario
16.00 Documental: Expo 92
17.00 Tendido cero: toros
20.00 L'informatiu cap de setmana
20.15 Línea 900
20.45 V Centenario
21.45 Llamadas a medianoche
22.30 Gran concierto de Puerto Rico: Homenaje a Rafael Hernandez
01.00 Especial cine: «Juego para dos» — «Cabeza de Vaca»

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

14.00 Ciudad fronteriza
19.00 Falcon Crest
20.00 L'informatiu vespre

DILLUNS, 12

07.30 Cadena de las américas
11.00 La película de la

mañana

12.30 Pase dos

13.30 Dibujos animados

14.30 Atac i gol

15.00 Cifras y letras

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 Perlas del Melodrama

18.00 Mundo de fieras

19.30 El mejor deporte

20.30 La barberia

21.00 Aquellos maravillosos años

21.30 Los Simpson

22.00 La estrella es... América

00.00 Redacción informativa

00.30 No se bailar

01.00 Cine club

DIMARTS, 13

08.00 Cadenas de las

américas

11.00 La película de la

mañana

12.30 Línea 900

13.30 Dibujos animados

14.30 Barcelona retalls

15.00 Estudio estadio

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 La 2 en corto

17.00 Tendido cero:

Toros

20.30 El mejor deporte

22.00 La Ley de los Angeles

23.00 Treinta y tantos

00.00 Redacción informativa

01.00 Cine club

02.30 Telediario

internacional

DIMECRES, 14

08.00 Cadena de las américas

11.00 La película de la

mañana

13.00 Tendido Cero

13.30 Dibujos animados

14.30 Portes de Catalunya

15.00 Cifras y letras

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 La 2 en corto

20.00 El mejor deporte

11.45 Conèixer Europa

23.00 Estudio estadio

00.00 Redacción informativa

00.30 Alicia

01.15 Cine club

02.30 Telediario

internacional

DIJOUS, 15

08.00 Cadena de las américas

11.00 La película de la

mañana

14.30 Contrapunt

15.00 Cifras y letras

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 Perlas del melodrama

18.00 Mundo de fieras

20.00 El mejor deporte

22.00 Jueves cine

00.00 Redacción informativa

00.30 Metropolis

01.00 Cineclub

03.00 Telediario

internacional

DIVENDRES, 16

08.00 Cadena de las américas

11.00 La película de la

mañana

12.30 Todo terreno

13.00 Más vale prevenir

13.30 Dibujos animados

14.30 135 escons

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 Perlas del melodrama

18.00 Mundo de fieras

20.30 Atac i gol

22.00 Off cinema

02.00 Telediario

internacional

DISSABTE, 17

08.00 Cadena de las

américas

11.00 Parlamento

12.00 El mejor deporte

15.00 Cifras y letras

15.30 El angel

16.25 La isla del tesoro

16.30 Cine paraíso

18.30 Belleza y Poder

20.00 L'informatiu cap de

setmana

20.20 Promocions

22.00 Programa especial

00.30 Noche de humor

01.15 Opera

canal
33

DIUMENGE, 11

12.05 **SIGNES DELS TEMPS**
13.00 Esports
19.55 Star Trek, la nova generació
20.45 Thalassa
21.30 Gol a gol
23.30 Sputnik concert
00.25 Els cliptoman
00.30 Informe mundial CNN

ESPÀIS FIXOS

DE DILLUNS A DIVENDRES:

17.00 Gradus, ara pot
17.30 Universitat oberta
17.55 Victor
18.10 Veïns
19.00 Hoquei patins
20.30 Tot l'esport
22.00 Les notícies del 33-El temps
00.45 Els cliptoman

DILLUNS, 12

16.50 Informació agrària
21.00 Cent per cent futbol
22.30 El temps
22.50 Em cridava, el senyor?
23.45 Anys de tendresa
00.25 La dimensi desconeguda

DIMARTS, 13

16.50 Informació agrària
19.00 Planeta terra
19.55 Més enllà del 2000
20.50 Bàsquetmania
21.38 Sorteig super 10
21.45 Mil paraules
22.15 Scanner
23.10 Tres catorze setze
23.55 Estudi 8

DIMECRES, 14

16.50 Informació agrària
19.00 Planeta terra

19.55 Ciència

20.05 Personal i intransferible

20.50 Esports Show

21.38 Sorteig Loot 6/49

21.43 Mil paraules

22.15 60 minuts

23.10 Max Headroom

00.35 Una caseta al camp

DIJOUS, 15

16.50 Informació agrària

19.00 Planeta terra

19.55 Vibria

20.05 Personal i intransferible

20.50 Motor a fons

21.38 Sorteig Super 10

21.43 Mil paraules

22.15 La nit del cinema al canal

33-Informatiu cinema

22.40 La nit del cinema al canal 33:

«Benvinguts a Los Angeles»

00.35 Curt metratge

DIVENDRES, 16

16.50 Informació agrària

19.00 Planeta terra

19.55 **SIGNES DELS TEMPS**

20.50 Futbol 94

21.43 Mil paraules

22.15 L'imperdible Parks Lewis

22.40 Sputnik total

23.35 Sputnik Cliptobroquil

00.05 Mister Ed

DISSABTE, 17

12.00 Els cliptoman (E)

12.20 Zona V

12.50 Sputnik total

13.50 Sputnik Cecilia

14.20 Perfils de la natura

15.10 Més enllà del 2000

15.55 Esports

20.00 Futbol

22.00 Flash notícies 33

22.05 Temporada de teatre:

«Operation Fu»

23.30 Jazz & Co

00.25 Els cliptoman

00.35 Informe Mundial CNN

TV
1

DIUMENGE, 11
 07.30 Informe semanal
 08.30 Para nosotros
 09.45 La corona mágica
 12.05 Un, dos, tres
 14.25 Mira que bonitas
 15.00 Telediario-1
 15.35 El príncipe valiente
 16.00 Sesión de tarde:
 «Grandes amigos»
 17.45 La hora Warner
 18.50 Ahora o nunca
 19.55 Compañeros de clase
 20.25 Menos lobos
 21.00 Telediario-2
 21.30 La película de la semana
 23.30 En portada
 00.00 Noticias
 00.05 Colón y la era del
 descubrimiento
 01.00 La gran galería
 02.00 Patrimonio cultural de la
 humanidad

ESPAIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
 07.35 Para nosotros
 09.45 Destino

10.00 Avance telediario
 10.05 Generaciones
 12.10 Avance telediario
 12.10 Cristal
 13.05 Magazine territorial
 13.30 El menú de cada día de
 Karlos Arguiñano
 14.00 L'Informatiu migdia
 15.00 Telediario-1
 15.30 Abigail
 20.25 Sin vergüenza
 21.00 Telediario-2

DILLUNS, 12
 09.35 Avance telediario
 11.30 Taller mecánico
 14.25 No te rías que es peor
 15.00 Telediario
 16.25 Pasa la vida
 17.45 Para nosotros
 19.30 Tiempos difíciles en el
 planeta tierra
 20.25 Sin vergüenza
 21.30 El precio justo
 23.20 Brigada central II
 00.30 Telediario
 00.50 La gran galería
 01.50 Cine 92.

DIMARTS, 13
 09.35 Avance telediario
 11.30 Taller mecánico
 12.05 Cristal
 14.25 No te rías que es peor
 16.25 Pasa la vida
 17.45 Para nosotros
 20.00 Tiempos difíciles para el
 planeta tierra
 20.25 Sin vergüenza
 21.30 Objetivo indiscreto
 22.10 Sesión de noche
 23.45 El autoestopista
 00.10 Telediario-3
 00.30 **TESTIMONIO**
 00.35 Grandes músicos
 01.35 Cine 92
 03.30 Cine de medianoche

DIMECRES, 14
 09.35 Avance telediario
 11.30 Taller mecánico
 12.05 Cristal
 14.25 No te rías que es peor
 16.25 Pasa la vida
 17.50 Para nosotros
 19.30 Tiempos difíciles para el
 planeta tierra

20.25 Sin vergüenza
 21.30 Cine etiqueta negra
 00.10 Telediario-3
 23.35 El hijo de la isla
 00.30 Patrimonio cultural de la
 humanidad
 01.25 Cine 92

DIJOUS, 15
 09.35 Avance telediario
 11.30 Taller mecánico
 12.05 Cristal
 14.25 No te rías que es peor
 16.25 Pasa la vida
 17.50 Para nosotros
 19.30 Tiempos difíciles para el
 planeta tierra
 20.25 Sin vergüenza
 22.15 El primer juego
 00.50 Semblanzas
 01.45 Cine 92

DIVENDRES, 16
 09.35 Avance telediario
 12.05 Cristal
 14.25 No te rías que es peor
 16.25 Pasa la vida
 17.50 Para nosotros

19.25 Tras la pista del crimen
 20.25 Sin vergüenza
 21.30 Un, dos, tres.
 00.00 Crónicas del mal
 00.30 Telediario-3
 00.45 Cine de medianoche
 02.35 Cine 92

DISSABTE, 17
 07.30 Grandes músicos
 08.30 Para nosotros
 09.00 **ULTIMAS PREGUNTAS**
 11.30 Hora Raffaella
 14.10 El sábado cocino yo
 14.30 Los primeros de la 1ª
 14.30 Las chicas de oro
 15.00 Telediario-1
 15.30 Delfy y sus amigos
 16.00 Sesión de tarde y aventura
 17.25 Club Disney
 19.35 Telecomedia
 20.10 El hijo de la isla
 21.20 Informe Semanal
 22.20 Viendonos
 00.00 Noticias
 00.05 Alucine
 01.35 El precio justo

antena
3

DIUMENGE, 11
 08.00 La llamada del oeste
 08.30 Furia
 08.50 Capitán Power
 09.20 Archie y Sabrina
 09.35 La guardería del domingo
 11.00 Caza submarina
 11.30 El hombre de los seis
 millones
 12.30 Peyton Place
 13.00 Polvo de estrellas I
 14.30 Salvados por la campana
 14.55 Noticias
 15.30 Especial cine
 17.00 El coche fantástico
 18.00 Pasiones inmortales
 20.00 El supergordo
 21.00 Noticias
 21.30 La identidad de Bourne
 22.30 Noche de lobos

ESPAIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
 07.30 La guardería
 09.30 Viva la salud
 10.45 Cara sucia
 11.30 Vivir, vivir
 12.30 Santa Barbara
 13.30 Supermarket
 15.00 Noticias
 17.33 La merienda

20.30 Noticias
DILLUNS, 12
 07.00 Noticias
 14.00 Bonanza
 15.30 Telecine: «Lo que el viento
 se llevó»
 19.30 Especial Scarlett

21.00 La película del lunes
 23.00 Nuevo programa
 00.30 Noticias
 01.00 Cine para el recuerdo:
 «Caso cerrado»

DIMARTS, 13
 07.00 Noticias
 14.00 Bonanza
 15.30 Telecine: «Julia y celacanta»
 17.30 La merienda
 18.30 Nuevas películas
 19.30 La ruleta de la fortuna
 20.00 Mi hermana Sam
 20.30 Al ataque
 22.15 Película del martes
 00.45 Noticias
 01.15 Enfrentado con la ley
 02.00 Cine de madrugada: «El
 perro de Satán»

DIMECRES, 14
 07.00 Noticias
 14.00 Bonanza
 15.30 Telecine: «Los angeles
 perdidos»
 17.30 La merienda
 18.30 Luz de luna
 19.30 La ruleta de la fortuna
 20.00 Mi hermana Sam
 21.00 La película del miércoles

23.00 La escena del crimen
 00.30 Noticias
 00.30 Debate
 01.00 Cine de madrugada: «Mi
 marido se divierte»

DIJOUS, 15
 07.00 Noticias
 14.00 Bonanza
 15.30 Telecine: «Ramon el
 mejicano»
 17.30 La merienda
 18.30 Ohara
 19.30 La ruleta de la fortuna
 20.00 Mi hermana Sam
 21.00 Serie
 22.00 Farmacia de guardia
 22.30 De tu a tu
 00.00 Noticias
 00.30 En el calor de la noche
 01.30 Cine de madrugada: «La
 leyenda de los ocho
 Samurais»

DIVENDRES, 16
 07.00 Noticias
 15.30 Telecine: «Belizaire
 rebelde»
 17.30 Aquellos maravillosos
 años
 18.30 El coche fantástico

19.30 La ruleta de la fortuna
 20.00 Mi hermana Sam
 21.00 Quédate con la copla
 22.30 Película
 00.00 Noticias
 00.15 La clave

DISSABTE, 17
 07.30 Festival de dibujos
 animados
 09.30 La guardería
 11.00 Caza submarina
 11.30 Tundercats
 12.00 Los gladiadores de
 America
 13.00 Centímetros cúbicos
 14.00 Jeans and rock and roll
 14.30 Salvados por la campana
 15.00 Noticias
 15.30 Widget
 16.00 ¿Dónde está Wally?
 16.30 Al ataque
 18.00 La identidad de Bourne
 20.00 Mi hermana Sam
 20.30 Noticias
 21.00 Gran cine: «La leyenda
 del indomable»
 00.00 Cine de noche: «El hombre
 de las películas»
 01.45 Cine de madrugada: «La
 vida en un bloc»

tele
5

DIUMENGE, 11
 07.10 Entre hoy y mañana
 07.30 La extraña pareja
 08.00 Superguay domingo
 10.30 Presing catch
 11.00 Vivan los compis
 11.30 Vip guay
 12.00 Matinal de cine
 14.00 Campeones previos
 15.00 Entre hoy y mañana
 15.30 Cine fiesta
 17.30 Tarzán
 18.00 Xuxa park
 19.00 Gran pantalla TV
 20.45 Vivian los novios
 21.30 Querida Concha
 00.15 Entre hoy y mañana
 00.40 Canción triste de Hill
 Street
 01.30 Madrugada Pop
 02.15 Petrocelli

ESPAIS FIXOS
DE DILLUNS A DIVENDRES:
 07.10 Entre hoy y mañana
 07.30 La extraña pareja
 08.00 Desayuna con alegría
 09.30 Vacaciones en el mar
 10.20 Entre platos anda el juego
 12.35 «María de Nadi»
 13.20 «...A mediodía alegría»
 13.50 Tres son mogollon
 14.20 Queridos padres
 15.00 Entre hoy y mañana
 15.30 Las dos Dianas
 17.45 Super Guay
 20.58 Telecupón
 21.05 La loba herida

DILLUNS, 12
 10.50 Cine corazón
 16.20 Se acabó la fiesta
 19.45 Hablando se entiende la basca

20.15 Su media naranja
 22.00 Vivan los novios
 22.45 Todo por dinero
 23.30 Campeones
 00.30 Entre hoy y mañana
 00.55 Madrugada de cine
DIMARTS, 13
 10.50 Cine corazón
 16.20 Se acabó la fiesta
 19.45 Hablando se entiende la basca
 20.15 Su media naranja

22.00 Vip 92
 00.20 Entre hoy y mañana
 00.45 Hablando se entiende la gente
 01.45 Mannix

DIMECRES, 14
 10.50 Cine corazón
 13.30 Los Ropper
 16.20 Se acabó la fiesta
 19.45 Hablando se entiende la basca
 20.15 Su media naranja
 22.00 Cine 5 estrellas

00.30 Entre hoy y mañana
 00.55 Noche de miedo
 02.30 Pase por caja
DIJOUS, 15
 10.50 Cine corazón
 13.50 Los Ropper
 16.20 Se acabó la fiesta
 19.40 Hablando se entiende la basca
 20.15 Su media naranja
 22.00 Amor, humor y música
 23.45 Humor cinco estrellas

00.30 Entre hoy y mañana
 00.45 Pressing Boxeo
 01.55 Dos contra el crimen: «Una
 vez más con energía»

DIVENDRES, 16
 10.50 Cine corazón
 13.50 Los Ropper
 16.20 Se acabó la fiesta
 19.45 Hablando se entiende la
 basca
 20.15 Su media naranja
 22.00 Sensación de vivir
 22.55 Melrose place
 23.50 Hooperman
 00.20 Entre hoy y mañana
 00.45 Hablando se entiende
 la gente
 01.45 Starsky y Hutch
 02.35 F.B.I.

DISSABTE, 17
 07.10 Entre hoy y mañana
 07.30 La extraña pareja
 07.45 Telebuten
 10.30 Presing catch
 11.00 Vivan los compis
 11.30 Vip guay
 12.00 La quinta marcha
 13.00 Telecinco, ¿Digame?
 15.00 Sandokan (dibujos
 animados)
 15.30 Cine fiesta
 17.30 Tarzán: «Cuevas
 sagradas»
 18.00 A fuerza de cariffo
 19.00 Gran pantalla TV
 20.30 La loba herida
 22.00 Noche de acción
 00.00 El millonario
 00.45 Entre hoy y mañana
 02.25 El gran Chaparral: «El
 león duerme»

EMISSIONS RELIGIEUSES

TV1

Dissabte

09.00 *Ultimas preguntas*

TV2

Diumenge

08.45 *Testimonio*
 10.30 *Tiempo de creer*
 11.00 *La Missa: amb la participació de l'Schola Gregoriana de
 Barcelona, dirigida per Joan-Maria Aragonès.*

CANAL 33

Divendres

19.55 *Signes dels temps: amb un reportatge d'aproximació a la
 presència dels catalans en l'evangelització d'Amèrica, i el
 comentari evangèlic d'Armand Puig, a més de l'entrevista, el
 recull informatiu i la conversa.*

Diumenge

12.05 *Signes dels temps (repetició)*

Donarem notícia de les altres emissions religioses, tant de
 ràdio com per televisió, que ens siguin comunicades

GENERALITAT DE CATALUNYA

Cap a Europa

La Generalitat és conscient que els ciutadans de Catalunya no tenen prou informació sobre el procés d'unificació europea i el Tractat de Maastricht, i es proposa millorar aquest coneixement.

LA FEINA BEN FETA NO TÉ FRONTERES

L'entrada en vigor del mercat interior europeu posa a l'abast de **les nostres empreses** el primer mercat internacional.

Els nostres professionals podran establir-se i exercir la seva professió en tota la CEE, i **els nostres universitaris i investigadors** tindran més oportunitats. Però al mateix temps les empreses i els professionals, els serveis i els productes de la resta de països comunitaris podran entrar lliurement a Espanya.

Per tant, la nova situació exigeix un esforç de formació i de qualitat, tant per part de les empreses com per part dels professionals.

Per facilitar aquest esforç, la Generalitat ha posat en funcionament, ja fa anys, un conjunt d'organismes que hi donen suport:

- El CIDEM, que té cura de captar

capitals estrangers, de fomentar la implantació de tecnologia adequada i d'assessorar sobre la normativa europea (Eurofinestreta).

- El COPCA, orientat especialment a la **promoció de les exportacions**, arreu del món i especialment a Europa, on ja hi ha 10 oficines de representació de Catalunya.

- El Consorci de **Promoció Turística**, que té per missió la promoció arreu d'aquest important capítol de l'economia catalana.

- El Patronat Català pro-Europa, que informa i treballa per l'**adequació de Catalunya a Europa** i defensa els interessos catalans a Brussel·les.

- L'Oficina de **Cooperació Científica i Educativa** amb la CEE, del Departament d'Ensenyament.

Per progressar, Catalunya ho haurà de fer amb Europa.

CATALUNYA★UN PAÍS★D'EUROPA

LITÚRGIA / CULTURA

SUPLEMENT DE CATALUNYA CRISTIANA

Nº
78

L'ESGLÉSIA CELEBRA

➤ a cura de PIETAT CAMPMAJÓ

11 d'octubre. Diumenge XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera 2R 5:14-17; Salm 97; segona 2 Tm 2:8-13; tercera Lc 17:11-19.

12 d'octubre. Dilluns. La Mare de Déu del Pilar. Lectures: Primera 1 Cr 15:3-4.15-16; 1-2 (o bé: Fets 1:12-14); Salm 26; segona Lc 11:27-28.

13 d'octubre. Dimarts de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera Ga 5:1-6; Salm 118; segona Lc 11:37-41.

14 d'octubre. Dimecres de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera Ga 5:18-25; Salm 1; segona Lc 11:42-46.

15 d'octubre. Dijous. Sta. Teresa de Jesús. Lectures: Primera Sir 15:1-6; Salm 88; segona Mt 11:25-30.

16 d'octubre. Divendres de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera Ef 1:11-14; Salm 32; segona Lc 12:1-7.

17 d'octubre. Dissabte de la setmana XXVIII de durant l'any. Lectures: Primera Ef 1:15-23; Salm 8; segona Lc 12:8-12.

18 d'octubre. Diumenge XXIX de durant l'any. Lectures: Primera Ex 17:8-13; Salm 120; segona 2Tm 3:14-4:2; tercera Lc 18:1-8.

Litúrgia de les Hores

Setmana 4

Diumenge: Tot propi.

Dilluns: La Mare de Déu del Pilar. Festa.

Dimarts: De fèria.

Dimecres: De fèria.

Dijous: Sta. Teresa de Jesús, verge i dra. de l'Església. Festa.

Divendres: De fèria.

Dissabte: St. Ignasi d'Antioquia, bisbe i màrtir. Memòria obligatòria.

Diumenge: Tot propi.

CALENDARI

Diumenge, 11 d'octubre. XXVIII de durant l'any. La Mare de Déu del Remei. Stes. Soledat Torres Acosta, fdra. i Plàcida, vgs.

El sol surt a les 5.58 i es pon a les 5.17. —Hora solar.

Festa major a Flaçà.

Dilluns, 12 d'octubre. La Mare de Déu del Pilar. St. Sraffi, cfr. i Sta. Domnina, mr.

Festa major a Cistella, Rosselló, St. Feliu de Llobregat, i Vilaplana del Camp.

Dimarts, 13 d'octubre. Sts. Eduard, rei; Gener, Marçal i Florenci, mrs.

Dimecres, 14 d'octubre. Sts. Calixt I, p. mr.; Evarist, mr. Sta. Fortunata, mr.

Dijous, 15 d'octubre. Sta. Teresa de Jesús, dra. fundadora i St. Brú, b. mr.

Festa major a Avinyonet del Penedès i Sta. Llogaia de Terri.

Divendres, 16 d'octubre. Stes. Eduvigis, vda.; Margarida M. Alacoque, vg. Sts. Florentí, b. i Galderic, llaurador.

Dissabte, 17 d'octubre. Sts. Ignasi d'Antioquia, b. mr.; Víctor, mr. i St. Rodolfo, mjo.

Diumenge, 18 d'octubre. XXIX de durant l'any. La Mare de Déu de la Bonanova, Sts. Lluc, evangelista; Just, nen, mr. i Sta. Trifònia.

Festa major a Alàs i Ulldecona.

D'ACÍ I D'ALLÀ

*I si l'ajudéssim
una mica?*

➤ PERE CAMPÀS BONAY *Monestir de L'Estany*

Una catequista deia a un grup d'infants allò que l'Esperit Sant fa al cor de les persones: —L'Esperit sant fa que estimem el pare i la mare; ens fa estimar també els qui no ens estimen; fa que preguem el Pare del cel. Quan jo us parlo de Jesús, l'Esperit m'ajuda".

Una nena que restava calladeta i captava la lliçó, digué: —"Veig que l'Esperit Sant té molta feina ¿voleu dir que no l'hauríem d'ajudar nosaltres una mica?"

Edita: *Fundació Catalunya Cristiana*

8 d'octubre de 1992

Maria Santpere i Hernáez

Era alta, ben sovint volava alt i en ple vol de Barcelona a Madrid, a mig camí del cel, mentre dormia, va acomiadar-se de la vida. Fou el passat dia 23 de setembre. Amb el nom artístic de Mary Santpere, aconseguí ser una artista molt popular, alternant les actuacions artístiques en teatre, revistes, comèdies, varietats, espectacles musicals, cine, ràdio i televisió a Catalunya, arreu de l'Estat i l'estranger.

Mary Santpere tenia a la sang l'ambient de la faràndula, sentia vivament l'escenari, ambdues condicions heretades dels seus pares, els actors Josep Santpere i Rosa Hernáez que formaren en el Paral·lel barceloní una companyia de revista de llarga projecció. Rere els anys també ella aconseguí fer-se un lloc en el Paral·lel junt amb el conegudíssim Alady, amb qui va formar una parella còmica insuperable.

Com tants i tants concitadants nostres, jo els havia vist representant la tradicional farsa del "Tenorio", pel temps de Tots Sants, i l'enginy improvisat, els acudits plens de gràcia i les paròdies

ocurrents, feien la distracció del públic a qui transmetien un sa optimisme.

La Mary va ser una artista genial, plena de naturalitat, de sensibilitat, de comunicació vers el proïsme, de servei a l'alegria del viure, però també dins l'artista habitava la dona forta, la catalana sempre treballadora, la persona que mai no va refusar d'actuar —fins i tot sense estipendis— en asils, hospitals i llocs de gent desvalguda on la seva presència era tothora molt estimada.

Va fer també els seus "gags" en el Circo Price, dels empresaris Feijoo i Castilla, adaptant-se perfectament a les feines de la pista amb personalitat i domini de les tècniques circenques. Passà quasi vint anys amb les exitoses revistes de Joaquim Gasa, amb alternances a Madrid, Barcelona i altres ciutats. Al cinema potser va fer papers secundaris, però el seu físic i la seva expressivitat dominaven, de bon tros, qualsevol escena.

Passada la contesa civil del 36, quan amb el país, derrotat la nostra parla fou objecte d'hostilitat, menyspreu i acaçament, Mary Santpere fou sempre una enèrgica defensora de la identitat

catalana —la seva veu arrossegava un fort accent català— i amb el seu caràcter viu, agut —si cal punyent— va fer emmudir públicament més d'una llengua maliciosa.

Llegeixo que davant la seva mort, totes les reaccions d'amics, coneguts i admiradors de l'artista finada, han estat unànimes en destacar que "era una persona d'una total grandesa humana per la seva bondat i generositat".

I és que Mary Santpere també tenia el seu cor, la seva ànima. Sempre espontània, gosadament natural, fàcilment comunicativa, d'unes ocurrences vitals, tot la feia ser molt persona.

Damunt de l'artista malgirbada, excèntrica, loquaç, planava tanmateix la dona que, en dies de lleure i fent camí per la seva estimada Barcelona, sabia recollir-se dins l'església de Santa Maria del Pi per resar a Déu, per gaudir del silenci i la pau, per retrobar-se amb el seu esperit que, confiem, Déu voldrà acollir eternament.

➤ Pere Vives i Sarri

El diumenge 11 d'octubre, entrarem, si Déu vol, per enèsima vegada a la basílica de Sant Pere del Vaticà, i trepitjarem les lloses de marbre on hi ha escrites aquestes dades: "Joan XXIII. 11 d'octubre de 1962". És el record de la llarga comitiva de bisbes, revestits amb el pluvial i la mitra, que entraven aquell dia a Sant Pere, precedint el Papa Joan, recollit en pregària, en un dels moments més decisius de la història de l'Església: la inauguració del concili Vaticà II. Enguany fa trenta anys.

• Els qui hi érem

No em refereixo simplement als qui personalment estaven aleshores a Roma, sinó a tots els qui, en aquell moment, visquérem intensament el fet en la seva dimensió eclesial. La TV ens va fer el gran servei de poder apropar-nos contemporàniament a

l'esdeveniment, de ser testimonis de la professió de fe del Papa com a primer acte conciliar, i escoltar el seu discurs memorable: llibertat de l'Església, mirada esperançada enfront dels profetes de calamitats, actitud de proposta renovada de la fe en comptes de condemnes i anatemes, dimensió profundament pastoral del Concili...

No em sembla equivocar-me si dic que la nostra generació sentia en aquella circumstància una vibració particularment intensa. El Concili Vaticà II representava la culminació autèntica d'una colla de moviments que, des del segle passat, havien estat impulsats en l'Església i que s'havien desplegat amb força durant la primera meitat del nostre segle XX. Havia estat un crescendo de reflexions i realitzacions, de recerca teològica i d'experiències pastorals, d'aprofundiment del sentit de l'Església i de valoració en la fe de les realitats terrenes... El moviment bíblic, el moviment litúrgic, el moviment ecumènic, l'estudi dels Pares de l'Església, els moviments apostòlics, la reflexió sobre els problemes socials..., eren aleshores les grans àrees d'acció de clergues i

VIURE EN L'ESGLÉSIA

> a cura del Dr. PERE TENA

Ara fa trenta anys

laics, sobre les quals el mestreatge de Pius XII havia projectat —gairebé en tots els camps— una llum orientadora.

Per això la sintonia amb el Concili Vaticà II se'n feia espontània, com en una mena de continuïtat i confirmació d'unes línies d'acció que ja existien en l'Església, i que ara rebien el segell de "plaure a l'Esperit Sant i al Concili". El Concili Vaticà II no fou una "llum després de les tenebres" sinó un "migdia d'un dia clar".

• Els qui no hi eren

Els qui ara tenen trenta anys o menys, no hi eren aleshores. Si hi afegim els qui aleshores no havien arribat encara als deu anys, com a mínim de capacitat per adonar-se de la importància de l'esdeveniment, resulta que per a la meitat pràcticament dels contemporanis, el Concili Vaticà II és un fet de la història explicada però no viscuda. I, tanmateix, és per a ells que es va fer. Des del dia que vaig llegir-la, en la primera crònica del Concili feta a la desapareguda revista "Informations catholiques internationales", em va colpir

aquesta frase que l'autor adreçava literàriament als Pares conciliaris que entraven a la basílica de Sant Pere: "Gràcies al vostre treball, dòcil a l'Esperit Sant, en el Concili que inaugureu, els infants que naixeran avui podran ser més sants".

Això no ho va dir solament el periodista. Ho va dir solemnement el Concili en el primer article del primer document promulgat, la Constitució sobre la Litúrgia: "Ja que el sacrosant Concili es proposa de fer créixer contínuament la vida cristiana entre les fidels...". La vida cristiana dels nostres dies, trenta anys després d'aquella assemblea, és doncs el text de qualitat de l'aplicació del treball del Concili. "Encara que d'encà del Concili hi hagi hagut grans fruits, al mateix temps hem reconegut —deien els Pares Sinodals reunits a Roma l'any 1985— amb molta sinceritat, que hi ha hagut defectes i dificultats en la recepció del Concili. Durant el temps postconciliar certament hi ha hagut també ombres, que han vingut en part d'una comprensió i d'una aplicació defectuosa del concili, i en part d'altres causes. Però de cap manera es pot afirmar que tot el que ha passat després del Concili hagi passat a causa del Concili".

• Els qui hi som avui

"Tant de bo que que avui sentís la seva veu...". Com diu la carta dels hebreus, aquest "avui" ressona constantment per als membres del poble de Déu. L'aniversari que commemorem és una crida a renovar en nosaltres, personalment i comunitàriament, les grans intencions del Concili Vaticà II, en ordre al progrés de la vida cristiana. Sant Pau avisava els fidels de Roma: "No estigueu massa satisfets de vosaltres mateixos" (Rom 12,16). Però alhora deia als de Filipis: "Aquell qui ha començat en vosaltres aquesta obra bona, la durà a terme fins el dia de Crist" (Filipencs 1,6). A prop del sepulcre de Pere, i de les tombes de Joan XXIII i de Pau VI, personalment o espiritualment presents, pregarem perquè sigui així.

LECTURES BÍBLIQUES

Cicle litúrgic "C" / DIUMENGE XXVIII DURANT L'ANY

Primera lectura

"Naaman se'n tornà cap a l'home de Déu i confessà que el Senyor és l'únic Déu"

Tota la història del pagà Naaman és una filigrana sobre la pedagogia de Déu envers els homes: l'obediència de la fe, la mediació del profeta, l'acceptació dels mitjans que Déu proposa ni que siguin, humanament, ben pobres... El text d'avui, però, destaca la conclusió de la història: el reconeixement del Senyor com a únic Déu per part d'un pagà. Podríem parlar de la "conversió" de Naaman, d'una manera semblant a com parlem, en el Nou Testament, de la conversió de la casa Corneli...

LECTURA DEL SEGON LLIBRE DELS REIS (5: 14-17)

En aquells dies, Naaman de Síria baixà al Jordà i s'hi banyà set vegades, com li havia dit Eliseu, l'home de Déu. La pell se li tornà com la d'una criatura i quedà pur de la lepra. Llavors se'n tornà amb tot el seu seguici cap a l'home de Déu, entrà a casa d'ell i, dret al seu davant, li digué: "Ara sé ben bé que, fora d'Israel, no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra. Per favor, accepta un present del teu servidor". Eliseu li digué: "No acceptaré res. T'ho juro per la vida del Senyor, davant del qual estic sempre, a punt per servir-lo". Naaman insistia que admetés el present, però Eliseu s'hi negà. Llavors Naaman digué: "¿Permetis que el teu servidor carregui dues mules de terra d'aquest país? És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor".

Salm responsorial

"El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació"

L'universalisme de la salvació, que sant Pau proclamarà amb tanta vehemència, i que sant Lluç accentua en el ministeri i el misteri de Jesús, és l'objecte del salm de lloança: "Tothom ha vist..." És un salm que cantem sovint durant el temps de Nadal. I amb raó. Perquè ha estat el fet de l'encarnació del Fill de Déu, i el seu naixement com a home entre els homes, el que ha permès a tots els pobles "contemplar la salvació de Déu".

SALM 97: 1,2-3ab,3cd -4 (R.: 2)

Canteu al Senyor un càntic nou:
ha fet obres prodigioses,
la seva dreta i el seu braç sagrat
han sortit victoriosos.

R.: El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació.

El Senyor ha revelat la seva ajuda,
i els pobles contemplen la salvació.
L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment
a la casa d'Israel. R.

Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra,
la salvació del nostre Déu.
Aclameu el Senyor arreu de la terra,
esclateu en cants i en crits d'alegria. R.

Segona lectura

"Si som constants en les proves també regnarem amb el Crist"

Les exhortacions de l'apòstol es fan a partir d'una profunda convicció: la comunió de vida entre Crist i els seus fidels. La vida cristiana és, per això, una vida "pasqual": morir per viure... amb Crist.

LECTURA DE LA SEGONA CARTA DE SANT PAU A TIMOTEU (2:8-13)

Estimat, pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts. Aquesta és la Bona Nova que jo predicó, i per això he de sofrir fins a trobar-me empresonat com si fos un malfactor. Però les presons no poden encadenar la Paraula de Déu. Jo ho suportó tot per amor dels elegits, perquè ells també aconseguixin la salvació i la glòria eterna que Déu ens dona en Jesucrist.

Això que diem és ben cert: Si morim amb ell, també viurem amb ell; si som constants en les proves, també regnarem amb ell; si el neguem, ell també ens negarà; però, com que no pot negar-se ell mateix, ell continua fidel si nosaltres no li som fidels.

Tercera lectura

"Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?"

Per tercera vegada sant Lluç remarca que Jesús fa camí cap a Jerusalem. És ja, segons la narració evangèlica, la tercera etapa d'aquest camí. Altra vegada els samaritans —religiosament separats dels jueus— són presentats com a "exemple", per tal de destacar l'universalisme de la salvació, que no està pas reservada a una raça o a un poble. El que cal és un cor obert a la fe —"Jesús, mestre..."— i prou senzill per saber prosternar-se als peus de Jesús i donar-li gràcies. Nosaltres, ¿en sabem de donar gràcies, és a dir, de celebrar l'eucaristia?

LECTURA DE L'EVANGELI SEGONS SANT LLUC (17:11-19)

Un dia, Jesús tot anant a Jerusalem, passava entre Samaria i Galilea. Al moment que entrava en un poblet li sortiren deu leprosos, que s'aturaren un tros lluny i cridaren: "Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!". En veure'ls Jesús els digué: "Aneu a presentar-vos als sacerdots".

Mentre hi anaven, quedaren purs de la lepra. Un d'ells, quan s'adonà que estava bo, tornà enrera donant glòria a Déu amb grans crits, es prosternà als peus de Jesús amb el front fins a terra i li donava gràcies. Era un samarità. Jesús digué: "¿No eren deu els qui han estat purificats? ¿On són els altres nou? ¿Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?" Llavors li digué: "Aixeca't i vés-te'n. La teva fe s'ha salvat".

El samarità que trobà la salvació (Lc 17:11-19)

L'encontre

Ls'esdevingué en el caminar cap a Jerusalem, també ell — Jesús — travessava per entre Samaria i Galilea (v. 11). És la tercera vegada que sant Lluç ens presenta Jesús fent camí cap a Jerusalem. En el relat que llegim diumenge passat el sentíem ensenyant els deixebles-apòstols. Ara el trobem travessant el país d'una manera insòlita: entre Samaria i Galilea! És poiser la mostra més típica de l'anomenada "ineptitud geogràfica" de Lluç. I és que la del tercer evangeli és més una geografia "teològica" que física. Jerusalem és el centre que xucla Jesús. En la ciutat santa, no sols serà sacrificat Jesús i es realitzarà la salvació de la humanitat, sinó que d'allí s'irradiarà arreu aquesta salvació. Un cop començada la missió de Jesús, el seu ministeri està perfectament enquadrat: Galilea —4:14-9:50—, Samaria —9:51-17:11—, Judea i Jerusalem —17:11-21:38—. El viatge cap a Jerusalem, per altra part, no sols és l'acostament de Jesús al moment —a "l'hora"— de la redempció, sinó que és una mena de seminari peripatètic en el qual els deixebles —els futurs missioners-testimonis: els apòstols— són instruïts i entrenats perquè, quan arribi el moment de ser enviats al món, puguin complir la missió que se'ls encomana amb garantia sòlida de veritat amb l'assistència de l'Esperit Sant. Aquesta és la gran panoràmica de la secció principal de l'ensenyament Lluçà: el viatge de Jesús a Jerusalem. Aquest viatge havia començat amb l'anècdota d'uns samaritans que no volen allotjar Jesús en el seu poblet (9:52ss.). Avui veurem com fins i tot els samaritans són capaços d'acceptar i rebre Jesús un cop l'han descobert com el qui fa present la bondat de Déu. El do de Déu de la fe fa meravelles entre els "estrangers", perquè la salvació és per a tot el món. La fe arrenca de l'encontre —la descoberta— amb Jesús. Ell, Jesús, fa via cap a l'acompliment de l'obra que el Pare li ha encomanat. Els pobres fan camí cap a la felicitat somniada i mai no assolida. I vet aquí que els dos camins es troben. **Al moment que entrava en un poblet li sortiren deu leprosos** —literalment: deu homes leprosos—, un grup de malalts, marginats de la societat, que s'aturaren un tros lluny i cridaren: **Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres** (vv. 12-13). L'encontre, aparentment fortuït, s'havia produït. Fent camí pel món, Jesús es troba cara a cara amb el mal. Més exactament: l'escena se centra amb Jesús, portador de la misericòrdia de Déu, que té al davant uns homes atrapats pel mal. Pel mal físic —la malaltia— i el mal social —són rebutjats per la societat, abandonats a la seva dissort—. El mal no prega, els homes sí. I aculats contra el mur de la desesperació, aquells homes preguen a crits, demanant misericòrdia.

Salut corporal i fe

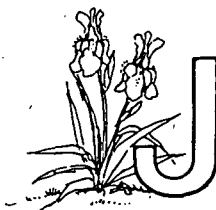
La pregària dels marginats és ambigua. Coneixedors de Jesús per l'anomenada que d'ell els ha arribat, l'interpel·len en un pla natural: **Jesús, mestre** —literalment: cabdill—. Cadascú prega des de la seva realitat, la seva cultura. Jesús és reconegut com el qui té poder sobre el mal. La resposta

de Jesús és una exhortació a obeir la Llei: **Aneu a presentar-vos als sacerdots** (14a). No pronuncia cap fórmula sobre el mal, no fa cap gest, simplement diu que compleixin el que mana la Llei en aquests casos. És mentre obeeixen l'ordre de Jesús que retroben la salut. L'actitud obedient dels deu és ja un principi de fe. El qui segons la fama té poder sobre el mal els ha donat una ordre, i ells hi creuen i l'obeeixen. Per altra part respon a la necessitat que tenen de reintegrar-se a la societat que els ha marginat. L'obediència dels leprosos suposa en ells un bon grau de confiança en Jesús i una bona disposició a fer el que els digui. És seguint aquest camí de disponibilitat a la paraula de Jesús que els ve la guarició. Així com és en el trobament dels dos camins —el de Jesús i el dels leprosos— que neix l'esperança en el grup de malalts, també ara troben la salut en la marxa pel mateix camí: Jesús va cap a Jerusalem a obeir la voluntat del Pare, i ells, anant a complir la voluntat de Jesús, es troben fent camí cap a Jerusalem, per presentar-se als sacerdots. Dels deu, però, sols un és capaç de mirar el seu guariment des de la fe i descobrir que es tracta d'un favor de Déu. És el que es converteix: **tornà enrera donant glòria a Déu amb grans crits** (v. 15). Malalt, pregava cridant, recobrada la salut, crida la manifestació de la glòria —la presència poderosa— de Déu, que s'ha revelat per mediació de Jesús. Per això "li" donava gràcies (v. 16b). Jesús és reconegut com el Déu-amb-nosaltres.

De l'agraïment a la salvació

En aquest relat hi ha com un itinerari que va del mal del cos a la salvació de tota la persona. Un camí que passa pel reconeixement del propi mal, per la confiança en Jesús, per la pregària angoixada, per la joia de la guarició i per l'acció de gràcies. És un camí de pregària existencial que posa en joc totes les forces de la persona humana: des de les purament materials fins a les espirituals. En el curs d'aquest camí apareix el do de la fe que l'il·lumina i li dona sentit de transcendència. En Jesús la humanitat es troba amb Déu. Millor: Déu surt a l'encontre de l'home —de l'home total, cos i esperit— i el salva també totalment. I és la força de l'agraïment —l'acció de gràcies— que fa que l'home es converteixi. Així que adquireix consciència del bé que Déu li ha fet, torna enrere —es converteix— i proclama la glòria de Déu. I no sols la reconeix en el seu interior, o en el cercle íntim de parents i amics, sinó que la proclama amb grans crits. El convertit es fa alhora evangelista de l'amor misericordiós de Déu. El "seu" evangeli, experimental, se centra en Jesús. Així assoleix la salvació: **Aixeca't i vés-te'n: la teva fe t'ha salvat** (v. 19). Aquest salvat hauria pogut ser un jueu. Però era un samarità (v. 16b). Hi ha un deix d'ironia en aquesta constatació de l'evangelista. Un contra nou. Un grup de deixebles enfront del gran poble escollit que no reconeix i persegueix Jesús. La gran lliçó d'aquest estranger és la de saber descobrir que la salvació de Déu ateny tot l'home i no únicament la materialitat del cos i que l'actitud de l'autèntic deixeble és la de donar gràcies a Déu per Jesucrist.

28. DE LA SANTEDAT

a feia nou dies que era a Sant Miquel de Turbiàns.

Al matí vaig arribar-me fins a Coll de Bauma. Tant a l'anada com a la tornada, vaig pensar molt en l'ús que cal fer de la llibertat per ser sant. Com més

ho pensava, més difícil ho trobava. Això féu que jo comencés la conversa vespertina dient:

—Ser sant és complicat, oi?

—Complicat no, home! Pots dir difícil... però complicat, no!

Mira, se n'han dites moltes coses de la santedat, algunes de molt senzilles i altres de molt complicades.

—Per què, xicot? Val més parlar de les senzilles! No et sembla?

Vaig assentir.

—Doncs n'hi ha moltes, però no les sé pas totes.

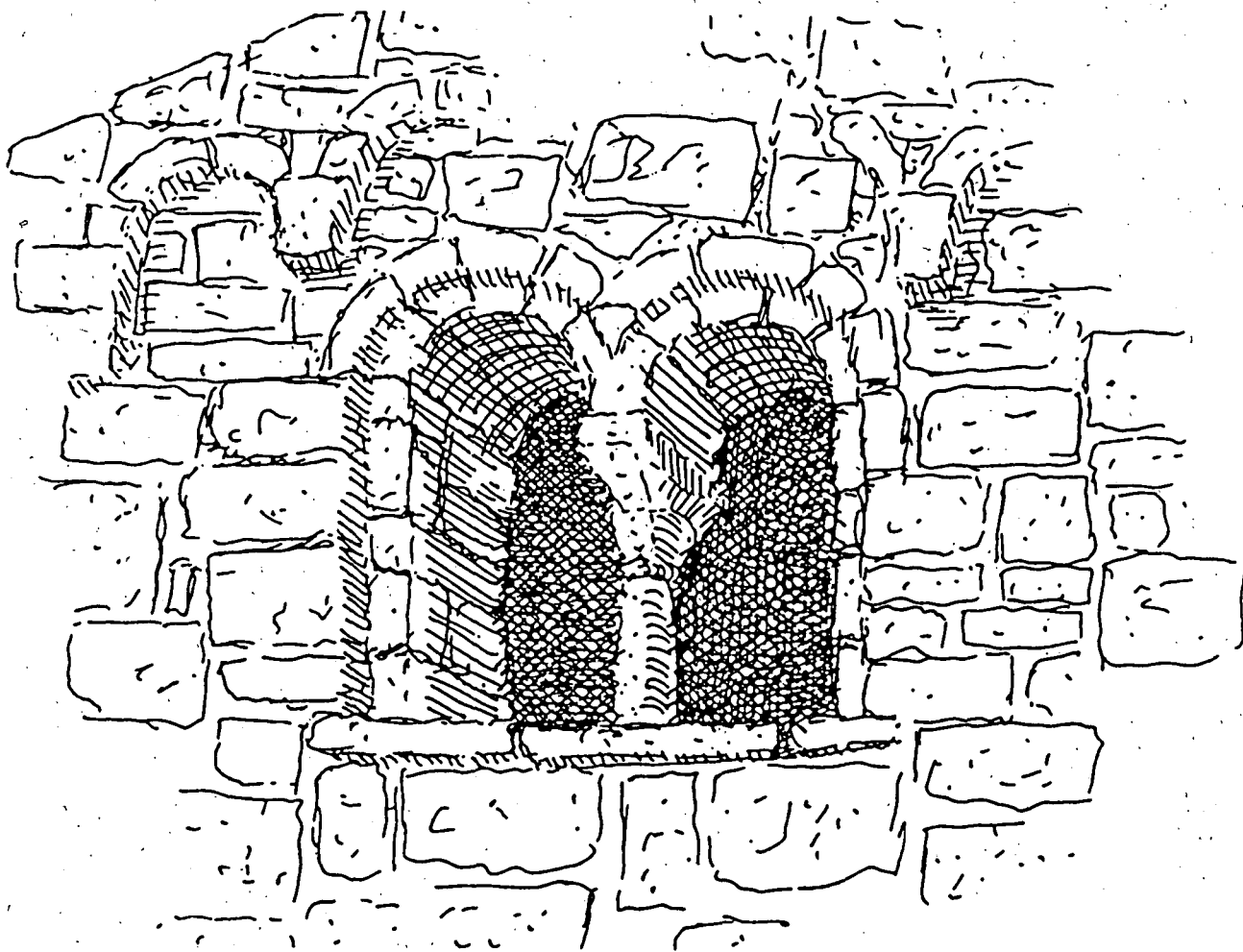
Tu ja saps que Sant Agustí ho resumia dient: *"Estima i fes el que vulguis!"*

Santa Teresina deia: *"És confiar en Déu, fins a l'audàcia"*.

A mi, la que més m'agrada és la és la que practicava Jesús: *"Faig sempre allò que al Pare més li agrada"*.

Ho veus com de complicades no en tenen res? Per a nosaltres tenen la seva dificultat, però de complicació... cap!

—Sí, és veritat; però com es pot conèixer allò que al

Les senzilles quasi totes són bones. Les que parlen de fer-se sant per camins complicats... totes són falses!

—Digueu-me'n alguna de complicada.

La mirada que em féu, era per llogar-hi cadires. Encara la veig ara.

Pare més li agrada?

—De vegades, és fàcil; de vegades, no tant.

Triar entre dues coses, una de bona i un de dolenta... no costa gens. Però, si t'has de decidir entre dues de bones... ja no és tan fàcil de discernir.

L'expressió de la meua cara li va fer dir:

—Però, no t'espantis! Déu sempre parla en el nostre interior... Parla baixet... però parla molt clar! Si el volem escoltar, i no endurim els nostres cors—com diu el Salm 94—, sentirem la seva veu!

Es girà cap a mi i, amb un gest ampli de la mà, afirmà:

—Veus? Ja tornem a ser amb la pregària... Sempre ha de ser la pregària la que creï en nosaltres el silenci suficient per "sentir" la veu de Déu que, baixet, baixet i molt clar, ens diu a cada moment allò que a Ell més li plau!

—També hem de pregar perquè ens ajudi a fer-nos sants, no?

La cara del'ermità s'il·luminà amb un somriure molt expressiu.

de dir, mentre observava l'efecte que m'havien produït les seves darreres paraules. Segur que esperava el meu comentari, però jo no reia, ans li vaig dir:

—Sé on voleu anar a parar i sé que deveu tenir raó, però això és molt nou per a mi. Sempre tinc por que el fet d'esperar que Déu faci les coses m'afluïxi l'esforç personal, i això no seria bo, oi?

—No. No seria bo. Però tampoc és bo caure en l'error de creure que som nosaltres qui ens salvem. I que per les "coses bones" que hem fet... ens guanyem un passaport per al Cel.

Fixa-t'hi bé! Es tracta més de SER, que no pas de FER.

Ser caritatiu, ser generós, ser creient, ser confiat, ser bo, ser sincer, ser pietós, ser humil...

Tardà bastant a contestar, com si s'ho rumiés, i a la fi digué:

—Sí, noi, sí, és bo de demanar-ho... Però, per la meua part, ja fa temps que veig les coses d'una altra manera.

Recordo que abans li deia a Nostre Senyor: "Senyor, vull ser sant, ajudeu-me!".

En canvi, ara li dic: "Senyor, feu-me sant, que ja procuraré no enredar-vos gaire!".

L'ermità, quasi reia de la frase enginyosa que acabava

Jesús fou un Mestre molt original; entre d'altres coses perquè no va donar una llista de coses bones que calgués fer, ni una llista de coses dolentes que calgués evitar... Ell va venir a dir: "Sigueu bons! Ja en fareu de coses bones!".

Si ets caritatiu, ja en faràs de caritat; si ets creient, ja viuràs segons la Fe; si ets pietós, ja et comportaràs com un fill de Déu; si ets humil, ja en faràs d'actes d'humilitat...

En canvi, els qui posen l'esforç sols en el Fer...

poden *fer* molts actes d'humilitat, però que els poden portar a l'orgull de la complaença pròpia.

Així, també, podrien *fer* moltes caritats, sense gens de caritat, sols per egoisme de guanyar-se el Cel, o l'aplaudiment dels homes... etc.

L'ermità del Gresolet —digué somrient— t'hauria dit: "Al Cel tenen unes balances per pesar els desigs i la bona voluntat... Però de balances per pesar 'obres bones que guanyin el Cel' ... no en tenen cap!".

—Això que dieu ho trobo molt revolucionari!

—No ho crec pas!

Però certament que cal tenir ben clar que la Salvació depèn més de les meravelles que Déu ha fet i fa per a nosaltres, que no pas de les misèries que nosaltres podem fer per a Ell.

I, per tant, la Salvació, la Santetat, la Vida eterna, l'Amistat amb Déu... "Tot és Gràcia", i gràcia ve de gratis, paraula llatina que vol dir de franc... Són un do del Senyor. Que no hem pogut ni podrem merèixer mai!

El nostre esforç personal ha de consistir a treure els obstacles a la Gràcia, que Déu no ens negarà mai.

I en perseverar en l'Amor del Senyor. Però...

S'aturà una bona estona i, amb un to cordial, quasi

paternal, digué, mirant-me directament:

—Sàpigues que és el mateix Esperit Sant qui ens fa avançar per aquest camí de Veritat.

Per tant, tranquil!

Ja arribaràs quan Ell et trobi a punt!

Jo no voldria pas enredar-te, amb el que t'he dit.

Tu, vés continuant com ara, buscant-lo amb un cor net i decidit i... ja el trobaràs...! Ja el trobaràs!

Creient que tot havia sortit molt espès, em digué:

—L'ermità del Gresolet, que era un gran mestre, t'hauria explicat tot això amb exemples dels seus, i tot hauria estat més agradable.

—No, ja m'està bé tal com vós ho expliqueu, però no diuen també que "de bons desigs l'infern n'és ple"?

Com si ja s'esperés la pregunta, sense deixar-me acabar, em digué, molt enèrgicament:

—No és veritat! S'hauria de dir: "De bons desigs el Cel n'és ple!".

No mirava les muntanyes, em mirava a mi.

—Com que això és molt important, després, a poc a poc, en parlarem. No et sembla?

Vàrem anar a Vespres i a sopar.

(Del llibre "*Converses amb l'ermità de Sant Miquel de Turblans*" de Mn. Francesc Cima i Garrigó)

---

continuarà

Suplement infantil de Catalunya Cristiana

N.º 637

Els companys, els amics

Encara que estimo tothom, em sembla que no és ben bé igual un company que un amic. Per exemple: amb tots els nois i noies de la classe som "companys"; però allò que se'n diu amics, amics... amb dos altres. Tinc tres amics més: un veïl dos a la catequesi.

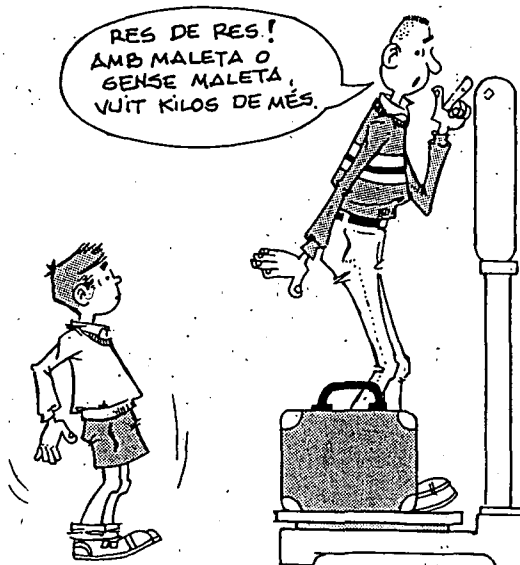
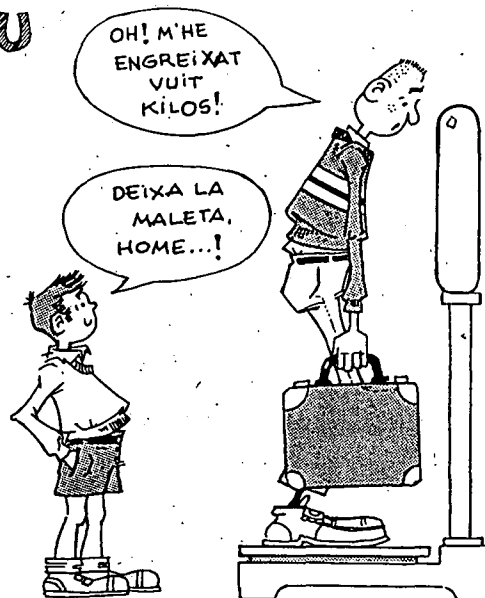
Amb tots els companys compartim les angúnies de la classe, les lliçons, les proves, excursions d'escola, visites als museus, els deures, etc., que no és pas poca cosa. Amb la colla dels amics, però, ens expliquem més coses, ens veiem els caps de setmana, durant les vacances, organitzem sortides, les famílies es coneixen... Jo quan estic preocupat i trist, tinc necessitat de veure i parlar amb els amics; i quan estic content, encara més.

La veritat, el "tenir amics" i el "ser amics", és una gran cosa. El pare i la mare encara en tenen de quan eren com jo. Es veuen, sopen plegats, s'ajuden... i jo veig, encara que no em diguin res, que tornen contents.

Quan es morí l'avi, em va fer molta impressió la visita del Sr. Albert que ara té 86 anys. Va venir a donar-nos el condol. Tot fent girar la gorra entre les seves mans, li queien unes llàgrimes com cigrons. La mare li deia: "No ploreu, Ramon". Ell contestava: "ÉREM TAN AMICS!".

L'Eixerit

EN PAU

Nº 73

JOAN

Avet Set esllips per a nenes i nens

EN PITU CALSAPEU

Busquem l'evangeli del diumenge: Evangeli segons Sant Lluc, capítol 17, versets de l'11 al 19 (Lc 17:11-19).

Reflexionem: 1. Jesús, al llarg de la seva vida pública, va fer "miracles", és a dir, algunes accions que mostraven clarament que el poder de Déu era amb ell. Jesús volia que la gent vegés clar que Déu ens estima i que el poder de Déu és més gran que el poder del mal i de la mort.

2. La lepra, en aquell temps, era un mal incurable. Per això els qui la patien, pensaven: "només la força de Déu ens pot guarir". Per això cridaren: "Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!". Jesús els digué que anessin a presentar-se als sacerdots del temple, encarregats de donar el certificat mèdic conforme s'havien guarit. "Mentre hi anaven quedaren purs de la lepra". Cregueren i es curaren.

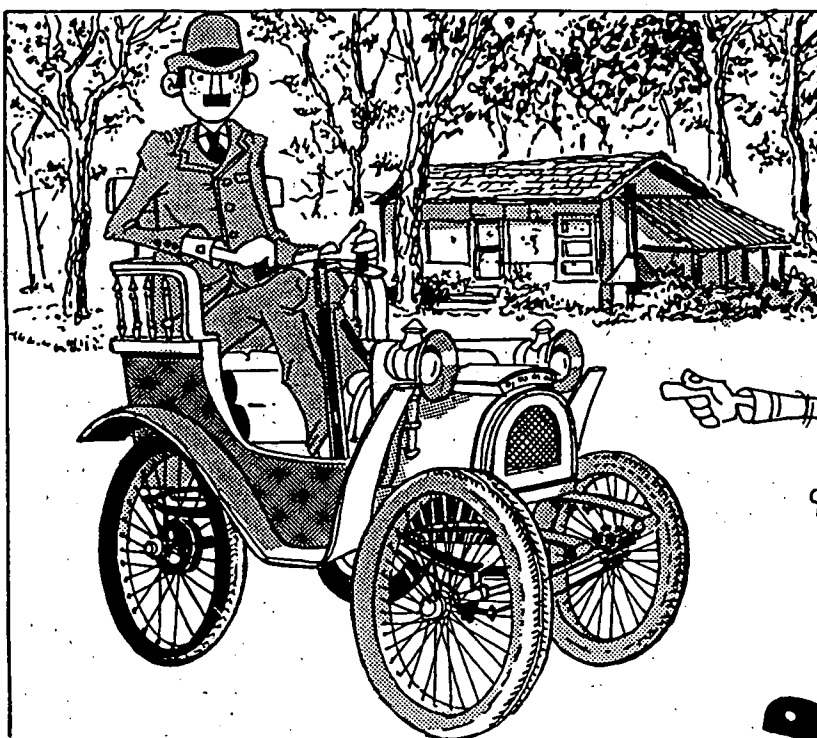
3. Un dels deu leprosos tornà a donar gràcies a Jesús. Només un, i encara era samarità, que d'entrada no podien veure els jueus. Jesús li diu: "La teva fe t'ha salvat". Sí, és el do de la salvació de Jesucrist que nosaltres acollim humilment per la fe, allò que ens salva. Donem-ne gràcies a Déu. Siguem agraïts.

■ El mossèn

Història de l'automòbil

7

per l'Agent 0013

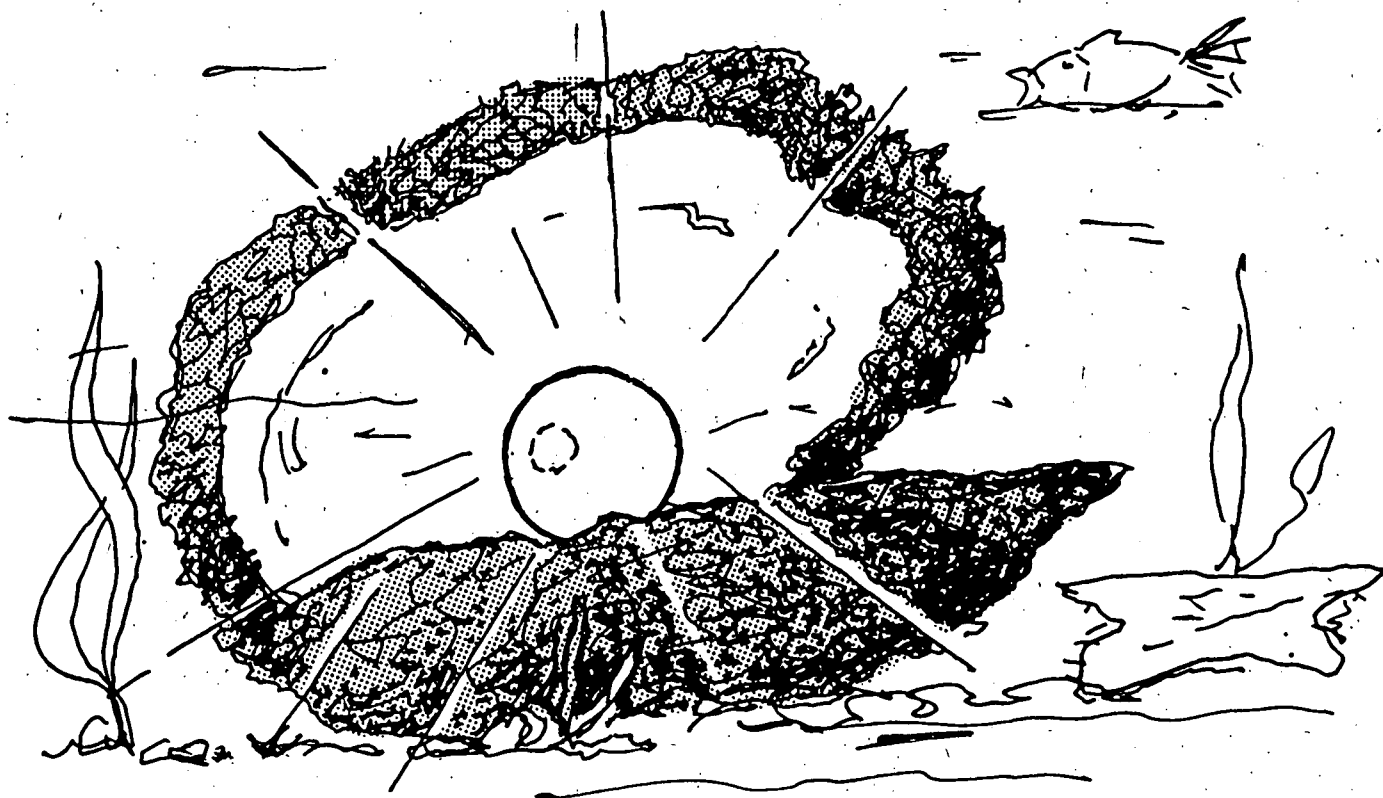

EL PRIMER RENAULT
1898

Sembla que el pare de Louis Renault es desesperava pels repetits fracassos escolars del seu noi: no n'aprojava ni una. Tenia, però, una verdadera dèria per la mecànica i deia que volia ser inventor. Tant va insistir que finalment el seu pare va decidir de provar a veure què passava i el va autoritzar a fer servir un vell barracó que hi havia al jardí de la casa de la família a Billancourt, població on encara hi ha la central de les fàbriques Renault. Allí, amb l'ajuda dels seus germans, que va saber entusiasmar amb els seus projectes, va fabricar el seu primer automòbil mogut per un vell motor Dion-Bouton comprat de saldo. Així va néixer el primer cotxe de la que seria la més important marca d'automòbils francesa. Aleshores el va treure al carrer i el va deixar conduir per amics i coneguts. L'èxit va ser rotund i immediat, tant que al cap de dues hores d'haver-lo passejat ja tenia més d'una dotzena de comandes pagades al comptat.

Aquesta barraca la "Regie Renault" la conserva com una relíquia i és la que he dibuixat al darrere del Sr. Renault i el seu cotxe.

Avet Set — Avet Set —

Quelcom molt especial

Diu que al principi dels temps Déu va bastir el món d'un munt de coses, i entre elles va crear les ostres. D'ostres en va fer una pila, però totes eren ben iguals. Heus ací que un dia una d'aquestes ostres li va demanar al Senyor que la fes diferent a les altres, i Nostre Senyor li va posar dintre seu un petit granet de sorra. A partir d'aquest granet de sorra, amb molt d'esforç i voluntat, la nostra ostra va aconseguir fer quelcom molt especial, quelcom que ara tothom valora i admira: una perla.

Déu també va voler que algunes persones fossin diferents, que els seus ulls miessin cap endins i no cap enfora, que el seu cervell fun-

cionés més a poc a poc, o més ràpid, que el de l'altragent, que les seves cames fossin mandroses o que els seus dits no poguessin jugar a fer puntes. Sovint aquestes persones necessiten l'ajut de la gent que les envolta per poder tirar endavant. Però sovint també, són aquestes persones les més capaces de donar-nos una lliçó, i demostrar-nos que amb esforç i voluntat es poden superar totes les traves.

D'això n'hem tingut un clar exemple en els Jocs Paralímpics de Barcelona. Aquelles persones que nosaltres veiem diferents ens han donat quelcom molt especial, ens han donat esperança.

Avet Set — Avet Set —

BABAR

i els seus amics van de compres

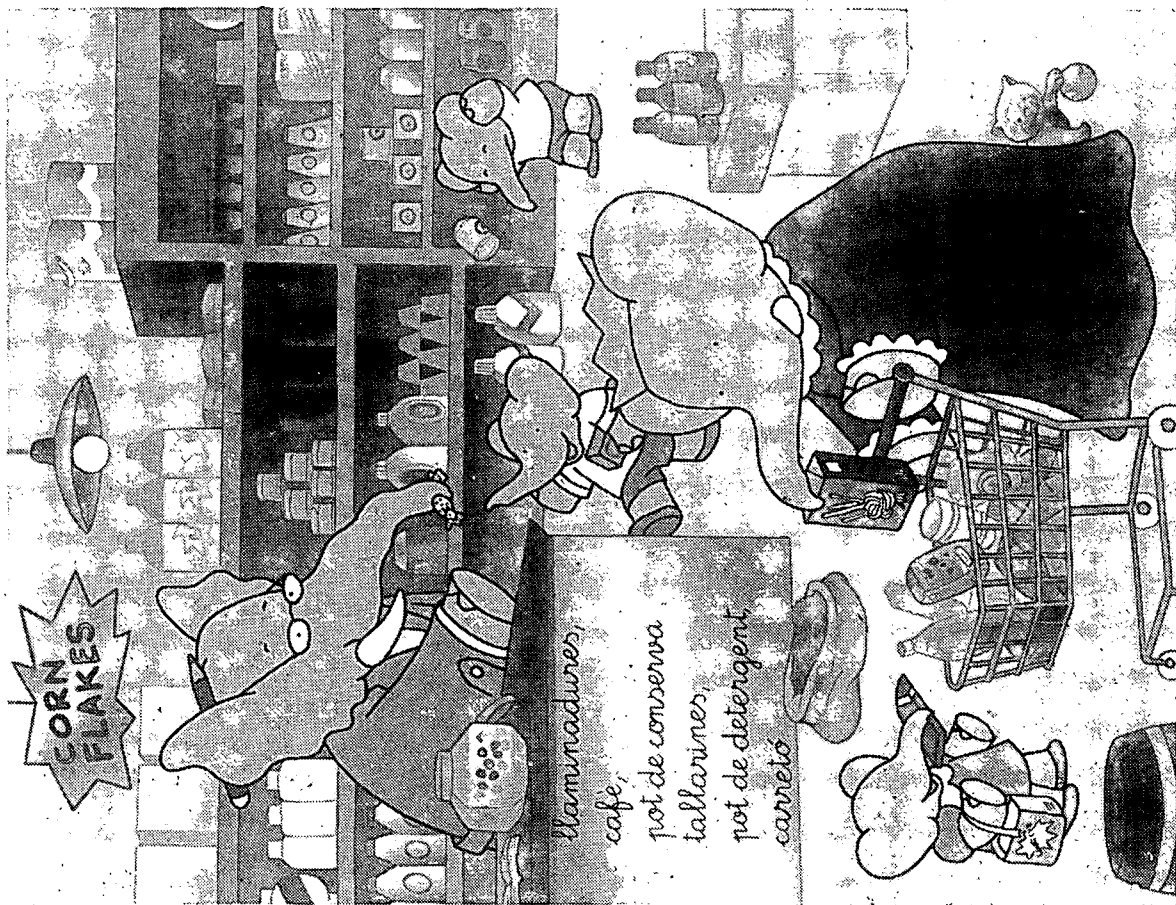
Basat en els personatges creats per Jean i Laurent de Brunhoff

Els petits entren a cal botiguer perquè
saben que aquest els dóna
Celest s'ha descaidat la llista i fa memòria:

-A veure: begudes... A la
botiga hi ha de tot: Alexander, badant,
tona i fa caure un de la
prestatergeria a terra. Quin soroll!

-Ah, ! - diu Celest - Me'n descaidava
Jiu, Flora, veu a buscar-me un

Flora porta de passada una rajola de xocolata.
Ara si que el de Celest ja és ple.

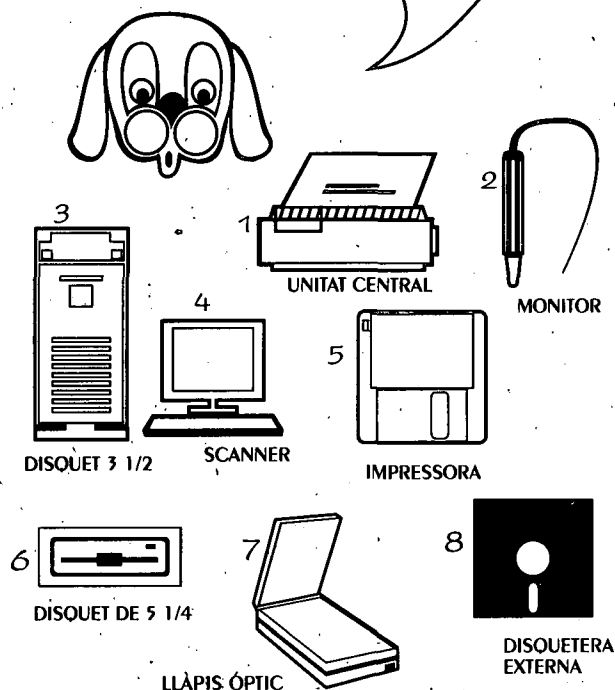

BABAR TORNA DE LA MA D'EDICIONS BEASCOA

MISCEl.Lània

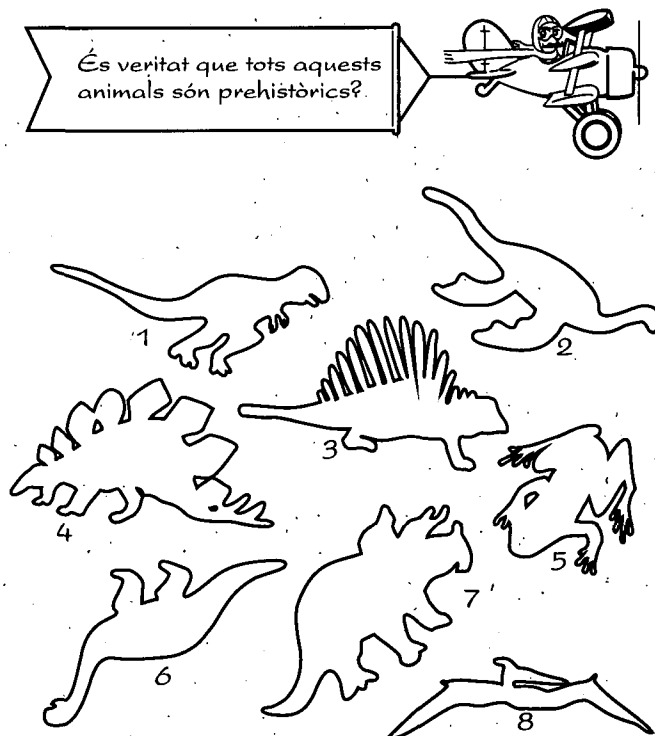
1

Em temo que m'he fet un embolic a l'hora de posar el nom al costat de cada element. Podries donar-me un cop de mà?

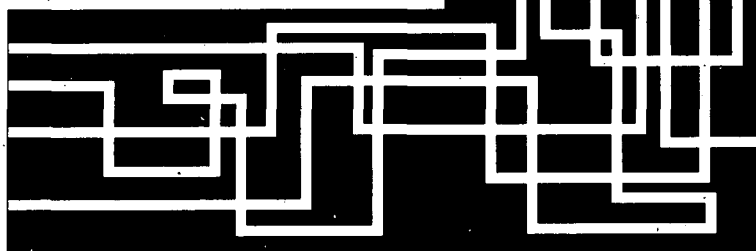
2

És veritat que tots aquests animals són prehistòrics?

3

Per on passarà el Xef Alessandro Macarroni per arribar fins als aliments?

SOLUCIONS

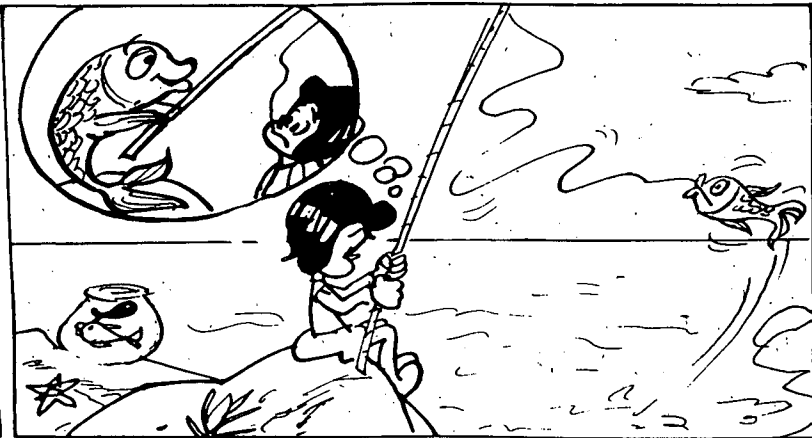
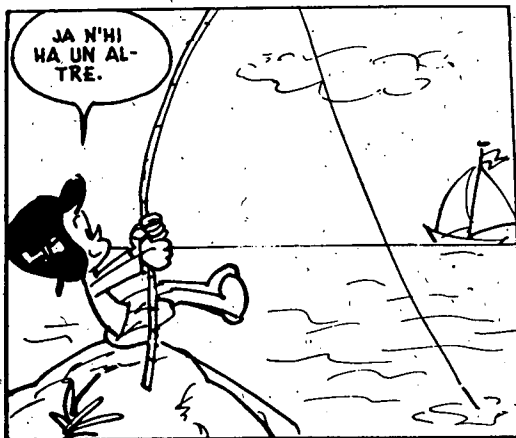
1

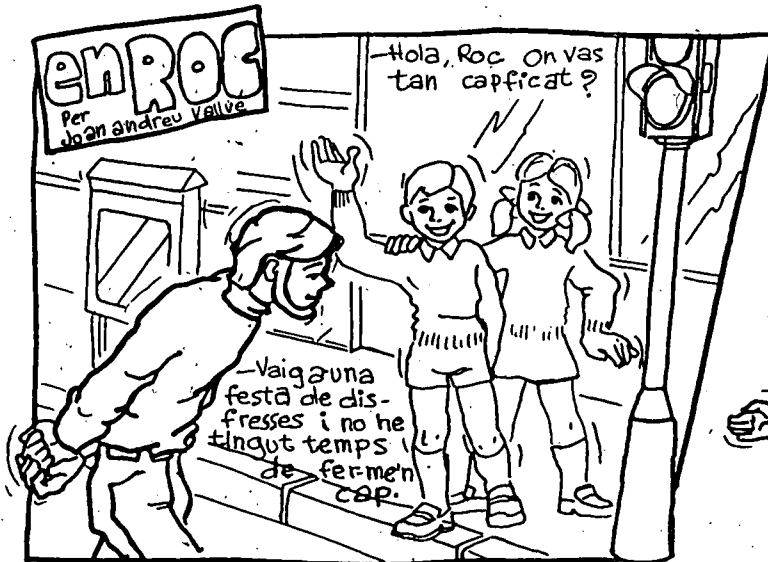
1. IMPRESSORA. 2. LLÀPIS ÒPTIC. 3. UNITAT CENTRAL. 4. MONITOR. 5. DISQUET 3 1/2. 6. FLOPPY EXTERIOR. 7. SCANNER. 8. DISQUET 5 1/4.

2

El nº 5 no ho és.

LA MARIONA

Avet Set esllips per a nenes i nens